NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 31. SZÁM. AUGUSZTUS 4.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Villányi Henrik
Lapalapítók és kiadók: Id. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-út 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyílttér soronként 40 f.

Mese és való.

A mese ott kezdődik, hogy Magyarországon a vezető elem szeretné elhitetni, miszerint boldog nép vagyunk, ha a szomoru való a legpontosabban nem bizonyitaná, hogy az ország gazdaságilag, tehát anyagilag is kesz nyomorek. Keserves tényül emlitem fel azt, hogy hazánkban a vagyon- és jövedelemtömörülés a legszűkebb határok közé van szoritva, azaz a vagyoni végletek felsőbb tizezreivel szemben, a nyomorultak többszörös milliói állanak, csak a mindennapi kenyérrel, vagy e nélkül.

Némely ember azt mondja, hogy már csomört kapott a szociális bajok örökös fejtegetésétől. De hát ki tehet róla, hogy az emberek kenyeret esznek, ki tehet róla, hogy csupán abból élünk, amit megeszünk és ennek a reális tenynek minden, még az idealizmus is eszközévé, piszkossá válik. Sajnos, nem él olyan nemzetgazdász, aki elméleteit a gyakorlatban is teljes érvényre tudná juttatni, pedig ez nem lehetséges addig, amig az emberek lelkivilága valami uj, korszakotalkotó változáson nem megy keresztül, amig a psichologia és a gazdasági tanok karöltve nem mennek a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, tudomány, irodalom és művészet, — most még piszkos, mindenféle gizgaztól felburjánzott mezejére.

A feljebbvaló és alattvaló közt a társadalom különféle rétegeiben élő viszonyról eszembe jut az egyszeria sztalos szamara. Az asztalos u. i. nem akart, vagy nem tudott enni adni a szamarának, bevezette tehát a műhelyébe és egy kosár gyaluforgácsot tett elébe, s szemére zöld szemüveget adott. És a szamár azt hivén, hogy fű van előtte, megette azt az utolsó szálig.

Mikor az alsó milliók tömege demonstrálva vonul el a felső tizezrek ablakai alatt, — a hiábavaló abcugolás és kiabálás ép ugy nem ijeszti meg az egyiket, mint ahogy nem nyujt a másiknak reményt, vagy hitet céljainak elérésére. „Le a tulipánnal" kiabálásokkal csak fanatizált gyülöletüket erősitik meg, mert a magyar ipar pártolásával nem a munkástömeg jutna e kenyérhez a virágzandó gyárakból, nem az o munkanélküli csoportjaikat juttatná-e keresethez.

És bizony a mai viszonyokkal jóra változásra nincs remény, mert a társadalom diplomatái a természetes haladással is beérik. Az a határtalan nemtörődömség, amely betölti gazdasági életünket, komoly aggodalmakra ad okot. Komolyra azért, mert a nőttön-növekedő drágaság a létminimumot pénzértékben emeli, mig a munkabér állandó marad, vagy épen alább száll. Gyakori szükség miatt a munkás bérét teljesen föléli, azaz sohasem kereshet magának annyit, hogy félretehessen belőle. Beáll tehát a végszükség, mely meghozza törvény paragrafusait és bekövetkezik az a tény, amire már most is kérdezhetjük, hogy nincs-e eléggé telve a gazemberek, gyilkosok és a többi erkölcstelen paraziták hatalmas kloák-ja.

Az egymással tülekedő értelmi proletárok helyzete sem sokkal jobb, tekintve azt, hogy tulprodukció minden téren óriási mértékben gyarapszik. A multhónapban különféle iskoláink ismét a kenyérkeresők egy tömegét vetették ki a piacra, helyesebben a kenyérharc mezejére, a konkurrencia növelésére. Ezek az ifjak, akik pályaválasztás előtt egy pár percre betekintenek a keresetforrások tarka kaleidoskopjába, nem csoda, ha a puszta látástól maris teljes érzéktelenségbe esnek. Ahol az a sok bizonytalan keresettel biró ember tolongva huzza ki egymás szájából az utolsó falatot, ott a munkának nincs és nem is lehet meg a kellő becse. Az emberek megfeledkeznek az enyém, tied, övé fogalmairól és gyakran a munka gyümölcsének nevezett vagyon, nem egyéb furfang és csalás által szerzett harácsnál. Ilyen helyzet mellett tessek lelkiismeretfurdalás nélkül tanácsot adni a pályaválasztóknak.

Csak hirtelen tekintsünk át a pályákon látjuk, hogy diplomás emberek szaladgálnak, mint sorsjegyügynökök, hivatalnokok. Állami és egyéb tisztviselők telve vannak adóssággal. Orvos minden házban van kettő, a falvakban meg a nyomuk is alig. Egy megüresedett tanári állásra néhány száz protekciós és anélküli pályázik. Vállalkozási kedv még mindig nincs bennünk, mindenki birtokot vásárol és nem gyárat épittet. És még sok más siralmas példát tudhat az, aki figyelemmel kiséri ezt a hatalmas világi üzérkedést.

Négyszáz és néhány lábhagerinces magyar ember, chaise-longue-ján elterpeszkedve nézi ezt a borzasztó gazdasági pangást és egynéhány frázisnál, egymás még jobban való piszkolásnál nincs határozottabb szavuk. Nem tudnak véget vetni a frázisoknak és olyan gazdasági irányzatot csinálni, amiből kenyér lesz. Ez kell a magyarnak!

Ez a való, a többi mese! Ennek kivivására legyünk szociálisták itthon és ne legyen idegen

A Tálcsalád pusztulása.

Babonástörténet. Irta KERTÉSZ JÓZSEF.

Bókaházán vagyunk, a Zalavölgyének gyümölcsfák közé rejtőzött, kedves falujában. A déli oldalon mély mederben kanyargó hévvizű patak mély medrén keresztül fiatal menyecske halad, kezében üres fejkosarat vive. Lejebb a kőhidon éltesebb asszony siet kapát tartva a vállán. A két irányból jövő fejérnép a temető aljában találkozik

„Dicsértessék a Jézus neve!" — mondja a fiatalabb.

„Mindörökké!" — fogadja el az öregebb. „Há mész, Mári?"

„A Bocsotába indultam ékis buborkáért. Hetfén hordanak, hát savanyéttóba teszem. Meg e tököt is viszek rétesnek. Hát asszonnénám há megy?"

„Én is odamenek. Egy-két rend szőllőm még kapálatlan, mondok csak rendbehozom."

Amint továbbmennek jóizű beszéd között, megszólal ám a faluban a lőlekharang ezüstcsengésű hangja és sirva-réva járja be a folyó völgyét.

„Éjnye, ugyan ki haldoklik?" — kérdi megbokkenve a fiatal asszony.

„Hát nem tudod édes lyányom? a Tál Pista."

„Áh-ah, de igen meglátogatta az Isten azt a Tál házat. Hányadik halott má ez Kati néném?"

„E bizon édes lyányom — hallám csak .... hát előbb meghót a Tál Gyuri maga, — mer iszen csak Gyurának hitták világéletébe. Azután meghót a legkisebb lyánya a Lujza, azután a felesége. Na most a Jancsi gyerek, megent az Ilka. Most meg hát a Pista gyerek lőlke kivánkozik ki abbu a beteg, sárgo testbü."

„Aztán mi lőte őket asszonnénám, hogy ollan egymásután elhullanak, mint a sárgo levelek."

„Hát nem hallottad?" „Nem én."

„Te Mári, csak neked mondom, oztán nálad maradjon ám, nem akarok pletykáságot."

„Mintha meghótmak mondaná Katinénám."

„Hát tudod ides gyerekem, hogy a Cser Istókné az tüskére való, vén boszorkán, apul anyul tesfergye a Tál Gyurinak — az Isten nyugosztalla a haló porában. Mikor mas má a szegén Gyuri meghót, fötette magába az a mézes-mázos beszédü Cserné, hogy epusztéttya valamennyit, hogy a jószág ürá ésék. Mikor az öcsécsö kiterétve feküdt a szobába, nagy jajgatással vigasztóla az özvegyet, de ugy án, hogy egyre avvó biztatta, ho majd hazajár a lőlkö, mer igen szerette a családját. Ettü meg az asszon ummeg ijedt, ho majd a nyavala kór-ság is kitörte. Aztán kérte a jófele ángyát, ho tegye meg neki, hogy az ura lőlkö haza ne járgyon, hanem meglegyen a sirbeli nyugodalma. Hát a vén tüskére való nem azt tanácsóta, mint jó kereszténhő illik, ho miséit szógátasson, hanem a pokolbeli Pulutó mester-égéhő fordut. Nabát, mikor má ki vőt terétve a szegén halott, oztán csak a házbolleh vőtak ott, levágott a szemfödő negy sorkábu egy-egy darabót, oztán rátette e serpenyő tüzre — nem mondom el ides gyerekem, ahogyan hallottam. Akkor összehúta a gyerekeket is kezebe vette a hosszi gyertyát, ami a halott feje fölött égett, aztán bejárták a szobát, a pajtát, az istállót, ma ahun leginkább megfordut életebe a szegén Gyuri — aztán kifüstőtték a szemfödel sorkával, Ho mit beszét akkózbe az ördögge, vaj kive, azt bizon nem tudom. De a bizonyos, hogy a szegén Tál lőlkö nem járt haza. Hanem az itt hagyott cselédei mentek utánna egymásután. Csak hervadtak, sárgutak, mint a nyárfalevél, oztán végük vőt. Pejg vőtak a szenpéturi javós-asszonná, a rendeki doktorná de hijába. Hát mast ezen a szegén Pista gyereken vőt a sor, ez is evégzett a világgo, most má csak a Káró van hátra."

„Hát mast tudod Mári, de tovább ne add, mer hátha bajjod lesz imhátta."

„Isten vele nénémasszon, maga má itt van a szőllejéné, én még odább menek."

„Szerencsésen járgy ides lyányom, el ne felejtsd, amit mondtam."

Másnap megvolt a temetés. Nagy sirás-rivás közt ment a koporsó után a vén Cserné, meg a nyeszlett Káró gyerek. A nép meg talágatta, hogy mi lesz most már az elhagyott árvából.

* *

Az elmondott történet után több esztendő mulva ismét a kistaluban voltam és tudakozódtam a Káró gyerek sorsa felül az ismerős Katinénінél.

„Hát tuggya az ur — má az Isten is megsokóta a vén Cserné tetten, oztán ecsor ippen a tüzhel mellett át — ki tuggya, mit akart főzni — oztán csak ott találták meg hóva. Akkora szélvész vót a temetésén, hogy még ollaut nem értem."

„Hát a Káró gyerek él-e még?"

„Él-él. Mer amikor a Cserné megbabonázto az egész házot, hát a Káró ippen aludt a telekben. Abbizon megbázosodott, oztán jómódban él két kis cseléggyével. Hanem a szobábo nem mert laknyi; a kamurát igazétotta el szebának, abba huzta meg magát.

előttünk a „hazaunak rendületlenul.“ De a magyar arisztokraták is ne csak énekeljék, hanem cselekedjék is! Önálló vámterülettel! Vegyék le rólunk, tehetetlen szamarakról azt a bizonyos zöld szemüveget!?

Ezt követeljük, nehogy az Adrián továbbra is ezrenkint nyelje el a háromemeletes szörny életerős munkásainkat és vigye ki messze — egy boldogabb élet reményében — egy uj világba. Ezalatt az itthonmaradtak pedig hullanak a szomoru statisztikai rovatok kitöltésére. 18 ezren baleset következtében egy év alatt, kilencezer tüdővészben 1 hónapban; ma tizezrek sztrájkolnak, holnap másik kétszerannyi: ma itt gyilkolnak krajcárok miatt, holnap amott törnek be békés polgárok lakásába.

És ez igy megy folyton, hazánknak rendületlen hivei!?

AOÉL PÁL.

ROVÁS.

Az első perctől kezdve, mikor a főkapitány nyilvánosan felvetette a városi csendőrség eszméjét, ellene voltunk a tervnek. Nyiltan megirtuk véleményünket. Megirtuk, hogy a városi csendőrség nem illik a mi viszonyainkhoz s hogy a rendőrségi szolgálat fejlesztése nem városi csendőrség behozását kivánja, hanem rendőrségi létszám emelést. Ne hiszen volt nekünk ne mulass. Hasábos sugalmazott, félhivatalos cikkeket közöltek ellenünk. Érvek helyett, a „nevetségesség“ fegyverével akartak bennünket meghóditani a városi csendőrség tervének. Baracskodással, maradisággal vádoltak bennünket, miknél nem mutatkoznak a vak lelkesedés utáni kijózanodás tünetei. És ime egy év után a főkapitány ur maga is belátja akkori tervének célszerűtlenségét és azóta ő is meggyőződött arról, amit mi máy egy évvel ezelőtt állitottunk: A csendőrséget merev szolgálati szabályaik nem képesiti eléggé a városi szolgálatra.

*

Boritsunk fátyolt a multak emlékeire. Ma már csak egy terve van a közporondon: a rendőrségi létszámemelés. Nem hisszük, hogy bővebben kellene emellett érvelni. A napi élet sok esete igazolja ennek szükségességét. A városi képviselőtestületnek be kell látnia, hogy a viszonyokat javitanunk kell és ezért biztos reméljük, hogy a főkapitány inditványát teljes egyértelműséggel magáévá teszi a városi képviselőtestület.

*

Közeleg a dalosverseny napja. Hetekkel ezelőtt állitottuk, hogy nincs még nálunk olyan érdeklődés, mely az ilyen jelentőségteljes ügyeket megelőzni szokta. Sajnos, az illetékes körök is mindinkább hangoztatják e véleményt. Egyik laptársunk vezérczikkben siet az ügy segitségére melyben többi között a következő pártolásra érdemes véleményt mondja:

A verseny sikere érdekében ajánlatos lenne egy kis sietség. Két hét alatt bajos mindent nyélbe ütni; akiben hát van egy kis jóakarat az ügy iránt, az kezdjen cselekedni.

Keltsünk nagy, élenk érdeklődést a verseny iránt. Mindenki a maga körében, családjánál, barátai közt, utcán hivatalban, társaskörben legyen élő reklámja a versenynek, hogy mire ennek napja elérkezik, a város apraja-nagyja lelkesedéssel, az ügy nemességétől áthatva köszöntse azt.

Tudnia kell a város minden polgárának, hogy milyen erkölcsi felelősség nehezedik a versennyel a városra. Ennek sikere, vagy balsikere befolyásolhatja a város jó nevét. A dalosokat mi hivtuk meg magunkhoz. Kötelességünk a szives vendéglátás, kötelességünk ugy cselekedni, hogy azok kellemes emlékekkel távozzanak tőlünk. főkép pedig, hogy jövetelük célja sikerüljön.

Ez a nap minduyájunkra kotelességeket ró. Ezt a kötelességet senki ne hanyagolja el, hanem teljesitse legjobb tehetsége szerint, azzal a vendégszeretettel — és műpártoló készséggel, melyről Nagykanizsa lakosságát országosan ismerik.

*

Gazdák és a gabonaárak. A Magyarország irja: A gazdakozönség körében mindig élénkebb hullámokat ver az a mozgalom, melynek célja, hogy a gabonatermékek árunál a vámvédelem a tőzsdei spekuláció ellenére kellő módon érvényesüljön. Több helyütt a gazdák máris szervezkedtek, hogy buzájukat a tőzsdei 15 koronás árjegyzés daczára 20—22 koronán alul nem adják. Ez az ár felel meg a nemzetközi piacok árainak, ha az életbelépett magas bázavámok a közös vámterületen érvényesülnek. Ezzel a kérdéssel legutóbb a Titeli Gazdasági Egyesület választmánya foglalkozott s felhivta a Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesületet, hogy a gazdák megtelelő szervezésére tegyen lépéseket. A Bácsmegyei Gazdasági Egyesület a lokális szervezkedést nem tartva célravezetőnek, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hirta fel az országos szervezés meginditására

Mulasztások.

Csodálatos egy ország ez a mienk; sehol a világon, egyetlen más nemzet koreben sem koveti oly nehézkésen a tapasztalatot, a belátást, a folismerést a kivánt reform, a megvalósitás, a rosszat és a helytelent megszüntető intézkedés, mint minálunk. Vannak állandó témáink, amelyek körül már semmi legkisebb véleményeltérés nincs, letárgyaltuk évtizedek során minden irányban, ki is mondotta reá minden hivatott és nem hivatott fórum, hogy mi, miért rossz, káros és helytelen, hogy mit, miért és hogyan kell, de okvetlenül kell megváltoztatni, megszüntetni vagy élethe léptetni; de még ezeknél a befejezett témáknál sem történt meg a megvalósitásra irányuló kezdő lépés, ahelyett még mindig csak a megvitatás stádiumánál tartunk, vagy — ami annál is rosszabb — a letárgyalt tapasztalati és elméleti igazságokkal jól lakva, a további édes nembánomság vesz erőt rajtunk.

Itt van mindjárt elsőnek a népesedési, a népmozgalmi kérdés. Fajunkban megvan a természetes szaporodás minden tényezője s a magyar faj mégis a legkisebb szaporodási irányt mutatja egész Közép-Európában. Tisztában vagyunk ennek több okaival is. Első ezek között a bábaképzés elmaradottsága: ma is egész község-csoportok vannak, ahol képzett szülésznő hiánya miatt nagy — nemcsak a csecsemők, hanem a lebetegedett anyák halálozási aránya is. A köznép a szülésznő segélyét nem veszi szivesen igénybe mert fizetnie kell érette; ennek fontosságával nincs is tisztában s a családtagok végzik a szülésznői teendőket primitiv, ki nem elégitő módon, anyának és gyermeknek az életét folyton veszélyeztetve, — vagy nem végzi azt senki, a természetre van bizva minden. Baranya egyik községében pl. a falusi kovácsmester végezte évtizeden át a szülésznői teendőket s mikor egyik közeli községcsoportban a rendszeresitett szülésznői állásra pályázat hirdettetett, arra az emlitett kovácsmester volt az egyedüli pályázó. Igy vett tudomást az esetről a megyei törvényhatóság, mely a kovácsmester szülésznői állását természetesen nem akceptálta; de más avatott egyén hiányában az — a lópatkoláson kivül — ma is szülésznői gyakorlatot folytat.

A népesedésügygyel szorosan összefüg a magyarság számarányára rendkivül hátrányosan befolyó s némely szinmagyar vidéken annyira elterjedt egygyermek rendszer. Papok a szószékből, politikusaink a fórumon eleget beszélnek ellene, sőt irodalmilag is sokféle ismertetés, tanácselás jelent meg róla; de tenni nem tett ellene senki semmit s ez a rettenetes bün a fajmagyarság területein, különösen Somogy, Baranya, Torontál stb. vidékein egész községeket pusztit ki.

Közegészségügyünknél csak a Balkánon találunk rosszabbat; a halandóság nálunk igen nagy s a degenerálódás több vidékén az országnak feltünőbb, mint bármely más területen Európában. A bábona, a kuruzs-

---

A faluban szentül hiszi mindenki, hogy a bábona pusztitotta el a Tál Gyura családját. Pedig a szegény Cserné ártatlan a dologban. Hanem a száraz betegség, a heptika, a tuberkulózis ölte meg őket. A Káró gyerek pedig megerősödött, a száraz lakás, jó táplálék hozzájárultak, hogy vele nem birt a betegség. Magyaráztam az asszonynak, de csak a fejét rázta.

„Má uram csak a Cserné gyikóta meg őket.“

Kanizsai házak.

A megszokás a részletek ismeretének kedvez, mig az ujság hatása általános, egyetemes jellegü. Igy például, midőn először lépek olyan városba, melynek házai, utcáinak elhelyezése talán társas élete is valami történelmi zománcot, emlékezetes mult karakterét kölcsönzik, ez a hatás egyetemesen és intenziven fog bennem élni. Ha már tovább tartózkodom a városban, meg fogom ismerni minden jelentősebb kődarab, nevesebb családok történetét, a tájszólások históriai vonatkozásait, a részletek tömege azonban el fogja homályositani az általános kép első benyomását. Az első nap, midőn a városba léptem, talán hangulatos történelmi elbeszélését tudtam volna irni. Egy év után lehet, hogy alapos, de hangulatában szegényebb monográfiát. Sághy János, vagy Csák Árpád bizonyára jobban ismerik nálam a Balaton táját és kimeritőbb kalauzt tudnak arról irni. De kétlem, hogy azokra is állandóan oly telemelő hatással lenne a gyönyörü nagy viz, mint reám, ki azt évente csak egyszer, vagy kétszer látom.

Ez a bevezetés pedig azért szükséges, hogy a benszülött kanizsaiaknak tudtukra adjam, hogy van az ő városuknak egyetemes, nagy hatása arra, ki azt először látogatja meg. En ugyan már évek óta szivom a poros levegőjét, de még vissza tudok emlékezni arra a hatásra, melyet bennem első látásra keltett. Ez a reminiszcencia állt aztán tótágast bennem, midőn azt az utazást a banalitás felé megláttam, mely egy magánház átalakitásával most folyik.

Nem nagy jelentőségü dologról van szó, sőt olyasmiről, amihez tulajdonképen abszolute semmi közöm. (Bár lenne hozzá közöm)

Egy magánházat, melynek én a meglátás első percében impozánsan eredeti jellegét fedeztem fel, most belöstik sárgára, pirosra, zöldre, hupikékre és tudja ördög még miféle szinvegyülékekkel és ezzel sikerül azt is unalmasan banálissá, kifejezéstelenné tenni, mint amilyen a kanizsai házaknak kilencvizedé. Ez a ház egyetemes. Akik idevalók, látják ezt a házat, mióta csak az lennáll, vagy születésük óta, lehet, hogy ezen a házon semmi különöset sem vettek észre. En, mikor ideértem, igen. Mert ennek a háznak valóban volt egyetemes, művészi jellege. A hatása tömör, tartalmas volt, aki azt épitette, abban a pallérban volt ihlet, volt művészi készség. Egység volt ebben a művészetben ehhez a római stilushoz az a szin kellett. És mert most kissé lekopott a szin, a ház ura a római stilust elvegyitette a legsemmitmondóbb, rikitó, kiáltó szinekkel.

Ismételten belátom, hogy nekem ehhez a dolghoz nincs közöm, de hát azért irok ujságot, hogy ne csak a magam dolgaiért fájjon a fejem. Ennek a háznak a bepingálását, eléktelenitését nagyon jellemzőnek találom Kanizsán. Mert ez a forszirozott utazás a banalitás felé, irtózás minden eredetiségtől, mindentől, amiben valami szecedálás nyilvánulhat a megszokott és hozzá nem is értékes sablontól, ez az az általános hatás, melyet az ember az első pillanatban nyerhet, midőn Nagykanizsára teszi a lábát. Ez az a híres snobizmus, mely a magyar vidéki városokat jellemzi. Csupa utánzás, kopirozása olyan dolgoknak, melyek más helyen pompásan beválhatnak, nálunk azonban kisirnak a milieuből.

Azt irtam a cikk czimül: Kanizsai házak. Igaz, a banalitás leginkább a házakról sir le, azaz hogy a helyi viszonyokkal nem ismerős ember ezekről ismerheti meg a város jellegét. De mi, kik ezt a jelleget a megszokás folytán már kevésbé érezzük, megtaláljuk azt a részletekben is. Társaságokban, a közügyek intézésében, műpártolásban, amatőrködésben, korzón, szinházban, setatéren. Igy vagyunk mi utszélek, kik sok nagyvárosi, sőt sok tekintetben világvárosi ambiciókkal vagyunk tele. Vannak római stilü házaink, ha nem is házak azok és befestjük azokat orditó pirosra. Vannak komoly terveink, melyeket puccinelli-kosztümbe bujtatunk. Szirkházba járunk a Jónásokhoz, irodalmi estélyeket rendezünk és ott lábujjakkal zongoráznak, ötvenhárom képet vásárlunk a tárlaton és az értékes képek mégis visszakerülnek Budapestre.

Szegény római ház, ennek is jobb lett volna, ha véletlenül a régi Pompeiben épült volna. Ma nem szégyenkezne a hupikék mundér alatt.

S. A.

lás, a tudatlanság, közöny és bűnös könnyelműség ezreit pusztítja el a népességnek. Az orvosok száma az egész országban csekély, de némely vidéken, 50—60 község területére sem esik egy, mert az orvosok kizárólag városokban szeretnek lakni, ezt követeli az ő egyéni érdekük, a közérdek pedig szenved miatta. Orvosi rendtartásunk nincs, a sarlatánkodásnak, az üzletszerű gyógyitásoknak nem vet gátat senki s az orvosok iránt a köznépnek, de különösen a speciálistákkal szemben az intelligenciának is megingott a bizalma, mert sokszor horribilis összegeket követelnek aránylag csekély fáradsággal járó és nem is mindenkor eredményes gyógykezelésekért. A székesfőváros némely speciálistája többszörös milliomossá lett a nekik monopolistikus helyzetüknél fogva kiszolgáltatott közönség filléreiből; az esetleg falun megtelepedett körorvos pedig alig tud miből megélni, mert a hivatalos díjszabás nagyon csekély. Kórházainkat nagy áldozatokkal tartják fenn az állam, a varmegyék és városok; de egyöntetű kórházi rendszabályok hiányában a helyzükre következtében ezek az áldozatok nincsenek arányban az eredménynyel. Központi, vagy valamely garanciát nyujtó ellenőrzés nincsen, minden kórházban más és más rendszabályok állanak fönn; sokszor felekezeti és társadalmi osztály ellentétek renditik meg a közönségben anélkül is vékony lábon álló bizalmat a kórházi ápolás iránt. Némely kórházban luxuriosusan berendezett helyek miatt nem jut hely a szegényebb néposztálynak; a dijtalan gyógykezelés pedig — az országos betegápolási adó dacára — minimumra zsugorodik össze. Elmegyógyintézeteink — melyek száma a szükséghez képest kétségbeejtően csekély — tömve vannak s a közveszélyes elmebetegeket, a dühöngő őrülteket nem lehet azokban elhelyezni; ez az oka, hogy Magyarországon fölötte gyakoriak a felügyelet nélkül hagyott elmebetegek által elkövetett bűnesetekmények és tulságosan nagy a beszámithatóság hiánya miatt fölmentett tettesek száma.

Az epidemikus és egyéb betegségek ellen nem védekezünk kellőképen. A tüdővész egész Európában nálunk szedi a legtöbb áldozatot. Az ivóvizek tisztaságára senki sem ügyel föl s a tisztátalan kutak vizei a különben legegészségesebb vidékeken is mocsárlázat terjesztenek, amin még a közegészségügy hivatott őrei, az orvosok is csak csodálkoznak, de ellene — alkalmas hatósági szabályok hiányában — nem tesznek, nem tehetnek semmit. A gyermekek testi és *szellemi* épségével sem törődik senki, mákhajfőzettel, alkohollal csittitja el az anya a gyermekét s amiatt a köznép elsatnyulása, testi és szellemi visszaesése megdöbbentő mérveket ölt. Itt kell megemlitenünk, hogy a sokféle bűneselekménynek, a közegészségügy hanyatlásának és a degenerálódásnak egyik fontos tényezője: az alkoholizmus ellen nem védekezünk kellőképen, ahelyett, hogy mértékletességre szoktatnánk az embereket és követendő példát állitanánk elébük: szertelenségbe menve, teljes megtartóztatást, abstinentiát hirdetünk s oly fogadalmakat teszünk és követelünk, amelyekről mindenki, a fogadalomtevő is meg van győződve hogy nem tartja be senki, mert nem lehet betartani; gyülésezünk, szavalunk kongresszusokat tartunk amelyeknek főtárgya — nem a magyarországi viszonyok megjavitása, hanem — annak megbeszélése, hogy miféle eszközökkel lehetne a németországi mértéktelen sörivást megakadályozni.

Köznépünk táplálkozása elégtelelen és egészségtelen. Nemcsak sok helyen pótolják alkohollal a táplálékot, hanem maga a táplálék is rossz, kevés testierőt nyujt, sőt itt-ott betegséget is okoz. Hazánk felvidékein tulsok burgonyát fogyasztanak, hus és kenyér alig játszik szerepet. Erdély egyes vidékein a kukorica a köznépnek csaknem kizárólagos tápláléka s ezzel a rémes pellagra terjedése van összekötve. De élelmiszereinkre még a városokban is kevés gondot forditanak; az élelmiszerek hamisitása és ennek káros következményei napirenden vannak. Nem arról van szó, amire némely rendőrség oly nagy, sőt kizárólagos sulyt helyez, hogy pl. a margarint ne lehessen árulni, akár vaj, akár zsir pótlására, vagy hogy a növényzsirok, mint a kókuszzsir forgalmát megnehezitsük, mert akár az egyik akár a másik olcsó és egészséges, vagy legalább az egészségre nem ártalmas zsiradék; hanem igazi hamisitásról, az élelmiszereknek ártalmas anyagokkal való keveréséről és rosszabbitásáról van szó. Igy pl. a tejet messzes vizzel, a tejfölt mészszel vagy liszttel, a lisztet gipszszel, babliszttel vagy bariummal hamisitják a nagyobb haszon kedvéért s ezzel kockáztatják a fogyasztóközönség egészségét. Északamerikában a tejvizsgálatra milliókat költ az állam, mert belátja, mily nagy az egészséges tej fontossága és tisztában van a tejhamisitások káros hatásaival. Nálunk még a csecsemők részére, az anyatej pótlására való külön, jó és egyenlő minőségü tej forgalombahozataláról sem gondoskodik sem az állam, sem a municipium; ez is egyik fontos oka a gyermekhalandóság nagy arányának.

Fölismerjük mi itt is a veszélyt, de ki nem kerüljük, megállapitjuk, mi a baj, de meg nem szüntetjük; megegyezünk egymás között, hogy mire van szükségünk, de abból meg nem valósitunk semmit; állitunk, tagadunk, vitatkozunk, kapacitálunk, meggyőzünk és meggyőzettetünk; de az elvi eredményekkel megelégedve, nem sietünk a gyakorlati kivitelre, sőt ebben az irányban még csak egy lépést sem teszünk. Ez az oka, hogy társadalmi és gazdasági téren annyira érezhető a mi elmaradottságunk az élelmesebb, szemfülesebb, mozgékonyabb nemzetekkel szemben; ez hangolja le állandóan a magyar társadalmat, ez teszi szegénynyé a magyar nemzetet.

DR. F. L.

A rendőrlegénység szaporitása.

— Saját tudósitónktól.

Deák Péter lemondott első tervéről, a városi csendőrségről és visszavonta beadványát. Ellenben beadott egy sokkal célszerűbb és pártolásra érdemes tervet a városi tanácshoz, melyben rendőrségi létszám emelést kér.

A beadvány az állományt tiz rendőrrel kivánja szaporitani, hogy azonban ez ne járjon a városra nézve egyszerre nagy teherrel, a tiz rendőr akceptálását 5 esztendőre osztja fel, tehát öt éven át minden esztendőben csak 2 uj rendőrt alkalmaznának, ami évente 2000 korona kiadást jelent. Ugyanebben a beadványában jelenti a főkapitány, hogy a sztrájkok alatt gyakoribb volt a csendőrökkel való érintkezése és ebből azt a meggyőződést meritette, hogy azokat merev szolgálati szabályaik nem képesitik eléggé a városi szolgálatra. Ezért, de meg mert a mai viharok nem kedveznek a városi csendőrség intézményének, a főkapitány ismeretes előbbi beadványát, melyben azt javasolta, hogy Nagykanizsán városi csendőrséggel helyettesitsék a rendőrséget, mellőzni kéri.

A rendőrlegénység létszámának szaporitása mellett nemrégiben közöltünk egy cikket. Megirtuk, hogy Nagykanizsán, amelynek több mint 24 ezer lakósa van, mindössze 30 rendőr három őrszemmel tesz szolgálatot. Ez a számadat már magában is bizonyitja a szolgálat elégtelenségét, ha tekintetbe vesszük hogy nyolcezer lakósra jut 1 rendőrszem. Budapesten például, ahol szintén sok ugyan a panasz, 600 lakósra jut 1 rendőr. A fővárosban tehát aránylag 13-szor több a rendőrszem.

Sulyosan megérzi a hiányt maga a rendőrlegénység is. A megbetegedési esetek száma feltűnően emelkedik a tulterheltség miatt. A nagy felelőség és sokoldalu elfoglaltság miatt a pontos és körültekintő szolgálat is szenved: ezért mint illetékes helyről értesülök, elég gyakori fegyelmi eljárás van a rendőrök ellen.

De megérzi a hiányt a — közrendészet is. Az éjjeli órákban valósággal botrányfészkek szinhelye a város kültelkei. A közerkölcsösségi rendészet szintén rossz állapotban van.

A tulerigázott szolgalat mellett természetesen alig lehet szó a legénység kiképzéséről. Sokszor hetekig elmaradt az iskoláztatás, mert a tulfeszitett szolgálat nem enged erre időt. Ez szintén a szolgálat pontosságának kárára megy.

A rendőrlegénység szaporitása ilyenformán égető kérdéssé válván, ajánlatos lenne, ha illetékes köreink alaposan foglalkoznának e kérdéssel s ha már az 1907. évi költségvetésbe beállitanák e tételt. E kérdés megoldását tovább halogatni nem lehet, mert ezzel csak önmagunknak teszünk kárt.

NŐI KASZINÓ.

(Végre is ki kell pattannia minden titoknak, amint hogy semmi sem maradhat leplezetlenül szeretett városunkban. Tehát ime: tudja meg az egész világ, hogy Kanizsán hetekkel ezelőtt „női kaszinó" alakult. A tagok számszerint nyolcan, hölgyeink fine fleur"-jei, akik szerepléseikkel nem fogják kompromittálni Kanizsát, sőt hiressé teszik. Az alakuló gyülés lefolyását, adjuk át az alakitók szájába, kik épen most fogadtatnak a ház urnője által. Hogy a t. olvasó meg ne legyen lepve az esetleges zaj által, kijelentjük, hogy az alapszabályok már eleve is ugy szólnak, hogy „a gyüléseken egyszerre csak heten beszélhetnek. Végre is kell, hogy valaki hallgasson.)

Vanilia (a ház urnője, az eszme értelmi szerzője, bájos mosoly kiséretében egyenkint fogadja az érkezőket, tehát elnök szeretne lenni): Szervusz édes Jusztim! Na mit szólsz hozzá? . . . Remek eszme! Mi? . .

Juszti (Kövessyt utánozva): Szep, szep! Mek fatyok elegedve! Csakhogy . . . .

Vanilia (a hat érkezőhöz): Ah, áhhh! Hozott Isten benneteket! Csak vonuljatok beljebb. (Általános csókolódás.) Foglaljatok helyet kedveseim, aztán kezdjük a gyülést!

Heten: Kezdjük! Kezdjük!

Juszti (gunyosan): Nini gyertyák is vannak az asztalon!? Igazán megható!

Vanilia: De hát ideiglenesen ki elnököljön?

Heten: Hát ideiglenesen és véglegesen te. Na hallod! Nem vagyunk mi a t. Házban? Vagy nem?

Vanilia (meghatottan, akárcsak egy született diplomata): Köszönöm a megtiszteltetést kedveseim! (Köszörüli a torkát.) Tisztelt gyülekezet! Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett! (Elfojtott hét mosolygás.)

Juszti (sugva): Lásd a polg. isk. tornatermét.

Vanilia: Mi cselekedni jöttünk ide! Cselekedni az elnyomott női nem érdekében, melynek hivatását a mi férfiaink félreértik. Tetszett-e már tapasztalni, hogy ha egyszer végigmegyünk a korzón, vagy akárhol, selyemsuhogásnál egyéb zajt nem csapunk. („Igaz" jobbfelől.) Mi tehát szerepelni akarunk és épen ezért fogamzott meg bennem a „női kaszinó" eszméje. Nem türhetjük tovább, hogy ennyire ignorálnak bennünket!!! Egy jól értesült fővárosi lap szavaival élve, amerikaiasan fejlődő és csodálatosan, még mindig nem a megye székhelye Kanizsa városa! De mi azzá tesszük! Nagyot fognak köpni a férfiak, de különösen a férjeink és mi méltóságos hozzánk illő nyugalommal marcangoljuk szét sziveiket, de körmeinket gondosan ápoljuk, nehogy vérmérgezést kapjanak . . . . (Éljenzés.) Ezt és még egyebeket fog célozni kaszinónk, amik későbbi üléseinken kerülnek (valódi perzsa) szőnyegre. Ha kell a fővárosban is fogjuk képviselni városunkat, elcsaljuk Longworth-ékat Budapestről Kanizsára etc. Hölgyeim et cetera!!! (Óriási vivátozással megalakul a nő-kaszinó.)

Juszti (ironikusan): Szót kérek! („Halljuk" ×7-tel) Tisztelt Collégák! Kétféle hazugságot ismerek. U. m. ártalmas és ártalmatlan hazugságot!

Heten (nem tudják mi sül ki a dologból): Halljuk!!??

Juszti: Kérdésemre csak ártatlan lehet a „felelet", tudniillik azt akarom tudni, hogy a t. Ház, pardon, Kaszinó hová megy ezidén nyaralni? Részemről a hazai fürdők emelése miatt Siófokra megyek. Tartozom e kijelentéssel a cimek miatt. Az enyém „Hullám szálloda" Siófok (Leül). Nagy csend, aminek oka abban keresendő, hogy nem akarnak együtt nyaralni. Miért? azt ők tudják.)

Heten („ártatlanul"): Hisz akkor jól van? Mi is vagyunk olyan hazafiak, a mi tulipánunk is Bécsben készült, mint a tiéd és mi is Siófokon nyaralunk, mint te édesem!

Vanilia: Csendet kérek! Tehát a viszontlátásra Siófokon. (Magában) Csak lessétek! (Fenn) A legközelebbi ülés Siófokon lesz, ha a körülmények ugy engedik; most pedig mondjunk bucsut a városnak néhány hétre. T. Kaszinó! Örömmel távozunk, hogy erőt gyüjtsünk a jövőbeli nagy munkára, mely mi tagadás, nagy kötelezettségekkel járand . . . Isten veled por, Ádám ajándéka ti zöld helyek, korzó, sétatér és egyebek . . . (Ismét általános csókolódás.) Au revoir á Siófok! (A gyülés véget ér.)

Egy hét mulva hölgyeink közül heten a legnagyobb meglepetés közepette olvassák az ostendei „Baad-Zeeting" számában saját neveiket, hollandi pontossággal odairva: „aus Grojsz-Kanitsa en Osterrijk." Juszti önagysága pedig örül a hullámzó Balaton tetején. Jövő ülés tehát Ostendében lesz és nem Siófokon!

Apál.

HIREK.

Utközben.

III.

Landro, augusztus elején.

A szezon jelenleg Tirolban épugy, mint mindenütt, ahová emberek nyaralni mennek, tetőpontját érte el. Az időjárás jobbra fordult és bár mindennapi látvány, hogy a hegyek mélyen le vannak fátyolozva, mint a gyászoló hölgyek, az eső inkább csak fenyeget, de nem esik le.

A table d' hote-nál az ülések mint le vannak foglalva, annak jeléül, hogy vendégre már szükség nincs. Vendéglősünk a legelőzékenyebb módon tessékeli ki érkező vendégeit. néha könnyeket is hullat, annyira meg van hatva. Hasonló nagy frekvenciát jelentenek a Wörthi-tóról is. ahol lakás már alig kapható. A Balaton környékén hasonló állapotok vannak-e? nem tudom, de kivánnám

Az ampezzói ut most csak ugy hemzseg automobiloktól. Ezek itt persze futárvonat-gyorsaságával robognak keresztül és hogy a soffőrök az elgázolást lehetetlenné tegyék, néhány száz méter távolságról szirena-sipon elfujnak néhány taktust egy-egy Wagner-operából. A bőgő-sip már nem divat azokban a körökben, hol tiszta véletlennek minősitik azt a körülményt, hogy élő emberek járnak országutakon. Az autóknak azonban nem az emberi élet kimélése céljuk, hanem az, hogy 40 perc alatt megtegyék az utat Toblachból Cortiná-ig.

Magyar beszéd csak nagyon ritkán üti meg fülünket. itt tulnyomó elem a szin-német, részben osztrákok, részben birodalmi németek, akik azonban ugy beszélnek németül, mintha angol volna, viszont az angol nyelvet németesen ejtik ki.

Ha ilyen tiroli penzióban az ember néhány hetet eltölt, azt hinné, hogy minden szenvedés és nyomor megszünt a világon és ez a látszat altatja el talán legjobban a felzaklatott idegeket, de csak szinleg, mert az étrend viszont tulnyomólag husfélékből áll. A hus a legujabb élettani kutatások szerint felette ártalmas. Azt mondják, hogy csak zöldség-félékre szoritkozzék az ember, bár nehezen tudom elképzelni, hogy pacal, bendő és oltó gyomor nélkül miképen lehetséges kizárólag zöldséggel élni. Végre még elérkezik egyszer az a kor, amikor az embert fogják legeltetni, a szarvasmarhát pedig husos-pogácsával etetik az istállókban. Ez valószinüleg még csak a harmadik évezredben következik be. Egyelőre az állatnak még nagy a becse.

Az automobilnak az Ampezzó völgyében egy-két év leforgásával versenytársa akad a villamos kocsiban. A vágány már ki van jelölve A Drei Zinnen és a Monte Chirstallo ormait épen egy-két másodpercre pillantja majd meg az utas. De sejtelmes hangulatot az ilyen utazás nem válthat ki, már pedig hangulat nélkül a legszebb vidék is csak furcsasággá értéktelenedik el. A hegy ilyenkor csak pup, a jégár közönséges hó, az erdő haragos zöld folt, a szikla csak magaslat, a zuhatag éktelen lárma és az utazás kellemetlen pénzkiadássá fajul. Legjobban értenek a birodalmi németek a természet élvezetéhez. Könnyü podgyászszal csak a legszükségesebbet magukkal vive indulnak utnak. A vasutat kihasználják mindenütt, de ahová kocsi jár, oda ők gyalog mennek, hová meg nem jár, oda pláne gyalog mennek, fiatalok és vének, asszonyok és gyermekek egyaránt. Nem sietnek, vendéglőt ki nem kerülnek. Hatalmas, kitartó faj, kevés bájjal, de erős fizikummal. Formáik szélesek, alakjuk esetlen, de egészségük vasból van. Velök minden hegyi uton találkozhatunk. Nem riadnak vissza távolságtól. Harminc-negyven kilométer nekik kellemes mars. Velük csak a bécsiek versenyeznek, mig az angol publikum csak a félreeső fényes szállodákat keresi és tenniszszel és labdarugással tölti idejét. A németnek a vándorlás hangulatkeltés, az angolnak sport, a magyarnak – divat. A francia pedig ritkán hagyja el hazája határait. Ők nem tartják fair-dolognak a külföldieskedést, a pénzt a Bretagne partjain, vagy a szavoyai és pyrenéi hegyekben adják ki. Más nemzetbélieknek levetik az üngit, de ők otthon maradnak Nem hős előttük az, aki a fél világot beárta a földközi tengertől a Nordcopig és ők Szózat nélkül gyakorolják a nemzeti imádság tanait Nincs is gazdagabb és szebb ország Franciaországnál és nem is volna háladatosabb feladat annál, mely a magyar hazában az osztrák szellem és jellem helyett a franciát propagálná

DR. VILLÁNYI HENRIK.

Ne olvassa az én dalom!

Ne olvassa az én dalom
Meghigult vérü, tort. öreg . . .
Pogány. rajongó. himnuszom,
Vad dalát. Nem érti meg!

Ne olvassa az én dalom,
Kiégett, ifju férfi . . .
Csüngjön sóvár, nagy álmodon;
Ki sóhajom megérti! . . .

Ne olvassa az én dalom,
A boldog, bölcs, a józan . . .
A lelkem bár — nem jajgatom
Sorvad belé a szómban . . .

Lobogjon vére, mint a tüz,
Milljom vágy csalogassa . . .
Ki ábrándot ábrándra üz;
A dalom az olvassa . . .

Fürössze szivét énekembe!
Ne nézze immel-ámmal;
S nyugtalan lelke forrjon egybe,
Haragos, vad danámmal!

ABONYI ANDOR.

— **A betegsegélyző pénztár uj titkára** Sok halogatás és tanácskozás után végre betöltötték a nagykanizsai kerületi betegsegélyző pénztárnál üresedésben levő titkári állást. Az igazgató-ág ot pályázó közül Révész Lajos szerkesztőt választotta meg titkárnak, ami a hangulatból már előre sejthető volt. — Révész Lajosban képzett szaktudásu vezetőt nyert a pénztár. Megválasztása nemcsak az itteni pénztárra lesz üdvös, hanem az országos betegsegélyező ügyre is. A pénztárak ügyében a közel jövőben sok üdvös eszme fog felszinre kerülni, melyek elbirálásánál Révész Lajos alapos szaktudásu véleménye azt hisszük mindig figyelemben fog részesitni az illetékes köröknél.

— **Augusztus elején**. Be gyorsan mulik a nyár! Mintha csak tegnap tetettem volna fel a zöld zsalukat. Mintha csak tegnap láttam voltam először cseresnyét a piacon s ma már őszi barackot árulnak. Az őszi barackos sátor mellett ott van már a cserepes őszi rózsa is, mintha már halottak napjára készülődnének. Olyan most a nyár, mint egy ideál, akiben nem találunk már semmi ujat, aki már alig nyujthat uj, ismeretlen élvezetet. Szilvát, körtét, almát, barackot, dinyét, kukoricát ehetünk amennyi csak belénk fér s a jövő hónapban már a szöllős kosarakban is turkálhatunk. A kirándulásokból is alaposan kivehettük a részünket. Voltak szép napfényes délutánok, ragyogó holdas nyári éjszakák És ezekről jut eszünkbe igazán, hogy volt nyár. Azok a tarka-barka kalandos délutánok, meg azok a tikkasztó, szivfakasztó éjszakák! Hányszor bolyongtunk a hegyekben folytou azon ábrándozva, vajjon melyik fordulónál találunk „egymásra", ha egyébért nem, legalább hogy egy nagyot köszönjünk egymásnak kipirulva, mosolygó arccal, hogy aztán egész este és egész éjszaka abban a néhány szempillantásban találjuk gyönyörüségünket Szó ami szó, bizony sok szép órája van a nyárnak idehaza is, a városunkban, ha gyorsan mult is, sőt talán sokkal több és szebb, mint a fürdőhelyeken nyaralóknak, akiknek ezer meg ezer a bosszuságuk és őszszel nagy az adósságuk. Akinek üres a szive mindegy annak, akár a szentgyörgyvári szöllőben, akár Tátrafüreden nyaral. És ami fő, még nincs is vége ennek a nyárnak. Még egy egész hónap van hátra s ki tudja, talán még csak ezután jön a java!? Augusztusban ragyog a legtöbb csillag az égen s legbabonázóbbak a holdas éjjelek. Ki tudja, talán augusztusban az ő szive is olvadékonyabb lesz, talán inkább meghallgat dinyeérés, mint barackfőzés idején. Ha tehát vannak még a nyárhoz füzött beváltatlan reményeink, ne csüggedjünk. hiszen hátra van még a szép, csillagvilágos augusztus:

— **Kidobott ezresek**. Ismert kézből a következő sorokat kaptuk, melyre még visszatérünk: Tekintetes Szerkesztőség! A városi költségvetések állandó tétele a városi vámos és állami kongó-utak fentartása. Anyag- és munka kiadásra körülbelül 12000 koronát fizet ki a város. A munkálatok most folynak. Némely utcában már befejezték. Látszatja azonban nincs a munkának. A kijavitott utak majdnem oly rossz állapotban vannak, mint azelőtt. De nem is csodálható Kongó-burkolatot nagyon nehéz jó karban tartani, különösen ott nem, ahol fiatal 17 eves gyerek, mint én a napokban láttam, szedi fel saját belátása szerint a kijavitandó burkolatot. Ilyen szakértő vezetést már rég nem láttam. Csak azt csodálom, hogy a mérnöki hivatal nem ellenőrzi a munkákat és nincs azon, hogy mielőbb életbe lépjen egy uj kövezési program, mely jobb és aránylag olcsóbb burkolatot ad a városnak. Soraimat szives jóindulatukba ajánlva. hivük: egy városatya.

— **A keszthelyi közvilágitás**. A legutóbbi megyei közgyülésen szóba került Keszthely város villamossági szerződése, melyet a Ganz gyárral kötött. A beruházásra a város felvesz 319.000 koronát, melynek évi annuitását a gyár fizeti. A város kap — tisztán a város területére 200 izzó — és 8 ivlámpát; a fürdőparkra pedig 45 izzó és 4 ivlámpát. A közvilágitásért az első 4 évben Keszthely fizet 400 korona bért, 4 év után pedig a gyár teljesen ingyen látja el a közvilágitást. Az első négy évben a városnak biztositva lett 1800 korona haszonrészesedés, 4 éven tul pedig évenkint legalább 5800 korona. A magánosok világitási diját, mely 7 fillérben volt a szerződés szerint megállapitva, 6 fillérre szállitotta le a közgyülés, illetve a szerződést ezzel a módositással erősitette meg.

Mit igyunk?

Az elsőrendü természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet, a mohai

ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó **KEDVELT BORVIZ!** savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos ovszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysoknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást **az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerré tették** s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: **dr. Kétly, dr. Stamberszky, dr. Berger, dr. Rosadarl, dr. Borchardt, dr. Akantiaz, dr. Bledig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipiádes, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markoslaiy, stb.-októl**, a kik az Ágnes-forrást a **legmelegebben ajánlották idegek gyomorbajoknál, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csontlágyulásnál, angolkórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnél, mint ovószert fertőző betegségek ellen** (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett víznél**, [illegible] is **olcsobb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete **ingyen kapható. A forrásk ezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangu vendéglőben.**

— **A rendőrtisztviselők kérése.** A nagykanizsai rendőrtisztviselők, mint a Zala írja, igen jogos kéréssel fordulnak a város tanácsához. Ruhátalányt kernek, részint mert az egyenruha drágább a civilruhánál, másrészt pedig szolgálatuk a ruha gyors megrongálódását vonja maga után. Különösen az éjjeli szolgálatban rongálódik a ruha, midőn a tisztnek részeg, kötekedő emberekkel gyűlik meg a dolga. A rendőrtisztek fizetése nem olyan fényes, hogy aránytalanul nagy összeget fordíthatnának ruházkodásra, az egyenruha pedig nagyon szánalmas benyomást kelt, ha nem olyan, mintha épen a szekrényből vették volna elő. Tekintve, hogy nem nagy összegről van szó, a kérés pedig indokolt, remélhető, hogy azt teljesíteni fogják.

— **Bevonultak a rekruták.** Fiatal emberekkel volt tele a város; kit a szüleje, kit a mátkája kisért: mivel rekrutáknak vonultak be a legények. Egyikmásiknak már fejében is volt a katonasapka; de a legtöbbje után az asszony vitte a ládát: mivel ez már nagy szokás. Augusztus 1-én kezdődött az idén a gyöngyélet. Poros fülű rekruta lett a legényből, akinek bizony nehéz munkája lesz, míg megtanulja a haptákot a mindenféle fogást és regulát. Erősen biznak azonban a miniszter rendeletében, mely azt mondja, hogy kímélni kell a legénységet.

— **A modern élet.** Nagyobb balatoni fürdőink nemcsak a magyar tenger idegerősítő vizét nyujtják látogatóinak, hanem mindjobban gondoskodnak a lélek szórakoztatásáról is. A lélek üdülése pedig javára szolgál a test erősítésének is. — Gazdag programot állítanak össze, hogy a szórakozni vagyó közönség mulattatásáról gondoskodjanak. Olvasom a programokat. Ott vannak bennök a gyermekünnepek és szini játékok is. No, ezt a pontot érdemes fürdőigazgató uram, tessék csak áthuzni. Elég volt 10 hónapig a gyermeknek a betű. Hát meg a Balaton partján is, a meleg napokban is verset meg szerepet magoljon!? Azután próbát próbára tartson!? Jó levegő, fürdés, uszás, csónakázás, labdajáték az kell a gyereknek. Mentől több, annál jobb. Közben egy-egy kirándulás. Hadd töltse a két hónapját vidáman, gondtalan, a betűket pedig hagyja nyugodni tisztes porréteg alatt. Pokolba minden szini előadással. Otthon is, fürdőn is. A mai modern élet, hazug élet ugyis megtanitja majd őket a szinjátékra. A gyerek legyen gyerek. Főkép a fürdőhelyen, az édes, a csodás Balaton tündéri partjain!

— **Magyar ásványviz és fürdőszemle.** f. évi augusztus hó 10-től kezdve a m. kir. Állam—a Kassa-Oderbergi—Arad-Csanádi—Szamosvölgyi vasutak, továbbá a Magyar-Horvát és a Balatontavi Gőzhajózási társaságok támogatása mellett megindul a „Magyar Ásványviz és Fürdőszemle" cimü lap, mely a magyar ásványvizek terjesztését és a hazai fürdők hathatós propagálását tűzte ki célul és kéthetenkint fog megjelenni a fővárosban. A lap szerkesztői Krenedits Ödön a Magyarország belmunkatársa és Lukács Emil.

— **Bali Mihály adója.** Érdekes, hogy az államnak legkomorabb alkalmazottja Bali Mihály höhér mennyivel járul az ország terhelhez. Bali mint ismeretes Fadd tolnamegyei községben lakik elvonulva a világtól. Csendes magánosságából csak akkor riad fel, ha az igazságszolgáltatás távirát hozza neki Fadd község libapásztora, aki egyszersmind sürgöny kézbesitő is. Ilyenkor vonatra ül és oda utazik segédeivel, ahol a földi igazságszolgáltatást végre kell hajtani. Bali Mihály állami höhér egy-egy ilyen kirucczanása után igen szép honoráriumot kap, ezenkivül huzza 1200 korona rendes évi fizetését. Az adókivető bizottság, amikor arról volt szó, hogy Bali Mihály höhérra kivetik az adót, gondolkozóba esett. Nem tudta ugyanis megállapitani, hogy mi után rójja ki az adó nagyságát. Csupán a fizetés után, vagy a mellékjövedelmekkel együtt. A „mellék jövedelem" azonban bizonytalan, mert hiszen kérdés lesz, van-e akasztás minden évben. Bali protestált a nagy adó kivetése ellen és igy végül megállapodott abban, hogy a magyar állami höhér évi adóját 3 kor. 50 fillérben állapitja meg. Bali Mihály ugy megörült az adótétel ily kevés voltának, hogy — mint olvasónk irja — az egész esztendőre kifizette az adóját, szólván pedig igy, amikor a pénzt lefizette:

— Legalább nem lesz gondom az idén, ha a mellék-jövedelmek szaporodnak.

— **A Pesti Napló karácsonyi ajándéka,** az 1906. évi karácsonyi albuma kiállitása fényével felül fogja multni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet külömb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek diszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándékkönyve Rákóczi Album lesz. Javairók fogják megirni a nagy szabadsághare eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. Nagyszabásu festmények, elsőrangu illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai disziti majd e művet. S a műtapokon kívül a sokszorositó művészet egész sor több szinnyomásu képben fog remekelni. E diszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangu mesterére bizzák. Ezt az uj páratlan diszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden uj előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakitás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi dijat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fel- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kivánatra külön értesitést küld e módozatokra vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 27. sz.

— **A Divat Ujság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára negyon elsö: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerübben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számu házában van.

x **Idült bélhurutban** szenvedő csecsemők számára nincs jobb táplálék a Kufeke-gyermekliszt jénél, mely eleinte tej nélkül, utóbb tejjel adva a bélbeli erjedést megszünteti, s a betegséget okozó apró gombáknak rossz tenyésztő talaja, egyszersmind könnyü emésztetu s a beteg bél is felszivhatja. A Kufeke gyermekliszt jével táplálkozó gyermekeknek nemcsak a hasmenésük multik el, hanem testük sulya is kedvezően gyarapszik.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfuvodásban, szorulásban, fejfájásban, étvagyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitz-poroke" használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. es kir. udv. szállitótól Hécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készitménye az 5 gyári jelvényével és aláirásával kérendő.

IRODALOM ÉS MÜVÉSZET.

* **A nagykanizsai dalosverseny** meghivott már szétküldte a rendezőség. A meghivó a teljes programmot tartalmazza ugy, mint azt mi már közöltük, ismerteti a helyárakat is, melyek a következők: A sörgyári katakombakban 27 páholyt és 900 üllőhelyet helyeztek el, ezenkivül lesz meg 800 állóhely. Az első nap, augusztus 19-ikén egy 4 személyes páholy ára 20 korona lesz, 1—2—3 sor 3 kor., 4—5—6 sor 2 korona, a többi sorok 1 kor., állóhely 40 fillér. A második nap: páholy 12 korona, 1—2—3 sor 2 korona, 4—5—6 sor 1 kor., a többi sorok 60 fillér, állóhely 40 fillér. Jegyek előre válthatók augusztus 18-ig Alt és Böhm-féle üzletben, 19. és 20-án délelőtt 9—12 ig a versenyrendezőség irodájában (Városháza), délután 3 órától a verseny színhelyén.

* **Novák Mihály könyve: „Zalavármegye a szabadságharcban".** augusztus 10-én jelenik meg. Terjedelme 400 lap. Az augusztus 10-ig jelentkező megrendelőknek 3 k. 20 f. azontul 4 korona. A könyv tartalma: A zalai 48—49-iki események elbeszélése. A 47, 56. és 7. zalai honvédzászóljak története. Csányi László élete, levelei és kiáltványai. Gasparich Márk és Csertán Sándor élete. Nevesebb zalai honvédok. Toldalék (48-as zalai hazafias dalok, nemzetőrök és a vadászcsapat rendszabályai.) Zalai 48—49-es honvédek névsora (vagy 2000) községenkint, zászlóaljak s egyebek megjelölésével. Szóval: nagyon érdekes tartalmu könyv. És el lehet mondani igazán, hogy minden család, város, falu Zalában, melynek neve elő ne fordulna a könyvben. Akinek elődei tehát bárminé részt vettek a szabadságharcban, az kegyeletből és bálából is megvegye a könyvet. Legyen minden zalai családban egy nyomtatott emlék a hős öregapáról, édesapáról, testvérről, rokonról stb. Megrendelést pénzzel együtt Novák Mihály áll. tanitóhoz el kell küldeni Zalaegerszegre. Az előjegyzett megrendelők is küldjék a pénzt azonnal, nehogy utánvételezni kelljen.

* **A „Zenélő Magyarország"** zeneműfolyóirat ma megjelent 316-ik füzete a következő értékes zeneműujdonságokat közli: I. fr. V. Bowers „Mindig rólad álmodom" közkedvelt bájos amerikai dalt, mely már „Mért vagy más?" refrainnel egyike ismert legnépszerübb dalainknak. II. Rossini I. világhirü „Tell Vilmos" dalművének nyitányát. E pompás zeneműfolyóiratot, melynek minden egyes száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt felölel, s meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei ujdonságot — mint ilyet — minden zongorázónak melegen ajánlunk. Havonta két füzet — negyedévben 6 füzet — 3 korona előfizetésért. Egyes füzet ára 1 korona. Mutatvány füzetekért 1 korona küldendő be. Előfizethetni és kimeritő árjegyzéket az eddig megjelent 315 füzetről ingyen kapni a „Zenélő Magyarország" (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körut 22—24.

KÖZGAZDASÁG.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja.

Nagykanizsa, augusztus 3.

(*Saját tudósitónktól.*) Ama nagyjelentőségü pénzügyi esemény, melyet már hónapokkal ezelőtt jeleztünk, bekövetkezett. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókja e héten megkezdte működését saját intézeti palotájában, Csengery-ut 4. szám alatt.

A fiók alapitásának fontosságát már több izben méltattuk. Alig ha lesz a vidéknek és városunknak olyan jelentőségteljes közgazdasági mozzanata, mely nem fogja érezni a bankfiók működését. Elvezni fogják e működést a kereskedelmi- és ipari vállalatok, a gazda társadalom, sőt a vidék községei is, melyek közelebb jutva ez intézethez, módjukban lesz a községi hitelüket olcsóbbá és elviselhetőbbé tenni. Zala-, Somogy- és Vasmegyében mindenütt, de különösen nagy szerep jut néki Nagykanizsa városában, ennek ipara és kereskedelme töllenditésében, hitelviszonyainak megjavitásában.

A bankfiók alapitása a pénzintézetek életében is jelentőségteljes változást fog okozni. Ezentul nem kell a budapesti, wieni és a többi ausztriai pénzintézeteket felkeresni, hisz itt közvetlenül összeköttetésben fognak állni egy előkelő fővárosi intézettel, ami, hogy mást se is említsünk, nagy kamat megtakaritást jelent. E vidék pénzintézetei csak örülhetnek az alapitásnak.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A hozzánk érkezett körlevél a fiók működését igy körvonalazza: Állampapirok, záloglevelek, sorsjegyek és egyéb értékpapirok, külföldi érczpénzek és bankjegyek vásárlása és eladása; kamatozó betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre és folyó (cheque) számlára; kamatozó penztári jegyek kiadása, melyek minden jelentékenyebb magyar és osztrák városban beváltatnak; értékpapirok átvétele őrzésre és kezelésre a fiók által, valamint safe deposit rekeszek bérbeadása, melyekben a bérlő értékpapirokat és egyéb értéktárgyakat saját zára alatt őrizhet meg. A fiók működési körébe tartozó egyéb üzletágak a következők: tőzsdei megbizások teljesitése a budapesti, bécsi és külföldi tőzsdében; kölcsönök nyujtása értékpapirokból álló fedezetre, folyó számlában vagy előre megállapitott összegben vagy lejárattal; előlegek nyujtása árukra és árukról szóló okmányokra; szelvények és kisorsolt értékek beváltása; hel- és külföldi váltók (devisák) és utalványok leszámitolása, illetve vásárlása: koronaértékre vagy külföldi értékekre szóló utalványok és hitellevelek kiállitása bel- és külföldi piacokra, valamint fürdő- és üdülőhelyekre.

A fiók működésében több olyan irányt látunk körvonalazva, melyet eddig pénzintézeteink nem kultiváltak. Kereskedői és általában pénzügyi körökben máris nagy érdeklődés nyilvánul a fiók működése iránt, mely bizonyára ki fogja elégiteni a hozzáfűzött óhajokat.

A körlevelet kibocsátó igazgatóság maga is hangsulyozza, hogy a fiókra nézve ugyanazon elvek mérvadók, melyet a bank központja követ. A lelkiismeretes és megbizható központi vezetés pedig sokkal ismertebb, semhogy ezt bővebben kellene méltatnunk.

A fiók vezető főnökévé Hoffmann Béla urat, a társaság központi tisztviselőjét nevezte ki az igazgatóság. Hoffmann Béla eddigi működése már is nagy tetszéssel találkozott az itteni kereskedői körökben és az ő szimpatikus egyénisége nagyban hozzá fog járulni a fiók működése iránt eddig is széles körben tanusitott érdeklődés emeléséhez.

MERCUR.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hirdetmény. A cs. és kir. közos hadügyminiszter ur 22530 pár bakancs és 2987 pár csizma, továbbá különféle bőrfelszerelési cikkek szállitására hirdet pályázatot. A részletes hirdetmény a hivatalos lap julius hó 31-iki számában, továbbá a Közszállitási Értesitő augusztus hó 2-iki számában jelent meg és kamaránk hivatali helyiségében is megtekinthető. A hirdetményben a szállitandó cikkek ára csak hozzávetőleges s a végleges egységárat a hadügyminiszter ur 1907. évi március hóban fogja közölni. Az ajánlatok legkésőbb szeptember hó 7-ikén déli 12 óráig a kerületi kereskedelmi és iparkamaránál nyujtandók be.

A Csáktornyai takarékpénztár rt. alaptőkéjét 300,000 k.-ról 600,000 k.-ra emeli, olykép, hogy elsősorban beceréli 1500 drb. 200 koronás részvényeit 500 drb. 600 koronás részvényre, vagyis minden 3 drb régi részvény után egy uj 600 k.-ás részvényt ad részvényeseinek, kibocsát továbbá 500 drb. 600 k. névértékü részvényt 854 k. árfolyamban, biztositván eddigi részvényeseinek oly értelmü elővételi jogot, hogy minden 3 drb. kicserélt részvény után egy uj részvényt jegyezhessenek.

Aratás után. Bevégződött az aratás. A gabonakereszteknek sürü és szakadatlan sora hüszkélkedik a mezőkön, amelyeken már mély nyomokat vág a nehéz kévékkel megrakott iga, nagy szerénységgel asztagokba hordva az Isten áldását. Vége a sok aggodalmat okozó aratósztrájk veszedelmének ezen évben, hogy jövendőre ujra ismétlődjék; mert ismétlődni fog, sőt még fenyegetőbben fog gyarapodni országunknak ez az ujabb csapása mindaddig, mig iditó okai orvosolva nem lesznek. E bajon segiteni csak ugy lehet, ha a munkaadók egyáltalában nem igyekeznek kizsákmányolni a munkások szegénységét, az előlegekkel nem uzsoráskodnak, konvencióul buza helyett szemetet, kenyér helyett ehetetlen gyurmát nem adnak. E visszaélések az idén is előfordultak és a munkások felzudulásának sok helyen közvetlen okai is voltak. Az állam — hisszük — haladék nélkül gondoskodni fog a munkás nép anyagi helyzetéről. Alkossanak törvényeket a megélni is alig tudó munkásnép adómentességéről, a fokozatos adózás behozatáról, a fogyasztási adók lejebb szállitásáról, a szegénység egyházi adóterhének könnyitéséről, hogy azt a párnát és malacocskát, amit az állami és községi adóvégrehajtók el nem visznek, ne árvereztesse el a párbér szedő se.

Fontos szociálpolitikai reformok. A kereskedelmi miniszter a parlamentben határozottan megigérte, hogy a kötelező balesetbiztositásról, az aggkornak és rokkantságnak biztositásáról törvényjavaslatokat fog a parlament elé terjeszteni. Ezeket a javaslatokat méltán nevezhette a miniszter szociálpolitikai szempontból fontosaknak, mert ugyszólván kulcsát képezik az egész szociálpolitikai kérdésnek. A kérdés csak az, hogy milyen szempontból fognak kiindulni e törvényjavaslat megcsinálásánál. Az állhumanizmus fog-e dominálni, avagy pedig az igazi emberbaráti érzés szem előtt tartása mellett a fennálló ipar védelme. Mert azt be kell látni a törvény alkotóinak, hogy a mai helyzet iparfentartási szempontból tarthatatlan. És véleményünk szerint ezt a tarthatatlan helyzetet mi sem orvosolhatja jobban, mint okos és méltányos, az állandó munkát és az állandó munkást jutalmazó munkásjóléti intézkedések. De ezek az intézkedések legyenek energikus lépések előre és ne félintézkedések, mint a helyközvetités dolga, amely csak a zavart növelte és az állam tekintélyét ásta alá anélkül, hogy a munkaadóknak használt volna.

1907. évi ipari- és mezőgazdasági kiállitás Keszthelyen. Keszthelyről irják: Berger Károly Lajos gazd. tanintézeti intéző kezdeményezésére, az iparfestület és az iparoskör tagjai, valamint az ország több részéről itt egybegyült kiállitók elhatározták, hogy nagyobbszabásu dunántuli kiállitást rendeznek, melyre a szükséges előkészületeket már ez év november havában megteszik.

Szerkesztői üzenetek.

— **Elhagyott lak.** Nem közölhető.

— **Több kéziratról** jövő szamban mondunk velemenyt.

Fomunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Foulard selyem 60 kr.-tól 3 frt 70 kr.-ig méterenkint blousok, ruhákhoz — Bérmentve és vámmentesen szállitva. — Nagy mintagyüjtemény azonnal. **Henneberg selyemgyár, Zürich.**

Szép két szobás lakást

megfelelő mellékhelyiségekkel keresek **két tagu** család részére a belvárosban, vagy annak közelében. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Lakás" jelige alatt a „Zalai Közlöny" kiadóhivatala továbbit.

Faszén

megvételre kerestetik. Ajánlatok M. R. 2733 an Rudolf Mosse, München intézendők.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Védjegy

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

a

Lithion-forrás

SALVATOR

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiválló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.
Kellemes izü.
Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételü.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozaga, máj- és vese izgatási tünményekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forráselemzések ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

HIRDETESEK.

1935 1906. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a bpesti VI. ker. kir járásbiróságnak 1904. évi Sp. IV. 1800 4. számu végzése következtében Dr. Solti Ármin budapesti ügyvéd által képviselt D. Maras Mór javára Deutsch Arthur nagykanizsai lakós ellen 80 kor. s jár. erejéig 1905. évi április hó 12-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1298 koronára becsült szobabutorok, zongora, stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbiróság 1906. évi V. 610 1. számu végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi december hó 10. napjától járó 5%, kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 51 korona 38 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Nagykanizsán a helyszinén leend ő eszközlésére

1906 évi augusztus hó 7. napjának délelőtti 8 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1906. évi julius hó 23. napján.

Maximovits György
kir. bir. végrehajtó.

Diszitsétek otthonotokat télen, kerteteket tavaszszal

valódi

Haarlemi virághagymákkal!

8 koronáért (= 4 holland forint) postautalványt, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországba kedvelt **Normal-gyüjteményünket. 30** Hyacintát üvegek vagy **40**-et cserepek részére, avagy **50**-et kerti ültetésre, avagy **150** darabot szobának **45** cserepre, vagy **260** darabos gyüjteményt kert részére, vagy egy **240** darabból álló gyüjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinták, tulipánok, nárcissok, crocus, scilláik és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyüjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bermentve

Blumen wiesel'ücht'erai „Huis ter Duin" (A. G.)
NOORDWIJK. Haarlem (Holland)

Globus
tisztitókivonat

1868 óta forgalomban.

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

mindennemü bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

Berger-féle borax-szappan.

aranyérmeket a párisi világkiállitáson 1900.

Raktár Nagykanizsán: Prager Béla gyógyszertára valamint Magyarország több gyógytárában.

Cook és Johnson
amerikai
Szabadalmazott
tyukszem-gyürük
(törv. védve)

az egyetlen szerek, melyek az oly rettenetes tyukszemfájdalmakat azonnal megszüntetik és minden szálkát eltávolitanak.

Ma a legjobb szer a világon.

Minden szenvedőnek ajánlva.

1 drb 20 fillér. 6 drb. 1 korona.

Kapható: **Prager Béla** úr gyógyszertárában.

HIRDETÉSEK FELVÉTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

A PESTI NAPLÓ UJ KARÁCSONYI AJÁNDÉKA.

A Pesti Napló karácsonyi ajándékának sorozata a magyar génius java kincseinek gyüjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában adják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvkiadás. Nálunk szép, előkelőbb, értékesebb díszmunkát nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő ajándékul ajándékul adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállitása tenyészni fogja majd a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, az előző kötetek is egytől-egyig díszmunkák. — A Pesti Napló emlékkönyve

RÁKÓCZI ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti alkotásokat lesz. Ismeretlenül fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és ünnepnapjait. Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélységes hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit javítva fogják megérni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzsikája. A dalnokot és a tárogatóst is tanulsággal idézik. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szenvedős hőskort.

Nagyszabású festmények, elsőrangu illustrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több

szinnyomásu képben

fogja ismertetni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet legjobb mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az uj páratlan díszü ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetői kivül

minden uj előfizető is,

aki mostantól kezdve egy évre megszakitás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kivánatra külön értesitést küld e módozatokra vonatkozólag a

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrássy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fillér — Mutatványszámot szivesen küldünk.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

1904 Szt Louisi vilagkiállitási legfőbbérem: Grand Prix
Kérjen csak **Globusz** fémtisztitó kivonat
Globusz védjegyével városi csikban
mert sok rosz utánzás történik.
Egyedüli gyártás: Fritz Schulz jun. rt Lipcse és Eger

Kufeke-féle

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kitünően bevált hányás, béhurut, hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Gyermek liszt

Legjobb táplálék egészséges és gyomorbajos gyermekeknek.

Kapható gyógyszertárakban és drogueriákban.

Diet tápláló szerek gyára
KUFEKE R.
Wien I. és Bergedorf-Hamburg.

Kufeke-féle

VELMA SUCHARD

Nyersen való evésre páratlan.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A vedjegyét és aláírását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és alastbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorhév, nőgzott **székrekedés**, májbantalom, **vértolulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **nőbetegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedest szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.**

Hamisitások törvenyileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg "MOLL A." védjegyet tünteti fel, „A. Moll" felirattu ónozattal van zárva. A **Moll-féle sós-borszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapító bedörzsölési szer** kösavény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb és **legjobb szer.**

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készítek gyermek- és hölgy szappant a **bőr okszerű apolására gyermekek s felnőttek részére.** — **Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.**

Minden darab gyermek szappan Moll A. vedjegyével van ellátva.

Szállítják:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláírásával és vedjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza** Postai és távirda

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén szappanak felülmulhatatlan hatása van irom és izület rheuma, izület betegségek, gyulladásos és csonttörési összehuzodások, kösavény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női hajok, bőre- és titkos betegségek, idült vesehajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkor, álom és hiány mérgezéseknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélhajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Nagyi vizvezeték. Hideg viz kurák zuhanyszal Kneipp szerint, egész éven at nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ülletvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestelyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta tárgyalócsi várja a vendegeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

BERÉNY JOZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapittatott 1838. SAJÁT MŰHELY. Alapittatott 1838.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óralánczokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és mentes káros alkatrészektől.

Jótállás: 25,000 koronat fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyitja, hogy szappana a „Schicht" névvel, valamely káros keverecket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS" VAGY KULCSSZAPPAN")

Megtakarit pénzt, időt és fáradtságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemü ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. —

Hófehér ruhát ád.

A szineket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht" névvel és a „szarvas" vagy a „kulcs" védjegygyel legyen ellátva

Vedjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótlása

egy régiónk bizonyuk háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kösavénynél, csuznál és **meghüléseknél** bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Sikány hamisitványok miatt beszerzéskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a **„Horgony"** vedjegygyel és a **Richter** czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára

az **„Arany oroszlánhoz"**, **Prágában,** Elisabethstrasse 5 szám. Mindennapi szétküldés.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 32. SZÁM. AUGUSZTUS 11.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lap tulajdonos és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér soronként 40 f.

A földárak emelkedése.

A statisztikának sokoldalu tevékenysége mellett a jelen viszonyok között kétségtelenül az volna egyik legérdekesebb összeállitása, ha a magyar földbirtok forgalmára vonatkozó adatokat dolgozná fel abból a szempontból, hogy mennyi föld cserélt gazdát Magyarországon a legutolsó negyedszázad folyamán. Ha ezt a forgalmat csak egy kissé is figyelemmel kisérjük, ugy elsősorban azt fogjuk találni, hogy a magyar földbirtoknál a tulajdonosváltozás igen gyakori és a birtokforgalom főleg az utóbbi időben különösen élénk. A birtokforgalom legujabban a parcellázási vállalkozásban jut kifejezésre. Ez a parcellázási vállalkozás ma már annyira elterjedt, hogy napjainkban minduntalan értesülünk egy nagyobb birtokfelaprózásról.

Ha a birtokforgalomnak ezt a két alakulását megfigyeljük, a magyar földek áralakulásának kettős irányára következtethetünk. Az egyik, midőn a nagyobb uradalmak különösen felsőmagyarországon cserélnek tulajdonost, a föld áralakulására nézve határozottan kedvezőtlen, mert a külföldiek birtokvásárlása nem a rendes adás-vevése a megfelelő földbirtoknak, hanem legtöbbnyire a rajta levő teher konvertálása és a felbecsült érték és a teher közötti összeg megváltása. Az ilyen birtokvásárlásoknál a termőföldek sokszor potom áron jutnak az uj vevő birtokába. A földbirtokoknak ezen módon való átruházása, lenyegesen lenyomta a föld árát. Ujabban azonban a földnek áralakulása teljesen ellentétes irányzatot követ. A magyar parasztnak az ugynevezett földéhsége, a visszavándorlók erős kereslete és az emlitett jelenségek következtében megindult parcellázási vállalkozás jelentékenyen felhajtotta a földnek árát. Hogy ez az áralakulás milyen arányu, arról általánosságban az erre vonatkozó adatok összegyűjtése hiányában nincs módunkban nyilatkozni; az ország egyes vidékein azonban, nevezetesen a Bácskában, a Tiszavidéken a Szerémségben és a Dunántul egyes vidékein a földtelek ára az utolsó öt év alatt épen megkétszereződött. A föld árának ilyetén való alakulása természetesen csak mégjobban mozditja elő a parcellázási mozgalmat, mely a földtelek árának további emelkedését fogja maga után vonni. Ugyanily emelkedését észlelhetjük a földáraknak a felvidéken, hol a kivándorlottak hazaküldött és a visszavándoroltak magukkal hozott dollárai verték fel a földtelek árát. Azokon a vidékeken azonban, hol nem az Amerikába kivándorlottak pénzküldeményeiből vásárolnak földeket, elsősorban a földjövedelem emelkedése hajtotta fel a földtelek árait. Ma már a kisgazda is intenziven gazdálkodik saját kisbirtokán és kiváló gondot fordit az állattenyésztésre, mert a husárak folytonos emelkedése mindnagyobb jövedelemmel biztatja a gazdákat. Az állam részéről is számos kezdeményező lépés történik az ipari növények termesztésének meghonositására és a mezőgazdasági ipar fejlesztésére. Az intenziv mezőgazdaságra való áttérés tehát ténylegesen emeli a termőföldtelkek árát, de semmiesetre sem oly arányban, mint amily módon az áremelkedés nálunk jut ujabban kifejezésre.

Föntebb emlitettük, hogy azokon a vidékeken, hol nem a kivándorlottak pénzküldeményeiből keresnek telket megvásárlásra, ott az intenziv mezőgazdaságnak üzése következtében a földnek az értéke is emelkedett. Legnagyobb befolyással azonban a föld áremelkedésére a magyar paraszt földéhsége van. A magyar paraszt megtakaritott pénzét sem takarékpénztárba nem helyezi el gyümölcsöztetésre, sem befektetésekre nem forditja saját birtokán, életmódját is alig javitja meg, de minél több földet, minél nagyobb kiterjedésü birtokot magának megszerezni és azt megmunkálni, az vágyainak netovábbja. E cél elérése végett pedig egymásközt verik fel a földtelek árát, legkevésbbé sem gondolva azzal, hogy vajjon a drágában vett föld meghozza-e a szükséges jövedelmet. A magyar parasztnak ezt a földtelek szerzése iránti vágyát most azzal iparkodnak kielégiteni, hogy egyre-másra kezdenek parcellázni nagyobb birtokokat, nehogy a lakosság, mint több helyütt tapasztalni lehetett, föld hiányában a kivándoláshoz forduljon. Mikor az állam által kezdeményezett parcellázási tevékenység megfelelő sikerrel járt, a magánbirtokosok is utánozni kezdették az államot ebbeli működésében. Azonban amig az államnál a nyerészkedési szándék teljesen távol állott és inkább csak arra szoritkozott, hogy nemzetiségi területen magyar telepes községet létesitsen, vagy pedig mezőgazdaságra alkalmas területeket földmivesek közt csekély törlesztéses részletekre felosztva átadjon, addig magánosok számolva a földtelek iránti kereslet folytonos emelkedésével, az egyes területek parcellázásánál már oly magas törlesztési részleteket számitanak, hogy a vásárló kisgazdák valóságos rabjai lesznek

A huszár szerelme.

Irta ALPÁRI LAJOS.

A faluban végig harsogott még egyszer utoljára a sorozás óta mindennap hallható nóta, amely igy kezdődik:

Októbernek elsején
Be kell rukkolni . . .

Milyen gyorsan eljött ennek is az ideje! Bezzeg majd lassabban fognak mulni a napok ott bent a városban, abban a rettenetes nagy, sárga házban, a kaszárnyában!

Hajnali virradóra megindul a sok kocsi, mindegyiken öt-hat felpantlikázott legény dalol összeolelkezve s mindegyik kis kapuból szomoruan integet egy-egy könnyekkel telesirt kezkenő utánuk.

A fehérnép buc-uzik tőlük három hosszu esztendőre, vagy talán örökre, ki tudná előre megmondani? hiszen a katona élete csupa bizonytalanság.

Egyik-másik módosabb leány egész a városig kiséri szive választottját. Olyan nehéz az a válás de hát meg kell lennie, ugy kivánja a király parancsa és az ország törvénye.

Gergő Mátyás leánya, a szépséges Lidi is ott szomorkodik az édesanyja mellett, az egyik szekéren; alig tudja visszatartani a sirását, ha két égő szeme összetalálkozik deli vőlegénye szerelmes szemével, mert hát az is ott ül a dalolók között a hátsó ülésen. Hiába fia a néhai öreg birónak, viszik Tóth Ferkőt is, viszik huszárnak, nem ismer a katonai regula kivételt.

Amikor betérnek a kaszárnya széles udvarába, az inspekciós őrmester le sem tudja venni róluk a szemét, mód nélkül tetszik neki az az összeolelkezve bucsuzó gyönyörü pár, mert hogy az Uristen jókedvében teremtette őket, azt még a vak sem tagadhatja. Szinte rosszul esik annak a marconaképü, nagybajuszu őrmesternek, hogy szét kell őket választania, de hát ő neki is parancsa van, szigoru parancsa, hogy a trombita-szóra állitsa össze az uj katonákat, pedig már abba is hagyta a trombitás a hármas jeladást.

Ameddig látják egymást, folyton integetnek a kendőikkel Gergő Lidi és Tóth Ferkő, mig végre eltünik a legény a sokudvaru nagy kaszárnyában s Lidit is felszólitják az öregek a szekérre, mely siró nyikorgással döcög tovább a piac felé, ahol összeveszik amire szükség van otthon, ahol meg is etetik az állatokat s aztan szomoruan indulnak vissza ugyanazon az uton amelyen jöttek, nótázás nélkül, szótlanul, lecsüggesztett fejjel. Csak a jó Isten tudja, hol járnak a gondolataik?

Hej! de lassan járt ezután az idő szekere. Mintha csiga lett volna minden nap, alig tudott hajnaltól alkonyig érni, de azért mégis csak ujra virradt és ujra alkonyodott. Akárminó lassan, mégis csak telt az idő s egyszer csak megint egész észrevétlenül ugy fordult, hogy gyorsabban kezdtek peregni a napok. A második esztendő már fele olyan hosszu sem volt, mint az első. Hiába, már olyan az ember természete, hogy mindenbe bele tud szokni.

Azt a cifra papirra irt levelet, sem várta már olyan nagyon türelmetlenül Lidi, mint eleinte. Ha meghozta a posta, elolvasta; ha ideje került, felelt is rája a szegény epekedő katonának, aki, mikor minden levelében a szemére hányta, hogy miért oly kurta a válasz? utoljára még ilyen kurtát sem kapott. Nem ért rá a lelkem; irás helyett inkább ki-ki osont a gyepü mellé, ott várta már Gazsi Pali, aki bizony több ember volt az ő hű Ferkőjánál. Ő már kiszolgálta a császárt, épen akkor eresztették haza, amikor Tóth Ferkőt elvitték.

Mire harmadszor is eljött október elseje s a rekruták megint berukkoltak Tóth Ferenc, a káplár ur, már csak ezektől a régi pajtásaitól tudta meg, hogy otthon nagy dolog esett a napokban. Az öreg Gergő Mátyásnak elvette az Isten a szeme világát, megvakult biz a szegény, tehetetlen ember. Ki vezesse most a gazdaságot? Fia nem volt, leánya is csak egy. Férfi kell a házhoz. Egy hosszu esztendőig nem várhatnak, mig Ferkő hazakerül a huszároktól. Hát bizony nem is lehet rossz néven venni a öregtől, hogy Gazsi Palinak igérte a leányát, meg a jószágát. Egy hét mulva, épen uj borra meg leszen a lakzi is.

Összeszorult e szavakra a szegény káplár szive, malomkő nem nyomhatta volna össze jobban. Hanem azért nem szólt egy szót sem, csak oda állt a rapportra, a kapitány ur elébe s attól kért alássan szabadságot vagy 48 órára. Ennyi idő alatt épen megfordulhat a falujából s azt a csalfa leányt is megkérdezheti, hogy:

— Lidi lelkem! ennyi volt a szerelmed?

A kapitány ur nem volt rossz ember, szerette is a legényt, tudta, hogy nagy okának kell lennie, ha kérni jön, elereszttette hát Isten hirével, pedig sok volt a dolog a kaszárnyában az uj suhancokkal.

Fölvette Tóth Ferkő a legszebbik ruháját, csillogott rajta minden, a csákótól a sarkantyujáig, kocsit is kapott a piacon, jött be ma elég a rekrutákkal.

Otthon egyenesen Gergőék házának tartott. Ott javában mostak, vasaltak, hogy rendben legyen az uj

évek hosszu során által azoknak a szerződéseknek, melyekkel a felosztott földterületeket magukhoz váltották.

A földtelek árának ilyen mesterséges felhajtása semmivel sem indokolható, sőt épen akkor, midőn termésfölöslegünk vásárlása elől a külföldi fogyasztópiacok elzárkóznak, egyenesen veszedelmes, mert nincs biztos kilátásunk arra, hogy termésünket oly áron tudjuk értékesiteni, hogy az akkori gabonaárak annyi jövedelmet biztositsanak a kisgazdáknak, melyek mellett a magas földvásárlási törlesztési részleteket le tudja fizetni. A gazdának, mint az évi terméseredmények változó adatai is mutatják, jövedelme nem állandó. Egyik évben kevesebb a termése, máskor pedig tán épen akkor, midón leginkább van szüksége pénzre, a gabonaárak igen alacsonyak. Ily viszonyok mellett könynyen előállhat az az időpont, midón a drága telek törlesztési részleteit egyes adósok nem tudják megfizetni. Emellett jöhet akár két ev is egymásután, midón az évi termés általánosságban gyenge: akkor a drágán vásárolt parcellák tulajdonosai egymásután tönkre fognak menni, mert terhes kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni. Ha pedig a kisebb birtokosok nem fogják megélhetésüket biztositva látni azon a földön, melyet egész éven által megmunkáltak, akkor ismét csak a kivándorláshoz fognak fordulni és az államnak mostani törekvése, hogy a kisebb existenciákat a röghöz való kötés által a hazában visszatartsa, ismét csak eredménytelen fog maradni.

Valamiképen gátat kell tehát vetni annak, hogy a mostani parcellázások alkalmával a földtelek ára mesterségesen föl ne hajtassék és hogy a magyar parasztnak telekvásárlás iránti erős keresletét a parcellázási vállalkozók ne használhassák fel arra, hogy a földtelek árát tulságosan fölverjék, különösen akkor, ha a parcellák megvásárlása törlesztéses részletek fizetése utján történik. Az adás-vevési szerződések hatósági ellenőrzése és felülvizsgálása ebben az esetben nem célravezető, mert akadályozza az adás-vevés szabad kifejlődését; az állam is csak oly módon korlátozhatja a törlesztéses részletek fizetése körüli esetleges visszaéléseket, hogy meghatározhatja a maximális kamatot, mely mellett a vásárolt telkek törlesztése történik. Igy tehát csak a gazdasági érdekek hivatott őreinek: a gazdasági egyesületeknek kellene megfelelő módon közbelépni, hogy az ilyen birtokparcellázásoknál a kisgazdák tulságosan meg ne terheltessenek.

A parcellázási mozgalom nálunk mindig nagyobb mérveket ölt. Sok nagybirtoknak az értéke is lényegesen emelkedik azáltal, ha kisebb birtokosok között felosztatik, mert a kisgazda az általa megmunkált telekből több jövedelmet tud kihozni, mint egy nagyobb birtokos, kinek másokkal kell végeztetni a gazdasági munkálatokat. A földtelek ára pedig emelkedik továbbra is, de egyuttal idővel mindjobban megváltoztatja a birtokosviszonyokat Magyarországon. Csak ez a kezdetben az állam részéről meginditott szükséges telepitési mozgalom, magánvállalkozók által ne legyen annyira tulhajtva, hogy azok a földtelek árának természetes emelkedését figyelmen kivül hagyva az árak felhajtásával a kisgazdák rovására visszaéljenek.

n. g.

ROVÁS.

Egy munkás a minap nyilt utcán, fényes nappal kikapott a fővárosban egy vasuti kalauz kezéből egy darab kenyeret s elfutott vele. A kalauz nem ment torvényre, hogy följelentse a kenyértolvajt. Megállt, utána nézett az embernek és amig a fejét csóválta a szeméből egy könyet törült. Nyilván csak annyit gondolt:

— Szegény ördog, hát mért nem kérted szép szóval? Milyen éhes lehet, aki igy szerzi meg a kenyerét!

Minthogy bizonyos, hogy nem a gonoszság vitte azt a munkásembert a kenyérlopásra.

És nem lesz csoda, ha ma-holnap megismétlődik az eset itt, megtörténik ujra ott. Nincs a kontinensnek egyetlen országa sem, amelynek városaiban olyan drágák volnának a megélhetési viszonyok, mint a magyarországiakban. Drága a hus, drága a kenyér, drága a piac. Ha Henrik francia király azt kivánta, hogy minden alattvalójának vasárnapra legalább egy tyuk rotyogjon a fazekában: nálunk megelégedhetnénk azzal, hogy csak egy lóhus-gulyást kivánjon.

*

Tele vannak a lapok panaszszal. Az egyiknek is sulyos a panasza, a másiké is. Érdekesnél érdekesebb dolgokat mondanak el. Kidobott ezresek . . . Nagelék Nagykanizsán . . . és más ilyen „sulyos" cimektől tarkállanak a lapok. De azért vissza nem jő, ami elmult . . . A hirek eltünnek a feledés homályában. A városatyák nem érnek rá efélével foglalkozni. Interpellációt nem ismer szótáruk. E nemtörődömség járvány jellegével terjed, s lassankint azt vesszük észre, hogy nem törődik más ily dolgokkal, mint egy-két izgága ujságiró, magyarul — skibler.

*

Nemsokára vége a vakációnak. Az egész évi munkában elfáradt embertársadalom, melynek tehetősebb része valamely kellemes helyen nyaral, ismét hazatér. Pihent aggyal, felélедt munkakedvvel pompás eszmékkel telitve. A városi élet fel fog lendülni. A köztéren tartalmas viták fognak elhangzani. Az évek óta huzódó fontos kérdések a megoldás stádiumába jutnak. Megindul városi életünk rég várt fellendülése. Szépen rendezett utcákon és tereken pompás uj házak épitését kezdik el az uj munkaévben. Megoldják a köztisztaság kérdését. Lesz vizvezeték, csatornázás, uj gimnázium és postapalota; stb. stb. Lesz minden, de csak — álomban. Ilyen dolgok megvalósitására nálunk csak álmunkban szabad gondolni. Mert ha arról lenne szó, csináljuk meg igazán a rég várt reformokat, akkor azonnal felhangzanék a kórus: Rá érünk arra még.

A középosztály csődje.

Azok a sebek, amelyek az egyre növekvő drágaság folytán egyre kiujulnak, leginkább a középosztály sebei. — A hus-uzsorát, a kofa-trösztöt és az élet természetes drágulását legjobban azok érzik meg, akiknek nincs annyi jövedelmük, hogy gazdagok módjára élhetnének, — viszont azonban a társadalmi állásuk nem engedi meg, hogy szegények módjára éljenek. A drágaság idején a gazdagok legföljebb többet költenek el a jövedelmükből, vagy, a legtragikusabb esetben, olykor-olykor a tőkéhez nyulnak. A munkásosztály szükebbre vonja igényeit, ez is szomoru, de nem elviselhetetlen. A középosztály azonban a legnagyobb drágaság idején is kénytelen azokat az igényeket megtartani, amelyeket a társadalom reá ró, himes takaróval födni az intelligens emberek nyomorát.

Ez az ugynevezett lateinerek helyzete, azoké, akik az eszükkel, a fejükkel keresik a kenyerüket. A bőrkötényes munkás között és közöttük az a különbség, hogy vasárnap is annyit dolgoznak, mint a munkás hétköznap és hétköznap is annyit költenek, mint a munkás vasárnap. Ennélfogva erszényük könnyü, mondjuk nehéz. Az élet oly követelő, hogy alig lehet kielégiteni vágyait. Az uri sor terhei igen nagyok. Legzsarnokabb adóztató szörnyeteg az intelligencia, mely mig létrejön s miután érvényesülni akar, egyaránt áldozatot követel, hogy elégedetlenséggel jutalmazzon. Vitázni lehet azon, hogy az élet drágult-e meg, vagy a tőle való követelésünk nőtt. Valóság azonban, hogy akik a vagyontalan értelmiség sorában küzdenek, ifjukorban már elégedetlenek, férfikorban fáradtak és szivszorongva néznek az aggság tehetetlen napjai elé.

Az élet drága. Tizennégy évi iskolázás és tiz évi pályatörés után ott vannak, hogy fizetésüket felemésztette a lakbér és a piac. Munkabirásuk delén remegve kell vigyázniok, hogy munkájuk dija fedezze családjuk testi szükségletét.

Amikor a kőmüves munkások ezrei állottak munka nélkül s a háziurak panasza az egekig nyult, ezalatt jövedelme egyharmadát áldozta a középosztálybeli ember azért, hogy három szobácskában megvonulhasson. Amikor a buza ára a termelési költség szinvonalára szállott, az állattenyésztés alig jövedelmezett, a borok a pincében rekedtek s a termelő gazdák feje fölött megszólalt a dob, azért a bor, hus és kenyér még sem volt olcsó.

Ezeren kérdezik, vajjon hol tornyosulnak fel a modern társadalmi munka végső eredményei. S némán nézik, amint közülök mind többen a szegénység homályába tünnek el; mig a homályból ismeretlenek lépnek elő, egyszerre a jólét legmagasabb fokára: a spekuláció, a vállalkozási szellem rudján egyszerre századokat ugranak át.

A drágaság, mely mindjobban rikitó szinekben áll elébünk, s orvoslásért kiabál, egy lépést jelent a középosztálykatasztrófája felé, amelyben tömegével hullanak el azok az existenciák, akik ma a társadalom gerincét alkotják.

A földbirtokosok hatalmas szervezetei résen állanak, mihelyest valamely rést ütnek az ő jövedelmeiken, keresetükön. Mihelyt a német árpavám lehetetlenné teszi nekik az árpakivitelt, rögtön a kormány elé állanak s a behozatali jegyek révén járó tekintélyes milliókban kérik a kárpótlást. A föld szegény népén is itt-ott segitenek. Parcellázással, telepitéssel adnak kevés keresetet a kezébe. Vajjon a középosztálynak elijesztő helyzete nem érdemelne-e meg egy kis figyelmet, kis ankétet, okos segitő-akciót?

---

menyecske móringja. Lidit is a vasaló asszonyok közt fogta. Ki is ejtette a drágalátos ijedtében, láttára a vasalót a kezéből. Félrehivta a nagy szobába egy szóra.

Remegve sompolygott utána a leány. Nem merte ráemelni az égő két szemét.

— Ne félj tőlem Lidi! nem ellenségképen jöttem, csak egyet akarok kérdezni, s aztán nem állok az utadba. Mondd meg igaz lelkedre, kinek az akaratából mégy Gazsi Palihoz?

— Az édesapám kivánja, — hebegte halálsápadtan a leány.

— Hazudsz te álnok teremtés, érzem, hogy hazudsz. Rám untál elhagytál . . . hol van a csábitód, annak is mondani akarok valamit utoljára?

— Ott van benn a másik szobában.

Átmentek oda. Nem volt bent senki, pedig mindenki bizonyitotta, hogy oda ment be, mikor Ferkót jönni látta. Ott is volt az istenadta, csakhogy a kemencébe bujva. Ugy rántotta ki a huszár lábánál fogva. Reszketett a gyáva, mint a kocsonya és sirvariva jajveszékelte, hogy ő nem oka semminek.

Végig mérte a huszár tetőtől-talpig a szemével s aztán elfordulva tőle, csak ennyit mondott a leánynak:

— Nem átkozlak Lidi! Nem kivánom, hogy az Isten verjen meg. Meg vagy te már verve! Ilyen hitvány emberrel nem szokott számolni egy huszár. Kutyamosó volt ez a katonaságnál is, nem katona.

Azzal sarkon fordult, büszkén kiegyenesedve. Olyan szépen pengett messziről a sarkantyuja, hogy öröm volt hallgatni. Ki is állt a kis kapuba valamennyi fehérnép, mikor végig haladt az utcán özvegy édesanyja házatája felé.

Harmadnap reggel ujra bent volt a kaszárnyában. A kapitány ur nagyon megdicsérte, még kezet is nyujtott neki, amikor jelentette:

— Kapitány ur, alássan jelentem, itt maradok örökre, mert édesanyámon kivül a lovamat szeretem a legjobban a világon.

NŐI KASZINÓ.

(Női kaszinonk 7 tagjának Siófok helyett Ostendébe utazása, helyi körökben találgatásra adott okot. U. i. hölgyeink nevét összefüggésbe hozták, társadalmunk Ulm nevű alakjával — kinek foglalkozása biztosító; jelenleg nyaralló Ostende en — erenkívül valami belga nyelvmesterrel. Az igazság pedig ez: Idő Ostende egyik este ½9 órakor. Vanilia „elnöki" lakosztályának ablakán egy piros-fehér-zöld zászló leng, amiből a sétálók egyik része magyar próbaforradalmat, másik része, amely fordítva nézi a zászlót, olasz anarchistákat sejt. Hanem a kihallatszó lárma, az már igazán magyaros. Bent az ülés épen most végződik hivatalosan:)

Vanilia (elnöki méltósággal és egy nyelvmesterrel kártyázik:) Figyelem! Monsieur van Nelle! és kollégák! A francia kártya nem mindenki kezébe való. Önök heten játszanak én ellenem pedig én adtam harom point előnyt és most vágom a dámát és vágom a bankot . . . zsebre. Ezt csinálja valaki utánam . . . (diplomatikusan.) Az ülést ezennel bezárom. Monsieur van Nelle kezdhetünk a belga nyelvtanórát. Ad vocem „nyelv!" A nyelvek ugylátszik még mindig működnek Nagykanizsán, mert ime a következő táviratot kaptam: „Nyelvmester? Ulm a biztosító?? Hát még??? Férjed????" Az igazat megvallva, nem értem egészen a dolgot . . . (egy cseltenéssel a villamos-lámpák kialusznak.)

Nyolcan (kórusban:) Mi ez, mi ez. Hé! szolga!! Még elrabolnak bennünket. (Heten megszóknek.)

Vanilia (a sötétben botorkálva:) Monsieur, cher m . . . az a marha is elszökött Szolga!

Szolga (az ajtóban:) Ne tessék félni, én is magyar vagyok. Csak az ólombiztosítók olvadtak el, azért aludtak ki a lámpák.

Vanilia: Épen mint a Franzeknál otthon (Elmegy a többi után.)

Szolga: Honnan vegyünk most ólombiztosítót? (El a többi után.)

(Vanilia férje belép egy furkós bottal és egy villamos tolvajlámpával, amely egyelőre nem ég.)

Férj: Aha! Csak lassan. Valaki itt Ulm biztosítót emlegetett. Tudtam! Itt sincsenek, emitt se. In flagranti érem őket. Aha jön valaki!

Van Nelle (egy pakli gyertyával:) Madame . . .

Férj (pofonütti:) Ne neked madam. Szégyeld magad Ulm! (Arcába világít.) Tyű! hisz ez nem Ulm!

Van Nelle: Van Nelle vagyok!

Férj (nagyot néz:) Te vagy az Dóri?

Van Nelle: Én vagyok. Hát te . . . Bernát?

Férj: Én is én vagyok . . . Dóri! Stingler Dóri. Egykori legjobb osztálytársam. No de micsoda véletlen és micsoda pofon volt.

Van Nelle: Szerencsére hazai gyártmány különben visszaadtam volna!

Vanilia (belép:) Bernát te itt? (Nyakába ugrik.) Ismered ezt az urat?

Férj: Hát te ismered az én egykori osztálytársamat, a Stingler Dórit!

Vanilia: Sting . . . st . . . hisz ez az ur Van Nelle.

Férj: Nincs van Nelle! Van Dóri!

(Végre kimagyarázták egymást és akkorát mulatnak a dolgon egy zalai cigánybanda kíséretében, hogy másnap az osztendei lapok vezércikkeznek róla; tirádákat zengve a bohém magyarokról és a kanizsai asszonyokról. Csak hétről; a mienkről!)

*

(Ennyi igaz a pletykából! Női kaszinónk tagjai értesülve a dalosverseny leendő vendégeinek lakáshiányáról, a mai napon hazatérnek városunkba, hogy vendégszeretetükkel „megfejetést produkáljanak.)

Apál.

MOZGÓ KÉPEK.

Szemelvények egy fürdőlapból.

A magyar lapok száma egy érdekes kis lappal szaporodott. „Balaton" a cime. Szerkesztője Józsa János, festő, ki mint lapjában irja, „szerénytehetségén tájfestészeti jövedelmeiből" takaritja meg a lap kiadását. A Balaton tiz év alatt ötször jelent meg. Miután pedig mindössze csak két előfizetője volt most a szerkesztő személyesen áruljа lapját a balatoni fürdőkben.

Nehogy olvasóink meg legyenek fosztva a „Balaton" olvasásának élvezetétől, ime néhány szemelvényt közlünk belőle:

(*Egy csodakép.*)

A szerző egy képet fog festeni, mely valósággal csodakép lesz. A kép majdnem egész Dunántult fogja ábrázolni. De átadom a szót a mesternek:

„A Balatont képben festem, egy női alak lesz vizben, fejével világosnak tartva konyokével Almádira mutat, másik kezével a Siót lengeti, ölébe nyúl Tihany, térdével Badacsonyt érinti, lábfejeivel a Zala bidját és Keszthelyt, — a vizben körülte játszanak a Balaton halnemei, a partszélen a vadszárnyasok és virágok, kilyebb a fürdőtelepek, távolabb a Bakony, egészen a Dunáig, más oldalon a Dráváig terjedő vidékek. A Révizben egy lótusz kehelyből kimező szerelmes tündérfiu néz a képre. Almadinak szántam e képet, melyben ha egy kiállitási csarnokot épittethetek, vármegyem fürdőjének szerzek vele hasznot és tán dicsőséget is." (Emeljünk kalapot vár megyénk nemes szülöttje előtt. — *Rovatvezető*).

(*Egy csodavers.*)

A Balaton parton
Sok szép zsidó asszony
Jott, hogy jól mulasson.

A Balaton partján
Sok szép zsidó leány
Fürdik a tó habján.

Felpeszdül az élet
Megnyul a lélek
Látva a sok szép népet

De majd elkomorul
Az arc, a szív borul
A lélek elszorul.

Mig ezek mulatnak,
Miénk aratnak
Tüzhevében napnak

És a honfi bánat
Egyre jobban támad
A bus képek szállnak.

Ki első volnál itt
Léted alig számit.
Idegent szolgálsz itt.

(*Kisebb szemelvények.*)

Józsa különben nem ujdonsült szerkesztő. Mint lapjában irja, „tiz év előtt a „Szinlap" cimü bölcsészeti, építészeti lappal lépett fel." Kijelenti, hogy a sikertelenség nem törj meg. Nemsokára „angol, francia, német, olasz és nemzetiségeink nyelvén" fogja szerkeszteni. Fürdői részvénytársaságot óhajt összehozni, mely „létesithetné a balatoni szigeteket." Nem érdekelnek a lap következő részei:

(*Felolvasás.*)

„Felolvasást tartok oly fürdő-helyeken hol órkezésemre készülnek, t. i. kijelölik a helységet, hol az estélyt tartandó leszek. Felolvasásom tágyai: az oláh babonákról, Kolombássi legyekről. Továbbá lélektani jegyzeteim nyomán irt műveimből u. m. „Hogy kell a nőket meghódítani" cimü munkámból a legérdekesebb részeket. A magyarországi népek jellemzéseiből és Az emberi jellemek, a társadalmi állások behatása alatt."

(*A Balaton könyve.*)

„A „Balaton könyve" cimü munkám jövedelmét megfelezem azzal, ki a nyomatási költséget viseli. A könyv 6—8 ivre fog terjedni. Kiadási költsége 500 korona. Amellett, hogy a Balatont senki nem ismeri ugy, mint én (tehát irhatok róla,) még a Bakony és Dráva könyve is hozzátágg, melyek által az egész dunántul rész le van irva. Pozsonytól Zimonyig Fiume Rohicsig, külön figyelmeztetést érdemel A Bakony könyve, melyért tinta nem folyt és igy mai napig azon borzadályos híruban élt, melyet a betyár világ juttatott neki. Holott széptanilag méltatva elsőrendű érdekes vidéke az országnak Egyesek vagy részvénytársaság juttathatja életre. A levelezést Berhidán várom a „Szinlap" szerkesztőségében.

*

Irjanak kérem leveleket Berhidára. Szünjön meg végre-valahára a Bakony borzodalmas hire, melyért tinta még nem folyt . . .

KULISSZA.

HIREK.

Csábitás a kivándorlásra.

— Legujabb módszer. —

(**I.**) A magyar paraszt földéhsége közismert tulajdonság. Erre spekulálnak a parcellázó magánosok és társulatok.

Ha a magyar paraszt drága pénzért megveszi az parcellázott magyar földterület egy kis elenyésző részét, ebben vigasztaló az a tudat, hogy sikerült őt megtartani a magyar hazának.

Ujabban azonban mások is pályáznak a magyar paraszt földéhségére. Amerikai kivándorló társulatok „telepitő társaságok" cégére alatt férkőznek a magyar gazda szivéhez. Egyik megyei laptársunk legutóbbi számának hirdetési rovatában a következő kéthasábos hirdetést találtuk:

> **7½ millió hold földnek**
> tulajdonosa
> ÉSZAKAMERIKÁBAN
> az „Amerikai telepitő társaság".
> American Colonisation Company.

A hirdetésben ott találjuk a „dusgazdag" társaság cimét is Ezt azonban mi nem közöljük. Mert ezzel a hirdetéssel mindenki tisztában lehet.

Az amerikai társaságnak nem érdeke, hogy a magyar nép tudomással birjon az ő nagy vagyonáról. Néki egészen más célja van.

A kis kópé ismeri a magyar paraszt földéhségét: erre pályázik. Mint a mesék, álmok birodalmát állitja oda a „holdban" létező 7½ millió hold birtokát. S nem mond mást, mint a cimét. De jól tudják, hogy a magyar paraszt irni fog arra a cimre Kérdezni fogja tőlük, hogyan lehet abból a 7½

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, — mert csakis a **természetes szénsavas** ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha a gyomor-, lél- és légcsőburuttól szabadulni akarunk
forrást, ha a testhajt gyógyitani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai **Ágnes-forrást**, mint természetes szénsavdús ásványviz, fölétlenül tiszta, kellemes és ólcsó savanyuviz; ám szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szer a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és hugyszervi betegségeknek. 26 év óta** bebizonyosodott, hogy **még ragályos betegségektől is**, mint a typhus, cholera, megkimélettek azok, a kik köztörténés ivóviz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfélliternél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénnyavval telitett vizzel**, sőt a szódavizzel is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szervezettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzete **ingyen kapható. A forráskezelőség.** Kapható minden fűszerüzletben és előkelő vendéglőben.

Kedvelt borviz!

millió hold földből egy kis parányit megszerezni. Akkor bizonyára megérkezik a magyar szövegű levél az ismert dallammal. Hívják ki Amerikába a magyar parasztot igérnek neki földet ingyen; valószinü csak az utiköltséget kell megfizetni. A titkos kivándorlási ügynökök bizonyára nyakára sietnek az Amerikából jelzett cimzettnek. S bizton állithatjuk, hogy a mi naiv népünk felül a hazug igéreteknek és elindul Amerikába, az igéretek országába, ahol vagy véres veritékkel szerzi meg kenyerét, vagy pedig elpusztul ott a messze idegenben.

Fontosnak tartjuk e hirdetéssel foglalkozni. Mi e hirdetésben valamely kivándorlási iroda működését látjuk, melyre felhivjuk a belügyminisztérium figyelmét. A hét és fél millió hold föld világgá kürtölése a legveszedelmesebb faja a kivándorlásra való csábitásnak, melyet a belügyminisztérium bizonyára meg fog gátolni.

Megyei laptársainkat pedig kollegiális szeretettel kérjük, dobják vissza e veszedelmes hirdetést, mert ha komolyan akarunk küzdeni a kivándorlás ellen, akkor nem szabad segédkezet nyujtani az ilyen nyilt csábitásnak.

A kivándorlási csábitásnak eme legujabb, furfangosan kieszelt módját szerintünk a kivándorlási törvény is tiltja, sürgős teendőnk tehát mielőbb napfényt deriteni e veszedelmes ügyben.

— **A Ferenc-rendiek nagykanizsai házfőnöke.** A szent Ferenc-rend nagykáptalani gyülése György Luce eddigi házfőnök helyettest Nagykanizsára házfőnökké nevezte ki.

— **Személyi hir.** Pollák Erno dr. helybeli orvos hosszas külföldi körutjáról hazaérkezett.

— **Eljegyzés.** Frankó Ferenc betüszedő Zalaegerszegen, eljegyezte Kápolna Rózsi kisasszonyt Nagykanizsán.

— **Kopácsy György meghalt.** A nagykanizsai fögimnáziumnak gyásza van. Kopácsy György, az intézet tehetséges fiatal tanára hosszas betegeskedés után, Baksán a szülői házban meghalt. Az iden tavaszszal a délvidéki Egyiptomban keresett bajára enyhülést. Onnan barátaihoz intézett érzelmes levélben adott néha magáról életjelt. Egyszer már akkor is elterjedt halálhire. Ez azonban most következett. Édes anyja, ki egyetlen fiát gyászolja az elhunytban Kopácsyt, mint kedves modoru embert ismerték a nagykanizsai társaséletben. Szivesen szerepelt a társaséletben mozgalmaiban és ezért népszerüségre tett szert. A halál egy szép reményekre jogositó életet tört ketté. Halálát ismerősei körében általánosan fájlalják. A halálesetről a következő gyászjelentést kaptuk:

Özv. Kopácsy Györgyné szül. Horváth Anna, ugy a maga, mint az összes rokonok nevében fájdalomtelt szivvel tudatja a feledhetetlen egyetlen fia, illetve rokonuk Kopácsy György fögimnáziumi tanár f. évi augusztus hó 10-én életének 30-ik évében hosszas szenvedés után Baksán történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei augusztus hó 11-én d. u. 4 órakor fognak a baksai röm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 13-án délelőtt 9 órakor fog Baksán a Mindenhatónak bemutattatni. Baksa, 1906. évi augusztus hó 10-én. Áldás és béke feledhetetlen poraira!

— **Halálozás.** A kérelmetlen halál egy feltünően szép leányt ragadott el az élők sorából: Kollaries Paula 19 éves korában pénteken éjjel Nagykanizsán meghalt. A fiatal leány halála széles körökben nagy részvétet keltett. A bájos megjelenésü Kollaries Paulát sokan ismerték, ki nem egy bálon ünnepelt szépsége volt a hálozó fiataloságnak. Bánatos édes anyja és testvérei gyászolják. Holnap délután temetik.

— **Készülődés a dalosünnepre.** A nagykanizsai haztulajdonosok valósággal versenyeznek, hogy házaikat a dalünnephez méltóan csinossá tegyék. A hozzánk érkező néhány száz vendég bizonyára kellemes emlékkel fog tőlünk távozni, mert azt hisszük, a város lakossága külsőségekben is alkalmazkodni fog a dalünnep szép programjához. Nem lehet reánk közömbös, hogy a több száz dalos milyen emlékkel fog távozni a városból. Különösen nem lehet ez közömbös a város vezetőségére. Hisszük tehát, hogy a város mindent elkövet, hogy az utcák és terek kellő tisztaságban legyenek a dalünnep két napján. Ez csak ugy érhető el, ha már a dalünnep előtti két napon legalább tíz kivételesen alkalmazott utcaseprő fog segédkezni a rendes utcaseprőknek. Sőt ajánlatos lenne, ha az utcaseprők a dalünnep két napjan sem tartanának munkaszünetet. Inkább részesüljenek külön díjazásban. Ha a város néhány száz koronával többet is áldoz, ez nem jöhet számitásba akkor, midőn arról van szó: jó, vagy rossz benyomást tett-e város külseje az ideérkező néhány száz dalosra és vendégre?

Igazán örvendünk, hogy akadt városunk nemesen gondolkozó polgárai közül egy oly férfiu, kit hasonló eszme vezérel, mint e sorok irója. Ez a férfiu Gutmann Vilmos báró, ki mint örömmel értesültünk, a nagykanizsa tüzoltó-egyletnek a dalosünnep alkalmára eszközlendő nagyobb tisztogatási és öntözési munkálataira 50 koronát adományozott.

— **Miniszteri rendelet egy távbeszélő ujitásról.** A nagykanizsai posta- és távirda hivatal főnöksége a következő körrendeletet közlésére kért fel bennünket: A közönség érdekében megengedem, hogy 1906. évi augusztus hó 1-től kezdve a távbeszélő-hálózatokhoz csatlakozó előfizetők állomásaira vonatkozó adatok (az állomás kapcsolási száma, az előfizető neve, foglalkozása, lakás cime, stb.) az érdekeltek ebbeli kérelmére, a távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betürendes névsorába egyszernél többször is felvétessenek, az alábbi feltételek mellett: 1. A távbeszélő-hálózatok előfizetőinek névsorába minden előfizető neve ingyen csak egyszer vehető fel. Az egyszeri felvétel szövege nem haladhatja meg a 70 betüt. A 70 betübe nem számittatik be: a) a kapcsolási szám; b) a lakáscim olyan helyeken, ahol az előfizető lakására vonatkozó közelebbi adatok (kerület, utca, házszám) felvétele meg van engedve; c) a fő-állomáshoz csatlakozó mellékállomások számának megjelölése (pl. „3 mellékállomással"), a fő-állomás nyilvános, vagy időszaki jellegének feltüntetése (pl. „nyilvános állomás", „nyári v. téli állomás V —X 31"), végül oly mellékállomásoknak, amelyek a névsorba a fő-állomás számával vannak felvéve, az a hivatkozás, hogy a fő-állomás kinél van berendezve (pl. fő-állomás az alapitványi bérpalota kezelőségénél). 2. Az az előfizető, aki állomását egynél több elnevezéssel kivánja a névsorba felvétetni, minden egyes felvételért 6 korona évi dijat fizet. A diffizetés mellett való felvételre nézve is az előző 1. pont alatt foglaltak irányadók. 3. Ha a dijköteles szöveg 70 betünél többet tartalmaz, a 70 betüt meghaladó dijköteles szövegnek minden 35 betüje után további 3 korona évi dij fizetendő. A 70, illetve 35 betünél kevesebb betüt tartalmazó szövegrész teljes 70, illetve 35 betünek számit s mint ilyen 6, illetve 3 koronával dijaztatik. 4. A 2. és 3. pontok alatt megállapitott dijak a naptári év kezdetén egy összegben és előre esedékesek és az előfizetési dijakkal együttesen szedetnek be. A befizetett dijakról a hivatal (pénztár) nyugtát állit ki. 5. Évközben bejelentett olyan dijköteles szövegek felvételeért, amelyek az év folyamán kiadott névsorok mindegyikében már nem jelenhettek meg, a fentebb megállapitott dijnak az a hányada fizetendő, ahányszor az évben a névsor még megjelenik. (Pl. ha a névsor évenként négyszer jelenik meg s a dijköteles szöveg csak az év második felében kiadott két névsorban volt felvehető, az előfizető a 6 koronának felét fizeti.) 6. Akik a névsorban már ez idő szerint is egyszernél többször szerepelnek, azokra nézve a jelen rendelet határozatai 1907. évi január 1-től kötelezők. 7. A közhatóságok, közhivatalok és közjótékonyságot gyakorló intézetek állomásaira vonatkozó adatok az állomást bérlő hatóság stb. külön kérelmére és az 1. pont alatt emlitett terjedelemben egyszernél többször is felvehetők a névsorba, dijmentesen azonban ezek is csak legfeljebb háromszor. Budapest, 1906. jul. 16. Kossuth s. k.

— **A főkapitány jubileuma.** A nagykanizsai rendőrség tisztikara és legénysége ma délelőtt csendben ünnepelte meg főkapitányának, Deák Peternek tiz éves jubileumát. Délelőtt tiz órakor a tisztikar tisztelgett nála Farkas Ferenc főkapitány helyettes vezetésével. Farkas rövid beszédben üdvözölte a jubilánst, mire Deák Péter megköszönte az ünnepeltetést és a tisztikar további támogatását kérte. — A tisztelgő legénység szónoka, Nagy Ferenc rendőrtizedes egyszerü szavakban tolmácsolta a legénység érzelmét. Deák főkapitány válaszában figyelemre és ugyszeretetre buzditotta őket. — A tisztikar és a legénység külön-külön csoport-képpel lepte meg a főkapitányt.

— **Népünnep a dalverseny napján.** A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör a dunántuli dalosszövetség nagykanizsai Dalversenye alkalmából f. é. augusztus 26-án a Sörgyár kertbelyiségében, nagyszabásu jótékonycélu népünnepet rendez. Kezdete délután 3 órakor. Belépő dij személyenkint 40 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a népünnepet a Sörgyár katakombáiban tartják meg. Az ünnep vázlata: D. u. 3-tól fél 5-ig: Különféle szórakozások, amerikai szerencse tombola, amerikai posta, gyermek szépségverseny tarka szimpad stb. D. u. fél 5-kor: A dalosszövetség szabadverseny. Este 7—8-ig: A pécsi dalárda hangversenye a sörgyári kertben. Este 8 és fél órakor: Tánevigalom reggelig. Este 10 órakor: A versenybiráló bizottság itéletének kihirdetése és a versenydijak kiosztása. — Jegyek előre válthatók Alt és Böhm cégnél.

— **Szocialisták népgyülése.** A nagykanizsai szociáldemokrata-párt vezetősége elhatározta, hogy e hó 26-ikán, vasárnap délután a nagykanizsai Erzsébet-téren népgyülést tart.

— **Ártézi-kut furás.** Babócsa község képviselőtestülete elhatározta, hogy ártézi kutat furat és megkereste a Somogyvármegye törvényhatóságát, hogy a furás költségeit fedezze. Nagykanizsa város is okosabban gondoskodott volna akkor, amikor holmi apró kutakat csináltatott ahelyett, hogy gondoskodott volna ártézi kut furásáról. De de mi egy századdal mindig hátrább vagyunk.

— **Kérelem a nagykanizsai ifjusághoz.** A dalosverseny rendezése annyi munkával jár, hogy a rendezés körül dolga akadhat minden épkézláb embernek. Fontos teendő vár különösen a város ifjuságára. Ezektől várjuk, hogy az ötszáz vendég elszállásolását rendezzék. Mintegy hatvan fiatalemberre van szükség és helyes lenne, ha ezek a nagykanizsai fögimnázium, felső kereskedelmi iskola ifjuságából és az itthon tartózkodó egyetemi polgárokból kerülnének ki. Annyi lelkesedést az ügy iránt elvárhatunk az ifjuságtól, hogy a verseny sikere érdekében egy napra exponálja magát. A verseny rendezősége nevében tehát kérjük azokat az ifjakat, kik hajlandók erre a csekély munkára vállalkozni, szivesked jenek a verseny irodájában (városháza) mielőbb jelentkezni.

— **A körorvosok államositása.** A belügyminisztertől sürgős megkeresés érkezett az összes alispánokhoz, amely szerint 10 nap alatt terjesszék fel a megyébe működő körorvosok neveit, működési körüket, továbbá fizetésük és utiátalányuk összegét. E statisztikai adatok beszerzése azért vált szükségessé, mert — amint megbizható helyről értesültünk — sürgős és komoly tanácskozások folynak a körorvosi állások államositása ügyében. —

— **Befizetések.** A délzalai takarékpénztárral egyesült segélyző szövetkezetnél folyó hó 15-ére eső befizetések az ünnep miatt 17-én délelőtt tartatnak meg.

— **Koszorutpótló adományok.** Folyó hó 7-en elhunyt özvegy Scherz Albert J.-né iráuti kegyelet jeléül adakoztak: Heimler József 5 kor., Prager család Keszthelyről 10 kor. Összesen 15 korona. A nagykanizsai izr. Szent egylet.

— **Villámcsapás.** Levelezőnk irja: Gutmann László báró vicsori nevü majorjában a villám lecsapott és 4 embert lesujtott, kettő azonnal meghalt, kettő sulyos beteg.

— **A bünök világából.** Hajós Ferenc rendőrbiztos, rendőrségünk tehetséges tisztviselője kimyomozta, hogy Takács Géza büntetett előéletu, foglalkozás nélküli nagykanizsai lakós, négy leányt erőszakkal a bűn utjára csábitott. A rendőrség a megtalált nyomon folytatja a nyomozást, melyben, mint beszélik, oly adatokat fog találni, melyek sötét szinben tüntetik fel városunk erkölcsi életét. — Szerdán este Füredi János ügyeletes tisztviselő több leányt letartóztatott csavargásért. A rendőrség meginditotta ellenük az eljárást.

— **Fényképészeti készülékek működtetése.** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az „A. Moll" cégnek (Bécs, Fuchslauben 9, cs. és kir. udv szállító) 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek árubázát, amelynek képes arjegyzéket kivánatra szivesen küldi el bérmentve a cég.

A veszedelmes álszemérem.

A bünök világából.

(*Saját tudósitónktól.*) Egy orvos tollából szóvá tettük a festett világ bünös erkölcstelenségeit. A veszedelmes álszemérmet fölre téve igazság fáklyájával igyekeztünk bevilágitani a bünök világába. S bár tudtuk, hogy egyesek nem fogják jó szemmel tekinteni szókimondásunkat, de az ügy érdekében megtettük. Szivesen konstatáljuk e helyen: nem hiába.

A városi orvosok több intézkedést léptettek életbe e héten, melyek a festett világ erkölcstelenségeinek meggátlását célozzák.

A rendőrség egyik legbuzgóbb és tehetséges tisztviselője, Hajós Ferenc rendőrbiztos a napokban egy „kosaras ember" üzelmeiről rántotta le a leplet. Az esetet hirrovatunk tárgyalja néhány sorban. De hisz nem is kell ezt bővebben ismertetnünk. Nem az első eset ez a nagykanizsai bünök világában. Ha a rendőrség tovább is kutat ilyen ügyben, ugy ez nem lesz az utolsó eset.

A városban nyiltan tárgyalnak titkos találka helyekről, melyet szét kell robbantani a rendőrségnek. Az egyik nagykanizsai napilap Nagel Cecilia ügyeiről ir vezércikkeiben. Ha a rendőrség feladata magaslatán ugy a cikkiró közlései nyomán és annak kihallgatásával bizonyára megdöbbentő adatoknak jut nyomára a rendőrség, melyeknek segitségével elvégezheti tisztitó munkáját a festett erkölcstelenség terén.

Szeretnénk reménylени, hogy rendőrségünk és városi orvosaink nem fognak megállani a megkezdett uton és azon lesznek, hogy a bünök világa teljesen a törvény és szabályrendeletek körvonalozta téren maradjon.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Dalünnep Nagykanizsán

1906. augusztus hó 19. és 20-ik napján.

(*Saját tudósitónktól.*) Még csak egy rövid hét választ el bennünket ama szép ünnepségtől, melyet augusztus 19. és 20. napján tart városunk falai közt a Dunántuli Dalosszövetség.

Az ünnepségnek már ismertetett részletes programja és az itt szép számban megjelenő előkelőségek névsorából következtetve diszes ünnepségnek lesz színhelye városunk, mely kimagasló, szép napja lesz az egész Dunántulnak.

A dalosünnep rendezősége újjol-nappal lázas tevékenységet fejt ki a siker érdekében. Gürtler Ferenc, a fáradhatatlan szövetségi titkár óriási tevékenységet fejt ki, melyet igazán nem lehet kellően méltatni.

Az ünnepség külső részletei a fogadtatás, bevonulás és hasonló dolgok már kellően szervezve vannak.

A dalosünnep diszelnöke Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter nagy érdeklődést tanusit az ünnepség iránt, ki nejével két napig lesz magas vendége a Dalosszövetség ünnepének.

A város közönsége is készülődik e napra. A házakat fel fogják lobogózni és örvendetes jelenség, hogy mindenki siet kivenni részét a szép ünnepségből.

A jelekből itélve, a siker jegyében fog lefolyni a dalosünnep, mely dicsőrétére fog válni a rendezőségnek és a város egész közönségének.

KÖZGAZDASÁG.

Uj korszak a vicinális vasutepitésben. A magy. kir. államvasutak igazgatósága fontos munkálatokat készit elő. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ugyanis azt az utasitást adta, hogy az egész ország területére eleve állapitsák meg, mely vicinális vasutak kiépitése szükséges közérdekből. Ezzel aztán megszünik az a visszás állapot, hogy a vicinális vasutvonalak magánérdekek előmozditására keletkeztek. Eddig ugyanis magánvállalkozók a saját asztalaikból kifolyólag kértek vicinálisvonalak épitésére engedélyeket. Most azonban csakis olyan vicinális vasutakat fog lehetni épiteni, melyről az államvasutak igazgatósága közgazdasági, állami és kulturális szempontból megállapitotta, hogy az egyes vidékek fellendülésére szükségesek. Hogy az államvasutak hálózata, milyen fontos kiegészitést nyerhet igy a vicinális vasutakban, azt felesleges emlitenünk. Most csak az a kérdés, hogy be fog-e maga az állam folyni, az uj vonalak finanszirozására a jövőben, vagy az érdekelt községeket fogja felszólitani a vicinálisok kiépitése érdekében.

A nagykanizsai tárházak csütörtökön tartotta évi rendes közgyülését ujnépi Elek Lipót elnöklésével. A közgyülés elfogadta az igazgatósági inditványt, mely részvényenkénti 10 korona osztalék kifizetését javasolta. Az igazgatóság nyereség felosztási javaslata ez volt: Az igazgatóság jutaléka 10%, 1772·36 kor. A felügyelő-bizottság jutaléka 2%, 354·47 kor. A tartalékalaphoz alapszabályszerűen csatolandó 5%, 886·18 kor. A tartalékalaphoz irassék 1526·78 kor. Értékcsökkenési alap alapszabályszerű dotatiója 5%, 886·18 kor. Értékcsökkenési alapra további dotatió 953·82 kor. Nyugdijalapra adandó alapszabályszerűen 5%, 886·18 kor. Nyugdijalapra további dotatió 513·82 kor. Osztalék részvényenként à 10 kor. 10000 kor. Uj számlára elővitessék nyereség 3142·11 kor. Összesen 20921·90 kor. — Sorrend szerint kilépő Fried Ödön dr. és Bettlheim Győző igazgatósági tagokat 3 évre ujból megválasztották, az elhalt Eperjesy Sándor és Stolzer Gusztáv igazgatósági tagok helyébe pedig Bentzik Ferenc dr-t és Hirschler Sándort választották meg 2 esztendőre. A felügyelő-bizottságnak 1 évre ujból tagjai lettek Knortzer György és Reinitz József, Wallenstein Frigyest pedig uj tagként választották be a bizottságba.

Közös asztalos-gépmühely Zalaegerszegen. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarától egy ottani asztalos mesternek leirat ment, amelyben tudatja, hogy a miniszter hajlandó a zalaegerszegi asztalos-iparosoknak a közös gépmühelyszövetkezet létesitésére irányuló törekvéseit a legmesszebb menő mértékben támogatni. A közös gépmühely szövetkezet bizonyára nagy befolyással lesz az ottani asztalos iparágra.

Tenyész szarvasmarha dijazás. Nagykanizsa város- és járási Gazdakor a Nagyméltóságu magy. kir. földmivelésügyi miniszterium és a Zalavármegyei gazdasági egyesület segélyezésével folyó évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor Nagykanizsán, az országos vásártéren (Sánc mellett) tenyész szarvasmarha dijazást rendez. Felkéretnek mindazon gazdatársak, kik ezen versenyben részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi szept. hó 10-ig Tóth István titkárnál jelentsék be, megjelölve a kiállitandó állatok számát, faját, nemét és korát.

Parcellázás. Egyik megyei laptársunk ujságolja, hogy a veszprémi káptalan Felsőpáhokon 200 hold földet ad el a községnek. A földet parcellázni fogja a község, kisgazdák részére.

Főmunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Nyilttér.

Az e rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Védjegy

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

a

Lithion-forrás

SALVATOR

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiválló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Kellemes izü.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételü.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünményekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrasleirások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Hirdetések.

Védjegy: „Horgonyt"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller poléka

egy régóuak bizonyult háziszer, mely mar tobb mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult **köszvénynél, sérülésnél és meghülésnél** bedörzsölésekben használva.

Figyelmeztetés. Sokszor hamisitványok miatt bovásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üvegot fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapesten.**

Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 szám. Mindennapi szerkuldés.

Faszén

megvételre kerestetik. Ajánlatok M. R. 2733 an Rudolf Mosse, München intézendők.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és mentes káros alkatrészektől.

Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég Ausigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht" névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS" VAGY KULCSSZAPPANT")

Megtakarít pénzt, időt és fáradtságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemü ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. —

Hófehér ruhát ád. A szineket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht" névvel és a „szarvas" vagy a „kulcs" védjegygyel legyen ellátva.

Szénásy

SZÁZSZORSZÉP

levélpapirja

a

legjobb csontlevélpapir.

KAPHATÓ:

Ifj. Wajdits József

papirkereskedésében.

Cook és Johnson

amerikai

Szabadalmazott

tyukszem-gyürük

(törv. védve)

az egyetlen szerek, melyek az oly rettenetes tyukszemfájdalmakat azonnal megszüntetik és minden szálkát eltávolitanak.

Ma a legjobb szer a világon.

Minden szenvedőnek ajánlva.

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona.

Kapható: **Práger Béla** ur gyógyszertárában.

POPOFF a legjobb **TEA** a világon

К и С

Ügyeljünk az eredeti csomagok orosz vám zsinegjére és a K C. védjegyére. Kapható: NEU és KLEIN-nél Nagykanizsán

Jobban tisztít minden másfajta tisztító szernél.

St. Louis világkiállitás 1904. „Grand Prix."

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapitó szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűtéseknél bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Sulány hamisitványok miatt beszerzéskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára

az **„Arany oroszlánhoz"**, Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

Schalek Henrik

HIRDETESI IRODÁJA

Bécs, I., Wollzeile 11, földszint és I. emelet.

Alapittatott 1873 ☎ Telephon 809.

A cs. k. postatakarékpénztár Clearing-számlája 804 816.

Ajánlja magát hirdetési megbizások gyors és a czél elérésére hazai- és külföldi ujságok részére.

Szakkiadások, hirdetési tervezetek, árajánlatok díjmentesen.

Legujabb nagy hirlap-árjegyzék hirdetőknek ingyen és bérmentve.

Sajat gyüjteményes-hirdet

rovat a

„Neue Freie Presse" és „Neues Wr. Tagblatt"

hirlapokban mindennemü hirdetés részére, mint: Adás-vételi közlések minden üzletágnak. Tara képviseleti ügynöki, állástkereső, ajánlati hirdetések stb.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS

BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Villaskaillitás St. Louis 1904 legfőbb kitünt. Grand Prix

Globin

a legjobb és legfinomabb

Czipő tisztitószer

Egyedüli gyártó: Fritz Schulz jr. és társa Ujpesten és Egerben

Magyar kir. államvasutak. **Üzletvezetőség Szombathely.**

7575/1906. szám.

Hirdetmény.

Az általános menetjegyhirdetményben foglalt vonatokon kívül országos vásárok és megyei közgyülések napjaira még az alábbi vonatok is személyszállitással fognak közlekedni.

Érvényes 1906. május 1-től.

A) Országos vásárok alkalmával közlekedő vonatok.

A csornai országos vásárok napjain

Csorna—Hegyeshalom.

Állomások és megállóhelyek		5261 teh. von. szem. sz. II., III. o.
Csorna	ind.	1114
Csatári major	▮	1140
Beő-Sárkány	▮	1204
Moson-Szent-János		1[illegible]
Moson-Szolnok		1[illegible]5
Hegyeshalom	érk.	2[illegible]

Csorna—Sopron-Beled

5262 teh. von. szem. sz. II., III. o.	Állomások és megállóhelyek	
150	ind.	Csorna
211	▮	Szill-Sárkány (m. r. h.)
226	▮	Szill-Németi (m. r. h.)
259		Tót-Keresztur
314		Vadosfa (m. á. h.)
331	érk.	Sopron-Beled

A székesfehérvári orsz. vásárok első napjain

Bicske Székesfehérvár—Sárbogárd

6268 teherv. sz. száll. II. III. o.	Állomások és megállóhelyek		6265 teherv. sz. száll. II. III. o.
	Bicske	érk.	833
	Felesút (m. h.)	ind.	814
	Alesút-Felesút		800
	Vértesboglár		755
	Acsa		741
	Lovasberény		730
	Pátka		630
	Csala (m. r. h.)	▮	614
	Pákozd (m. r. h.)	▮	603
530	**Székesfehérvár**	ind.	543
551	Börgönd	▮	
610	Kajtor-Szent-Iván	▮	
635	Aba-Sárkeresztur		
×641	*Sárkeresztur 7. sz. őrh. (fmh.)		
654	Sárszentágota (m. r. h.)		
711	**Sárbogárd**	érk.	

*A megnyitás napjától.

A csornai orsz. vásárok napjain

Pápa—Csorna

Állomások és megállóhelyek		Oda 5166 teh. von. sz. száll. I., II., III.
Pápa	ind.	1032
Ihász (m. r. h.)	▮	1049
Gorzsony 2. sz. őrh. fmh.	▮	1057
Marczaltő		1107
Szany-Szent-András		1126
Egyed-Csanak		1143
Rába-Pordány		1154
Csorna	érk.	1211

A zalaegerszegi országos vásárok napjain

Kis-Czell—Boba—Zalaegerszeg

6429 643[illegible] vegyes von. I., II., III. o.	Állomások és megállóhelyek	
333	ind.	**Kis-Czell**
357	▮	**Boba**
410	▮	Pálfa 2. sz. őrház (f. m. h.)
422		Jánosháza
431		Nemes-Keresztur (m. r. h.)
443		Rigács 4. sz. őrház (f. m. h.)
503		**Ukk**
×512		Dergecs 3. sz. őrház (f. m. h.)
524		Eötvös
541		Türje
608		Zalabér
628		Szöpötk
638		Ollár
711		**Kisfalud-Szent-Iván**
730	érk.	**Zala-Egerszeg**

A keszthelyi országos vásárok napjain

Keszthely—Balaton-Szent-György

6528 vegyes vonat I., II., III. o.	Állomások és megállóhelyek		6527 vegyes vonat I., II., III. o.
744	ind. **Keszthely**	érk.	856
×758	▮ Fenék 9. sz. őrh. fmh.	▮	×842
810	érk **B.-Szt.-György**	ind	830

Az általános menetrendhirdetmény 15. mezején található menetrend szerint minden pénteken közlekedő 5115. sz. vonat, a pápai; a minden szerdán közlekedő 5117. sz. vonat pedig, a csornai országos vásárok napjain is közlekedik.

Győr—Pápa közt

az általános menetrendhirdetmény 11. mezején található menetrend szerint, minden kedd és pénteken közlekedő 1318. számu vegyes vonat, a pápai országos vásárok napjain is forgalomba helyeztetik.

B) Megyei közgyülések alkalmából közlekedő vonatok.

Kis-Czell—Szombathely közt.

Az általános menetrendhirdetmény 11. mezején foglalt menetrend szerint, kedd és pénteki napokon közlekedő 1316. sz vonat a vasvármegyei közgyülések napjain szintén forgalomba helyeztetik.

Jegyzet: 1. Az állomások neve mellett fekvő idő adatok, a mellettük álló mutató uj irányába olvasandók.

2. Az indulási és érkezési idők, középeurópai időre vonatkoznak.

3. Az esti 6⁰⁰ órától, reggeli 5 óra⁵⁹ p-ig terjedő éjjeli idő a perceket jelző számjegyek áláhuzásával van megjelölve.

4. A × megjelölt idő adatok feltételes megállást jeleznek, t. i. a vonatok ily helyeken csak az esetben állanak meg, ha fel vagy leszálló utasok jelentkeznek.

Szombathely, 1906. április hava.

Üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao czukorból áll

Páratlan különlegesség.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb nőibetegségek ellen, e jeles hatóanyagok évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést vesznek. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisitások törvenyileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek szappanjaimat a bőr okszerű ápolására gyermekek a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főraktárak:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplicza

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csákturnya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csontörési összehúzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, ídült vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkor, ólom és higany mérgezésnél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, moll, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Nagyi rizvezeték. Hideg viz fürdő zuhanyszal kneipp szerint, egész évben át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ülettevények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Világkiállitás Szt Louis 1904 legfobb kitüntetés Grand Prix

Globusz fémtisztitó kivonat

minden más tisztitószert felülmul

Diszitsétek otthonotokat télen, kerteteket tavaszszal

valódi

Haarlemi virághagymákkal!

9 koronáért (= 4 holland forint) postautalvánnyal, ber- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországba kedvelt Normalgyüjteményünket. **30** Hyacintát üvegek vagy **40**-et cserepek részére, avagy **50**-et kerti ültetésre, avagy **150** darabot szobának 45 cserépre, vagy **250** darabos gyüjteményt kert részére, vagy egy **240** darabból álló gyüjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinták, tulipánok, nárcissok, crocus, scillák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyüjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebelzüchterei „Huis ter Duin" (A. 6.)
NOORDWIJK. Haarlem (Holland)

Globus-tisztitókivonat

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva. Szépen hatóan illamoffan Magyarországi kitüntetésekkel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen régi pikkely-ekcém, ótvari kütegek, [illegible] lés arcvörösség, ótvar, hagyag, lábizzadás, lot- és makulásarcok ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fenkőszénkátrány 40%-ál és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanokról lényegesen különbözik. Tehát bőrbetegségeknél ajánlatosan alkalmaztatik a kátrányszappan-ot is.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyógyító kátrányszappan az arcbőr tisztaságának elősegítésére, a gyermekeknek valamennyi fajbetegsége ellen tökéletlenül bevehető, mosódó és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

50% glycerin-tartalommal és finom illattal.

Mint kitűnő bőrápoló most kitűnő eredményeivel [illegible] továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

kitűnő, nagyítóe, mosóló, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér kamatadó nélkülözésével együtt. A vásárlási helyreállítás Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az [illegible] G. Moll & Comp. [illegible] minden [illegible] kitűnő.

Kitüntetve Budapesten 1896-ban és aranyérmeivel a párisi világkiállitáson 1900.

Minden egyéb gyógy- és czikmosó szappan, mely Berger-féle gyártmány, a mindennapi szappanhoz hasonlóan használatban van szokva.

Nagyban: G. Moll & Comp., Wien I., Biberstr. 8.

Raktárak: Fürdő József gyógyszertára, Thallmayer és Beitz, Irányi-utca.

Raktár Nagykanizsán: Práger Béla gyógyszertára valamint Magyarország több gyógytárában.

BERÉNY JOZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapitatott 1886. SAJÁT MŰHELY. Alapitatott 1886.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óralánczokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készitetnek

HIRDETÉSEK FELVÉTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 33. SZÁM. AUGUSZTUS 18.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő Dr. Villányi Henrik
Laptulajdonos és kiadó: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyilttér soronként 40 f.

A dal ünnepén.

A vendéglátó Nagykanizsa nem gyakori jelenség. Annál imponálóbb azonban a mai vendéglátás, mert e téren a bőség nem tehet bennünket blaziritta.

Mintegy hatszáz idegen rójja ma városunk utcáit és kritizálja annak külsejét és berendezkedéséből annyit, mennyi előttük nyilvánvaló. A verseny rendezőinek és a lakósság lelkiismerete nyugodtan fogadhatja e birálatot: mi mindent elkövettünk, hogy a vendégek itt jól érezzek magukat és kellemes benyomásokkal távozzanak. Utólag örömmel állapitjuk meg, hogy a lakósságban ez alkalommal felebredt a lokalpatriotizmus és az idegen vélemények fontosságát méltányolva, törekedett ezt a véleményt kedvezően befolyásolni.

A Dunántuli Dalosszövetség tisztelte meg városunkat látogatásával Országos kulturánknak egyik jelentékeny faktora és mondhatjuk: uttöröje látogatott el hozzánk, hol reméli, hogy otthonosan érezheti magát. A magyar dal zászlóvivői, sőt zászlóbontói mai vendégeink. Ezt a látogatást megtiszteltetésnek mondjuk, mert az: bizalom a város közönségének lelkes volta, fejlett izlése, nemes ambiciója, leginkább pedig a magyar kulturához érzett jóhajlama iránt. Ilyen kiszállásokat Magyarország minden városába ma még nem lehet rendezni. Ha dalos nép is a magyar, ha kedélyében benn is él a művészi lélek minden mélyen járó kvalitása, ez az ország minden részében intézményekben még nem nyilvánult meg, ezért uttörők, mondhatni, merész kűzdők, kik ma vendégeink és előrehaladottan intelligens város az, melyet ezek otthonukul, versenyük helyéül kiválaszthatnak.

Mi pedig méltányoljuk e megtiszteltetés fontosságát. Méltányoljuk azzal, hogy mint vendéglátók, magyaros szeretettel fogadjuk őket és mint közönség: optimizmussal hallgatjuk őket, elősegitjük céljaikat és a jövőben sem feledve, hogy itt jártak, nem szűnünk meg érdeklődni ügyük iránt. Látogatásukat a magyar dal propagálásának tekintjük és biztosithatjuk őket, hogy e munkájuk nálunk nem lesz eredménytelen.

Nemes versenynek vagyunk tanui. Nemes küzdők állnak a porondon, kiknek mérkőzéséből csak a magyar művészet kerülhet ki győztesen. Üdvözöljük őket.

És üdvözöljük e derék ügy kitűnő protektorait. Azzal az őszinte és mély tisztelettel köszöntjük körünkben a verseny illusztris védnökét, országos képviselőnket: Zichy Aladár gróf miniszternek, mellyel csak a művészetek emelkedett lelkű pártfogóinak adózunk. Az ő jelenléte emeli az ünnepély fényét és szemünkben a cél fontosságát. O excellenciája magas személyét pedig uj oldalról ismerteti: a szépért, jóért, nemesért való lelkesedés gyönyörű vonását tárja elénk. Zichy gróf nem késlekedett egy percet sem, midőn értesult a város mai jelentős tényéről és a cél nemes voltáról: köztünk termett és mint a verseny diszelnöke fokozza annak társadalmi jelentőségét. A város közönsége tisztelettel és örömmel fogadja képviselőjét és nem kevesebb hódolattal a művészetek protektorát.

Méltóbb milieuben főispáni bemutatkozás még nem esett meg, mint ma Nagykanizsán. Közéletünk kimagasló alakját, Batthyány Pál gróf főispánnak szól tiszteletteljes üdvözlésünk. Méltóságát nagy elfoglaltsága megakadályozta abban, hogy városunkat meglátogassa, a nemes műbarátot, a derék cél istápolóját azonban mi sem tarthatta vissza attól, hogy részt vegyen azon a versenyen, mely egész megyéjére figyelmet kelt és tiszteletet hoz.

Kulturális életünk kimagasló alakja, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelőt és politikánké: dr. Darányi Ferenc orsz. képviselőt, a magyar dal lelkes pártolóját szintén a mai alkalom hozta közénk. Megtisztelő jelenlétüket hálával köszönjük a város nevében.

Most pedig, zengjen a dal. A magyar dal, melyben ezer éves történelmünk és ősi fajunk szelleme él. Zengjen vigan, szabadon, keljen viszhangja a rónákon, a bércek közt és a szivekben. Legyen fenszárnyaló, büszke, tartalommal gazdag, mint annak a népnek a kedélye, melyben ennek motivumai megszülettek. Legyen őszinte, érzéssel teljes, kifejező és nemzeti, hogy aki hallja, abban a magyar érzés lángjai csapjanak magasra, aki hallja, lelkében szálljon vissza a harcos ősök regényes korára, mikor legtöbbet sirt a magyar és legmélyebben szántott a magyar géniusz. Halljátok a dalt?!

„Hej Rákóczy, hej Bercsényi,
Hősi kurucok vezéri . . . .“

Zengjen a dal! . . .

Isten hozott.

A Dunántuli Dalosszövetség VII. Dalünnepére egybegyűlt daloskörök tagjaihoz.

Irta KERTÉSZ JÓZSEF.

Isten hozott városunkba
Lelkes magyar lantosok,
Magyar szivvel köszöntjük mi
Hazafiui dalotok.

Megértjük és megérezzük
Az elszálló dal szavát:
Egy ezredév biztatása
Zeng egy uj ezredbe át.

Mint a láva izzó heve,
Gyujtson bűvös dalotok,
Szabad népnek zengeni dalt
Nagy, dicső és szent dolog.

Harsogjon dal ajkitokról
A kékellő egekig,
Dunántulnak bérce, völgye
Verje vissz' az egekig.

Szálljon a dal szerte-széjjel,
Amerre csak magyar él;
Gyújtson lángra hangjaira
A szunnyadó magyar vér.

Szálljon a dal fel a trónig,
Járja át a sziveket:
Hogy ott fenn is megérezzék,
Ami fáj e nemzetnek

Szálljon a dal szerte-széjjel
Béretetőre, rónára,
Könnyet ontson, aki hallja
Örömébe, bujába.

Legyen benne dalotokban
A mult idők vigasza,
S a jövendő kor reményét
Sejtse benne Hunnia.

Üdvözöllek városunkban
Tyrtaeusok serege!
A ti rég várt érkezéstek
Magyar szivünk ünnepe.

Egy színésznő naplójából.

Triesz, aug. 1.

Véghetetlen boldog vagyok. Ernő oly gyöngéd és figyelmes irántam, hogy el vagyok ragadtatva tőle.

Nevetve gondolok a vén direktorra, ki folyton azt hajtogatta:

— Megbánod ezt még lányom! Visszajösz még hozzánk, lányom. Nem színésznőnek való a polgári férj, lányom!

Meg is irom neki, még ma, hogy csalódott. Hogy nagyon boldog vagyok. S nagyon szépen köszönöm, hogy a szerződésemet még hajlandó fontartani három hónapig, nem kérek belőle. Csak ossza ki bátran szerepeimet.

Az uj szerepem nagyon tetszik nekem. S a partnerem is előkelő. Képzelem, hogy pukkadoztak az ellenségeim, mikor az esküvő hirét olvasták az ujságokban. Különösen Málvint ehette a méreg. Egy igazi gentrit megfogni férjnek, akinek még van földbirtoka is, nem utolsó dolog.

Mindig azt pletykázták, hogy nem fog elvenni. Nos, megmutattam, hogy elvett. Csak azért is!

Ha ránézek a kezemre, olyan furcsának találom. Egyetlen egy gyűrű van rajta: a jegygyűrű.

Ernő a szobában teritetett. Ugy tartottam a kezemet, hogy a fölszolgáló pincérek észrevegyék a jegygyűrűt. Az egész úton nem is tudtam kesztyűt erre a kezemre. Le fogom magamat fotografáltatni úgy, hogy jól lássék a jegygyűrű s ezt a képet küldöm el Málvinnak. Ezt a szerepet játszsza el utánam!

A Hotel de la ville-ben lakunk. Erkélyes szobánk a tengerre néz. Alattunk nyüzsg az élet s mégis magunkban vagyunk. Ernő magához von és megcsókol. Végre is a férjem. Hányszor eljátszottam a szinpadon ilyen holdvilágos jelenetet s az ujságok kiirták, hogy mennyi érzéssel játszottam el. Én azt hiszem, hogy most igazán megmozdult a szivem. S most nem tapsolt senki.

Milano, aug. 8.

Micsoda édes egy város! Életemben még oly boldog és vidám nem voltam, mint itt. Csak egy rossz napom volt.

Ernővel felmentünk a dóm tetejére s onnan küldtünk levelező-lapokat.

Ernő nem engedte, hogy férfi kollegáimnak is küldjek. Azt mondta illetlen dolog, hogy nő férfiakkal levelezzen.

— Az én világomban ez nem szokás — mondotta.

ROVÁS.

A fontoskodó olyan mint az erőművész, aki mázsás súlyu kézlőket és vastömböket emel izmainak megfeszitésével. Ha közelebbről nézi az ember ezt az erőlködést, hát az tünik ki, hogy azok az ijesztő nehéz vassulyok papier maché-ből vannak készitve

Lafontaine állatmesében eleveniti fel a fontoskodó eljárást.

A fuvaros szekerének kereke eltörött. Izzadva és káromkodva sikerül a fuvarosnak más kereket beleilleszteni a tengelybe. Ezalatt egy légy fontoskodik a kocsi és a ló körül; majd a ló orrára ül, majd a rudra, majd a fuvaros feje körül zümmög, és mikor végre a fuvaros meginditja lovait, diadalmaskodva mondja a szemtelen légy: No, most köszönd meg, hogy kisegitettelek a zavarból. Tizenkét-tizenhárom évvel ezelött városunkban egy Corradi nevü talján ember mutatta be cirkuszát. Szép előadásokat láttunk abban a cirkuszban. Egyebek közt egy clown nevettette meg a közönséget, amikor a porondon végigterülő szőnyeget kellett összesodorni. A bohóc egyik szegletből a másikhoz szaladt de a világért sem nyult a szőnyegnez. Mikor végül mások ezt a nem könnyü munkát elrégezték, önelégülten verte a mellét a clown, hogy hát ő miesoda munkát végzett!

*

Közéletünkben a fontoskodás, ha nem is ilyen groteszk alakban, mindennapi dolog. Mindenki el van telve egyéni értékétől és kevesen szeretik elismerni mások érdemeit. Sokan szeretnek érvényesülni s miután nem mindenki számára akad fontos teendő, a kevésbé fontos hatáskörnek is az emberek nagy értéket tulajdonitanak. Ez pedig inger, hogy a szérnytehetségü ember is érvényesülhessen. Az a megszámlálhatatlan sok egylet mennyi díszes állást ad a sok ambiciuzós embernek, kik hozzá nem nyulnának a közügyekhez, ha elnökök és választmányi tagok nem léteznének és ha ezeket a díszes állásokat ők be nem tölthetnék!

A haris-sisaktól kezdve a kakastollu kalpakig mindenki méltóság teljesen viseli a fövéget. És némely ember a san-marinói konzultságot ép oly méltósággal tölti be, mint báró Acrenthal a szt.-pétervári nagykövetségi állást. Ez a kedv attól függ, ki milyen körben működik és milyen gondolkodásu a publikuma.

*

A működési kedv mélyen gyökerezik az emberi természetben. Meg van ez a diákban is. Mikor az önképzőkori pódiumra lép, el van telve szerepének fontosságáról és meg van az államférfiuban, mikor a világtörténelemnek pózol.

Csak a társadalmi tagozat legalsó rétegében nincs kifejlődve a fontoskodásra való hajlam. A nap számos a gyári munkás nem igen fontoskodó, amig dolgozik. Ezt a tartózkodó magaviseletét csak akkor adja fel, ha sztrájkba lép. Akkor már kezdődik a szereplési vágy és a fontoskodás.

Vendéglató városunk.

— A legujabb multból. —

Amint előre jelezték, a dalos vendégek ma megérkeztek városunkba. Körülbelül nyolcszáz főnyi dalosra és érkező vendégre számitott a rendezőbizottság. Az bizonyos, hogy nem sokkal kevesebb idegen fog a vasárnapi és hétfői dalosverseny napján városunkban időzni. Az is bizonyos, hogy annyi jóindulatu idegent egyszerre tán még sohase látott városunk, már akik nem valami harcias szándékkal jöttek volna. A török hódoltság, meg a függetlenségi harc idejében tán több vendégje is volt városunknak, csakhogy ezek olyan vendégek voltak, akik elé nem mentünk ki a vasutra, vagy a város végére, sem elszállásolásukról nem gondoskodtunk előre. Keritettek ezek maguk is.

Kanizsa történetében a holnapi nevezetes kulturális esemény lesz, amelyre nagyszámu idegen jön ide. Mindenesetre bő alkalom kinálkozik, hogy Dunántul városaiból ideözönlő vendégek megismerjék a vendéglató Kanizsát. Eddigelé sem kiállitás, sem nagyobbszabásu, több város népét vonzó gyülés, semmiféle verseny, vagy nagyobb keretü kongresszusnak nem volt szinhelye városunk, a holnapi és holnaputáni dalosverseny az első, az ujabb kultur-aerában.

Számtalanszor, amikor ily alkalmakról szóló referádáit olvassuk az ujságoknak, első helyen találjuk annak a megemlitését, hogy a vendégek megérkezte után, a város nevezetességeit mutatta meg nekik a fogadó bizottság. Hát biz' ez nálunk nem fog megtörténni. Látványosság, nevezetesség tekintetében a természet nagyon mostohán bánt velünk. A történet sem hagyott maradandó nyomokat a város területén. A történeti nevezetességü vár, amely megközelithetlen mocsár közepén egyik népvára volt hazánknak, egészen eltünt. Nyoma sem maradt egyéb, mint a Kanizsa és Kiskanizsa közt elterülő posványos rétség, no meg a néha-néha itt felszinre kerülő kevés faltöredék, ágyugolyók és emberkoponyák.

Egy nevezetes esemény mégis nyomott hagyott a városban. Néhány éve, hogy felfüggesztettük öreg gimnáziumunk falára Deák Ferenc-nek bronz arcképét. Ez a tábla örök időre jelezni fogja a nagy bölcs ifjukori pályájának városunk falai közt befutott részét, minden időkben hirdetni fogja a mi büszkeségünket erre. Nézzék meg, olvassák el vendégeink ezt a művészi táblát, mely Telcs Edének a jeles munkája. De nézzék meg öreg gimnáziumunkat is, több század nemzedéke tanulta benne a tudományokat, a bejárata feletti márvány táblácskán levő jelszóhoz hiven szolgált mindig az „erénynek és a tudománynak". Néhány éve görnyedt falai felmondták a szolgálatot, az idő vasfoga a tudomány hajlékát is tönkre tette és most napról-napra, mint városunknak ravatalra tett halottja, várja eltemetését. Tán nemsokára lebontják és ujat fognak helyébe épiteni.

Ezekkel aztán végezhetünk is történelmi nevezetességeinkkel. De ez nem is csoda. A második város vagyunk csak Zalában, a történeti eseményeknek a megye gyülések voltak szinhelyei, ezek pedig a megye székhelyén, nem nálunk, folytak le De nem csodálatos még azért sem, mert városunknak ugy helyi fekvése, mint lakossága nagy részének szelleme, oly hivatást teremtettek a város és népe részére, amely hivatás feleslegesnek tartotta, nem engedte, hogy gazdaságilag a legcsekélyebb mérvben is haszontalannak látszó munkát fejtsen ki. A kereskedelem és az ipar ama hivatások, miket ugy a város fekvése, mint népének szelleme megteremtett, s amely uralkodik mai nap is. Igaz, hogy az utóbbi években már a kulturális intézmények is bő talajt találtak nálunk, csakhogy viszont kereskedelmünk és iparunk oly mérvben hanyatlott ez időben, hogy gazdaságunk nem engedte ez irányban való fejlődésünket.

Az első kellemetlen mondat, mit tőle hallottam. S oly kellemetlen hangsulylyal mondta, hogy igazán boszantott. Visszavágtam:

— Az én világomban pedig szokás!

— Ép azért hagyta ott azt a világot.

Mérgemben hirtelen nem tudtam rá felelni Először jutott eszembe a direktor mondása.

Ernő észrevette haragomat s kezdte kimagyarázni magát.

— Ne haragudjék, édes Margitom, de a szinészvilágban sok oly szokás van, ami nagyon visszatetsző a polgáremberek előtt. A nő kezeirásának oly értékesnek kell lenni, hogy csak egy esküvő árán szabad ahhoz férfinak jutni. S a szinésznők mindenkivel levelezznek meggondolás nélkül

— Hát az is baj?

— Ez még hagyján. De az a bizalmaskodás, amit a kollégáiknak, meg az ujságiróiknak megengednek. A tegeződés, a csókolódzás.

— Annak semmi jelentősége nincs.

— Lehet. De az ilyen bizalmazkodások révén szokott keletkezni a művész-szerelem.

— Ha belénk szeret valaki, az nem oly nagy baj.

— És ha maguk is . . .

— Ah, kedves barátom, hát féltékenyek vagyunk? A multra nincs joga s a jelenre nincs oka. De jegyezze meg, hogy a féltékenység sokszor csinált már szerelmi viszályt.

— Azért volt eszem, hogy a szinpadtól elvettem magát, édesem.

— Köszönöm ezt a sértő bizalmatlanságot!

Két óráig egy szót sem szóltam Ernőhöz. De aztán kibékültünk.

Végignéztük az összes képtárakat. Most láttam, hogy Ernő igazán művelt ember, mindenhez értett. Csak egy-egy kép előtt oly sokáig állott, hogy alig birtam kivárni. S mindent oly hosszasan magyarázott. S még megharagudott, mikor azt mondtam:

— Csak röviden!

Este kiment az utcára szivarozni, hogy be ne füstölje a szobánkat.

Ezalatt irtam képes levelező-lapokat a fiuknak a szinházhoz s a szobaleánynyal föladattam. Csak azért is!

Genua, aug. 15.

Jaj, de ki vagyok fáradva. Három képtárban voltunk egy nap Már megmondtam Ernőnek, hogy elhiszem a műveltségét akkor is, ha itthon hagy.

Délután elvitt a temetőbe. Itt meg csupa szobrok. Az igaz, hogy szépek.

Este végre elmentünk egy szinházba. Milyen furcsán éreztem magamat. Oly érdekes volt az előadás. A közönség folbeszélgetett a szinpadra.

Csak Ernő volt kiállhatatlan. Már az első felvonás után haza akart menni. Unta magát.

— Már kedves barátom — mondtam neki — ha én végignéztem a maga képeit, hát maga végignézi az én szinészeimet.

— A maga szinészeit? De furcsa kifejezései vannak. Nem tudja elfelejteni, hogy szinésznő volt?

— Miért felejteném el? Nem szégyen az. S ha maga szégyenli, miért vett el?

— No Margit . . .

— Korán kezdi a szemrehányásokat, kedves barátom. Ilyenek maguk férfiak, bolondulnak a szinésznők után s mikor elérték a céljukat, akkor jut eszükbe hogy szemrehányást tegyenek nekünk, amiért szinésznők voltunk. Nos, tudták, hogy kibe szerettek. Utálom az erkölcsi predikációt. Ne vegyenek el bennünket, de ha elvettek, hallgassanak . . .

Nagyon mérges voltam. Lehet, hogy igaztalan voltam. Mert Ernőnek rossz kedve támadt. Megpróbált kiengesztelni.

— Nem teszek szemrehányást. Hisz édes Margit, én mint szinésznőt szerettem meg magát, de lássa be, hogy abban az uj életben, amit kezdtünk, a régiek szokásait s alakjait el kell felejteni s azoknak emlegetése is fájdalmat okoz a férjnek.

Ebben meg Ernőnek volt igaza. El is hallgattam. De most, mig e sorokat naplómba önmagamnak irom, elgondolkozom azon a frázison, amit annyi szindarabban eljátszottunk már, hogy — „uj életet kezdeni" . . . vajjon lehet-e egyáltalában uj életet kezdeni? . . .

Firenze, aug. 14.

Az olasz élet megviselte a gyomromat. S az olasz képek a fejemet. Mire a Pitti és az Uffici palotákat végigjártuk, az egyik kép kiverte a másiknak az emlékét a fejemből.

Szerencsére itt már kaptunk budapesti ujságokat s a leveleink is megérkeztek.

Önkénytelenül is a Szinház-rovatot néztem meg legelőször Szent István napján már megnyitották a szinházat. Málvin játszotta az én szerepemet. Az ujság azt irta, hogy „a művésznő nehezen tudott megküzdeni kiváló elődje emlékével, ki a szinpadtól visszavonult, de a közönség érdekében reméljük, hogy nem véglegesen."

Mikor Ernőnek örömmel megmutattam, boszankodott.

— Már az is baj magának, ha sajnálnak?

Nem tudtam hozzá szólni egész estig.

Hogy kibékitsen, hozott estére a szinházba egy páholyt. Megcsókoltam érte. Szegény fiu, hiszen jó gyerek és szeret engem. De hát miért szeretett szinésznőbe, ha ilyen érzékeny.

A szinházban ismét volt kellemetlenségünk.

Csak nem ülhet az ember egy páholyba csupasz ujjakkal, hogy csak a jegygyürü legyen a kezemen. Fölhuztam egy pár brilliáns gyürümet. Ernő egészen elsápadt.

— Hát még a nászutra is elhozta ezeket?

Ezelőtt négy-öt évtizeddel Dunántul legvirágzóbb kereskedelmi városa voltunk. Mintegy kapuként állitott a természet bennünket Dunántul és Horvát-Szlavonország közé. Jó és korán létesült vasutaink azt eredményezték, hogy az egész tul a dunai kereskedelmi forgalom Horvátországgal városunkon keresztül bonyolódjék le. Ehhez járult még a messze hírneves kereskedőink ügyessége s az eredmény az lett, hogy Kanizsa Dunántul legvirágzóbb kereskedelmi városa volt. De csak volt, mert különösen az utolsó két évtizedben oly pangás állott be kereskedelmünk és iparunk terén, hogy a legutóbbi 1—2 évig rák módjára hátra haladtunk, míg a többi tul a dunai városok óriási gyorsasággal haladtak előre s hagytak el bennünket minden tekintetben. Régi, neves multunknak élő bizonyitéka vasuti pályaudvarunk. A hozzánk érkezett vendégek bizonyára látják, hogy az nagyobb forgalom, de különösen nagy kereskedelem számára lett készitve. Ez a pályaudvar pedig már a 60 as évek elején készen volt és még nagyobb forgalmu, mint most. A többi dunántuli városokban még rozoga viskók, megállóhelyek voltak, mikor nálunk már nagyobb forgalom minden igényeinek megfelelő épület és berendezés szolgálta a kereskedelmet. Hogy azután mégis hátrafelé haladtunk annak nagyon sok oka volt. Ezeknek tárgyalása nem tartozik a cikk keretében, mert ennek célja csak vázlatos képét adni városunk legujabb történeti multjának és társadalmának.

Az utolsó pár évben, a miut már előbb is mondtam örvendetes lendületet vett városunk fejlődése. Ugy nézzék meg vendégeink városunkat, mint a mely most áll fejlődésének kezdetén, a kezdetnek nehézséggel küzd még ugyan, de napról-napra tapasztaljuk, hogy ezek a nehézségek elsimulnak. A gazdasági állapotok javulnak, kezd visszatérni régi jó hírneve városunk kereskedelmének. A társadalmi fejlődés pedig éppen nagy arányban indul neki. A lakosság mind inkább tömörül, együttesen munkálkodni iparkodik az egyesületekben, melyeknek száma az utóbbi években megháromszorozódott. Az építkezés, a város csinositása is megindult már. Az akarat és némi pénzbeli alap is van hozzá. A közel jövőben nagyobb szabásu építkezések várhatók, középületek, templom, szinház, gymnasium, díszes magánépületek, építése már csak egy-két év kérdése. Egy igazán nemes célu egyesület, buzgón és fáradhatlanul munkálkodik városunk szépitésén, a mely egyesület, hogy mást ne emlitsek, alig pár éve, hogy megalkotta sétaterünket. Ez is néhány év multán városunk kellemességei közé fog tartozni. Az utóbbi években uj városrészek alakultak városunk északi és keleti részein, uj gyárak és iparvállalatok létesültek. A pénzintézetek szaporodása és nagyobbodása szintén a fejlődés jelei Köztisztaság, közegészségügy és egyéb rendészeti ügyek szintén egészséges fejlődés kezdetén vannak, szóval a hátrafelé haladással felhagytunk, előre iparkodunk, elérni törekszünk azokat a városokat, melyek elénk kerültek.

Hisszük, hogy ez sikerülni fog Hisszük, mert bizunk ujraéledt erőnkben, mert bizunk a város közönségének akaratában s mert remélünk különösen, pártfogónkban s az ország színe előtti, képviselőnkben, méltóságu Zichy Aladár grófban, akik már is segitségünkre igéretét birjuk

Ha dalosvendégeink bármi gáncsolni valót is találnának városunkban, ha várakozásokban és reményükben, melyekkel hozzánk jöttek csalódnának is némileg, engesztelje ki csalódásukat az a tudat, hogy a város közönsége igazi magyar vendégszeretettel fogadja és üdvözli vendégeit.

RIGA.

A közoktatás gyakorlati iránya.

Utóbbi időben nemzeti önállóságunkkal, gazdasági jólétünkkel kapcsolatban mindinkább előtérbe nyomul az iparfejlesztés és közgazdaság kérdése.

Darányinak legutóbb kibocsátott, a háziipar fejlesztését célzó rendelete sokkal fontosabb jelentőségü, mint ahogy az első pillanatra látszik. Ez a rendelet oda gravitál, hogy a kéziipart s ennek kapcsán a mezőgazdaságot szorosabb összeköttetésbe kell hozni oktatásügyünkkel

Utóbbi időkben bármennyire is sokat beszéltek, meg irtak a hazai ipar fejlesztésének fontosságáról, a némi aktiv vagyonnal rendelkező tényezők idegenkednek azoktól a mozgalmaktól, amelyek gyárak alapitását, ipartelepek fölállitását célozzák. Ennek oka az a tapasztalásból leszürődő tudat, hogy az ilyen irányu befektetések az első pár évben semmit sem jövedelmeznek. De ha az elméket az iskoláztatás keretében közgazdasági irányban is fejlesztenék, mindenki belátná azt, hogy a befektetett tőkének pár évi szünetelése később busás kamatokat hajt.

Láthatjuk azt, hogy csak a lapok közgazdasági rovatát (még kevésbé a gazdasági szaklapokat) a mi ugynevezett „tanult" elemünk figyelemre nem méltatja. Persze, hiszen a közgazdasághoz nagyon keveset értenek, mert oly irányu intézményeinkkel, amelyek a közgazdaság tanitását célozzák, nem törődtek. Megelégedtek azzal, hogy a jogegyetemen ennek tanszéket állitottak, egy pár szakiskolát szerveztek, de nem mindenkinek sikerült ezeket hallgathatni, tanulni Pedig a széleskörü, mindenirányu tudáshoz föltétlenül szükséges egy kis nemzetgazdasági tudás is.

Közoktatásunk gyakorlati irányuvá tételén nagyon sokat furtak-faragtak. Most már elérkeztünk oda, hogy a praktikus oktatás keretében a nemzetgazdaságtannak is helyet adjunk.

A népiskolákban történik is valami e téren, amint azt a viszonyok megengedik; de már a középiskolákban az ilyen intenziv irányban való intézkedésnek halvány nyomát sem találjuk.

A népiskolák reformált tanterve után most a középiskolák reformjával foglalkoznak. És itt — föltétlenül be kellene ékelnünk a közgazdaságtant, mint rendes tárgyat Ez a tárgy van olyan fontos, mint a vegytan, vegytan, politikai földrajz és még egy pár, amelyek nagy részének az ifju az érettségi után hasznát aligha veszi.

A kivitel nem volna nehéz. A közgazdaságtant a történelemmel kapcsolatba kellene hozni: — az egyes korszakok végén szokásos kulturális fejlődésről szóló fejezetekbe nagyon be lehetne ékelni a közgazdasági elméletek keletkezésének, fejlődésének és gazdasági viszonyok alakulásának a történetét is — és az irodalomtörténet csak nyerne értékében, ha a közgazdasági irók műveit, azok célját is tárgyalnák a jelenlegi tisztán szépirodalmi művek mellett.

Az itt szerzett általános gazdasági ismereteket tetőznék be a szakiskolák vagy magasabb intézetek közgazdasági tanszékei.

A közoktatás ily modon való kiegészitése után két évtized mulva egészen más jelleget öltene a közgazdasági kérdések tárgyalása.

Az ilyen iskolából kikerült, a népmilliók között élő, a vezérlése és fölvilágositásra hivatott papok, tanitók, jegyzők stb. képesek lennének a közvagyonosodás eszközeit és módozatait megismertetni, azok igénybevétele iránt a közérdeklődést felébreszteni és a nép megértené őket, mert az iskola minden fokon elő készitette a közgazdasági eszmék befogadását.

Ez volna az ideális állapot, amelyet emlitett módon szépen keresztül lehet és kell vinni.

Ma, hogy állunk? Valljuk meg őszintén, hogy a szorosan vett gazdasági szakembereken kivül —

— Miért ne hoznám? Művészi multam emlékei Szinházi requisitim. S most szinházban vagyunk.

Most Ernő nem szólt hozzám egész este.

Mikor a hotelbe értünk, mérgesen bedobtam az ékszereket a kofferembe.

— Oly kevés öröme van az embernek az életben s még ezt is eltiltja.

Én a lelkem mélyén éreztem, hogy nekem igazam volt. Ugy látszik, ő is azt érezte, neki van igaza. Nem szóltunk egymáshoz egy szót sem. Ugy látom, hogy az életnek azok a legnehezebb pillanatai, mikor mind a két félnek igaza van s a két igazság között nincs kiegyenlités . . .

Róma, szept. 5.

Beütött a bomba! Férjem levelei között megtaláltam a bátyja levelét. Igy hangzott:

„Kedves öcsém! Nem hallgattál tanácsomra. Im, lásd következményeit. Nekem többé ne panaszkodjál, hogy feleségedből kitör a szinésznő. Megmondtam neked előre, hogy „kutyából nem lesz szalonna". Már most edd meg a házasságodat. Egy tanácsot adhatok. Próbáld az asszonyt dresszirozni Ha szeret, akkor megszokik. Ha nem szeret, akkor megszökik. Én az utóbbit óhajtom. Te persze szerelmes vagy bele. Hát, kedves öcsém, az olyan emberen, aki a saját feleségébe szerelmes, azon én nem tudok segiteni. Majd ha a más feleségébe szeretsz, akkor irj nekem.

Ölel szerető bátyád:

János."

Vérig sértett ez a levél. Durva kifejezései az arcomba kergették a vért. Nem tudom, milyen kifejezéseket használtam Ernővel szemben; de azt hiszem, hasonlitottam egy kicsit a direktoromhoz, mikor az „rendezni" szokott.

Nápoly, szept. 14.

Kaptam egy vastag levelet a direktoromtól. Egy szerep volt benne a „Nászut" cimü ujdonságból.

A levél rövid volt:

„Margit! gyere haza, minden meg van bocsátva. Itt egy gyönyörü uj szerep. Csak nem akarod, hogy Málvin csuffá tegye? A fiuk, meg az asszonyok is alig várják már, hogy vissza gyere Az öltöződet kifestettem. Tele rakjuk virággal, mikor jösz. Első föllépésedet a szinlapon hirdetem. A szinpadon dikcióval üdvözlünk 22-én rendelkező próba

Csókol hü direktorkád:

Kálmán."

A levelet a szereppel együtt odá tettem Ernő elé.

Szemei lassan elkezdtek vörösödni s aztán könnyezett.

Egy férfi, aki sir! Ez borzasztó nekem. Zaccone csak érzéssel játszott, de még sem sirt soha. Ernő azt mondta, hogy a fájdalmas érzés sajtolta ki a könnyeket a szeméből

— Ah csak idegesség! Vegyen hidegvizkurát

Kis-Majsa, szept. 2..

Haza érkeztünk! Épen este hét óra volt. Máskor ilyenkor már áthallatszott a függönyön a közönség moraja, a rendező idegesen futkosott öltözőről-öltözőre: „Készen vagytok már gyerekek? . . ." Most épen a csorda jött haza a rétről. Rettentő porfelhő fogadott. Majd megfulladtam.

A „kastély" unk földszintes ház kis ablakokkal s ezeken vas rostélylyal. Az ispán várt a kapuban.

Mikor a férjem bemutatta, ügyetlenül kezet csókolt és azt mondotta, hogy már volt szerencséje hozzám, látott a Népszinházban. Az állat még azt sem tudta, hogy nem a Népszinház tagja voltam.

A férjemet láthatólag boszantotta az ispán megjegyzése s elkezdtek beszélgetni a — birkák egészségi állapotáról . . . .

Az asztalomon egy levelet találtam. Egy próbacédula volt benne:

„Szeptember 22. A szinpadon
11-kor Rendelkező próba. „A nászut."
Butor-diszlet-jelzés."

Tehát holnap próba . . .

Budapest, szept. 22.

Levelet irtam a férjemnek:

„Kedves Ernő! Ne vegye tragikusan, amit tettem. Nem játszom el a „Kaméliás hölgy"-et az életben, de el kell játszanom a „Nászut"-ban az uj szerepemet. Köszönöm magának, hogy alkalmat adott annak tanulmányozására. Legyen ez mindkettőnkre egy édes emlék. Becsülöm magát, de a szinpadtól megválni nem tudok. A maga világa engem elitél. Engem pedig ez a világ untat. A válópört megindithatja. Csináljon egy jó parthiet. Ez elfelejtet engem. De ha épen nagyon szerelmes, ám leszek a — barátnéja Titokban. De jogaim csak nekem lesznek. És azt jegyezze meg, hogy egy szinésznő mindenre be van rendezve, csak — szemrehányásokra nincs.

Jöjjön el a premiére-emre!

Pá!"

Budapest, okt. 10.

Ernő nem jött el a premiére-re. Nem is irt. Bizonyosan a családja nem engedte Hallom, hogy a válópört megindittatták vele s egy gazdag özvegy asszonnyal akarják összeházasitani

A premiéren többek közt egy tiszta fehér csokrot kaptam. Egy fekete szalag volt rajta. Névtelenül jött.

Ezt bizonyos Ernő küldte. Igazán jó gyerek.

Még meg fogom szeretni! . . .

POLZSOLT KÁLMÁN.

„tanult" emberek legnagyobb része hallgat az ilyen irányu kérdések tárgyalásánál, vagy dobálózunk a merkantilizmus, agrárizmus, utilitárizmus hangzatos kifejezésével, anélkül, hogy azok mélyreható jelentőségeit alapjába véve ismernék.

Közgazdaságunk s ilyen intézményeink ma csak annyiban keltettek érdeklődést, amennyiben ilyen intézménytől valamely város, vagy érdekelt csoport hasznot vár.

Oktatásunkat — minden fokon — ilyen gyakorlatiná tétele közgazdasági tudásunk fejlesztését egyéni s nemzeti vagyonosodásunkat eredményezné.

V—. i.—

MOZGÓ KÉPEK.

A kávéház érdeklődik.

(A dalosverseny előtt.)

(Két ur a kávéházban társalog, mindkettő intelligens kinézésü, közismert alak.)

Egyik: . . . Nem veszi észre ezt az élénkséget? Mondja csak?

Másik: Nem-e veszem észre!? Talán én vagyok az első, aki ezt figyelemmel kiséri.

Egyik: Ilyesmivel már igazán régen dicsekedhettünk. Mi?

Másik: Régen bizony! Óriási változás!

Egyik: Én is ezt mondom! És ez így tart egypár napig, amig helyre áll a régi rend.

Másik: Ez természetes! Az ember nem is igen birná ki sokáig.

Egyik: Sokáig!? . . . Én máris odavagyok a sok futkosástól. A lábaim már érzem, hogy tönkre vannak téve.

Másik: Az enyéimek nemkülönben. Képzelje csak; egyszer egy sürgöny jön, máskor meg Szent-Pocakosról a sógorom. Persze nekem ki kell kutyagolnom a pályaudvarra.

Egyik (biztatóan: . . .) Na hát tudja kérem. Épen igy vagyok én is.

Most még csak az kellene, hogy felsüljünk a dalosainkkal.

Másik (bután:) Meg van maga bolondulva?

Egyik (még butábban:) Sőt inkább magának ment el az esze, amint látom! Hát maga nem a dalosversenyről beszél?

Másik: En? Eszembe sincs! En, az értékpapirok áreséséről beszélek . . .

Maga marha!

(A dalosverseny után.)

(Másik két ur beszélget a kávéházban, mindkettő intelligens kinézésü közismert alak.)

Egyik: Tyü az árgyelusát, de döglött vagyok!

Másik: Hát még én!! Biz Isten sajnálom az időmet.

Egyik: Hát még én! Csak gondoltam volna előbb rá, inkább otthon kotyoltam volna szobámban.

Másik: Hja! Késő bánat, bolond gondolat!

Egyik: Persze, hogy persze.

Másik: Ha legalább valami haszon lett volna belőle, hanem az egész csak olyan sok hühó volt semmiért.

Egyik: Ugy kell nekünk. Azt gondoltuk, hogy . . . pedig dehogy. Most aztán nevethetünk egymáson. Mondhatom, részemről ez volt az első és utolsó hasonló eset.

Másik: De én sem ülök ám fel többet senki flának. Tudja kérem, a sajtó fujta fel ám az egészet.

Egyik: Hát persze, hogy a sajtó . . . (bizalmasan.) És az volt a dologban a legszebb, hogy amikor az unalomtól kissé elkezdtem szundikálni, nyakunkba szakadt a zápor.

Másik (bután:) Meg van maga bolondulva. Hiszen olyan forróság volt, hogy majdnem zsirrá olvadtam.

Egyik (butábban:) De nekem nem fogja bebeszélni az ellenkezőjét. Hiszen én ugy megáztam, hogy még most is náthám van.

Másik: Ugyan ne vicceljen! Nem voltam én részeg! En, én láttam, mikor két zsoké a melegtől elájult.

Egyik: Maga ökör. Hát nem a dalosversenyről beszél?

Másik: En? Eszembe sincs!! Tegnap futották le Pesten a 80.000 koronás Szt.-István díjat. En a lóversenyről beszélek. Maga rinocérosz!!

(És még mondja valaki, hogy nem érdeklődik a kanizsai kávéházak közönsége a dalosverseny iránt.)

Apál.

HIREK.

Szent István ünnepe.

Szent István napján fölszállnak gondolataink a magyar állam megalapitójához, kit az egyház szentnek avatott, de aki bölcs és hatalmas is volt és akinek inditó ereje még ma sem veszett ki a magyar nemzet életéből. Ha az ő emléke ihleti meg a király és a nemzet szivét, akkor meg kell lelnünk a kivezető utat mely a nemzet boldogulásához vezet.

Mit mond Szent István emléke a magyaroknak? Megmondja nekik, hogy a magyar nemzet királyához hű nép. Más népeket hatalmas urak meghódlitottak, leigáztak és a hóditó maga tette magát királylyá. A magyar kezdettől fogva szabadon választja királyát. A magyar akart királyt. Nem szolgalelkűségből — ezt legnagyobb ellenségei se vetik szemére a magyarnak — hanem abból a hatalmas politikai ösztönből, mely az államalkotó népet megkülönbözteti az elzüllésre szánt embertömegektől.

Amit modern államtudósok, mint az emberiség történetének nagy tanulságát levonták, hogy nyugalmas fejlődést csak alkotmányon alapuló királyi hatalom biztosit, azt elein ezer évvel ezelőtt megérezték és megvalósitották.

Azért hálás szivvel emlékezünk meg a szent királyról, aki hazánkat az alkotmányosság utjára vitte, a polgáriasodást népével megszerettette és a keresztény vallás felvételével népét szelidségre és emberszeretetre szoktatta.

Virágos városok.

— Virágerdőt az utcákra. —

A közelmultban szép mozgalom indult meg a régi magyar városokban. Azt mondják, hogy ha még olyan hangulatos és imponáló is egy öreg városrész, kocázott ablakaival, kiugró párkányaival, imponáló portáléival, a szemünk csak piszoknak fog látszani, a régi épitkezés nem ad semmi melegséget: egyszóval rideg az a város, amely ezer éves multtal dicsekedhetik. A városban élő ember szeme a régi házak falán az anakronizmusok — az ágyugolyók mellett megkivánja az élénkebb szineket is: a virágot.

Ez a szép mozgalom lassankint bejárja a magyar városokat. Városunk utcáin ugyan épenséggel nincs rideg hangulat, de azért gyönyörü fasoraink hangulatába pompásan illeszkednének be a felvirágzott ablakok.

A felvirágzott ablakok mondhatnánk lelket adnak a házaknak. Üdévé, frissé teszik az utca képét. Aki megfordult Pesten és végigment a Kerepesi-ut nyüzsgő áradatában, azt bizonyára kellemesen lepte meg a villamos zaj és félelmetes bérkaszárnyák közt az a hangulatos külsejü, virággal diszitett ház, melyben az Uránia szinház terjeszti magas feladatát. Olyan képe van ennek a Kerepesi-ut 21. számu, a gyönyörben kivirágzott háznak, mintha az akácvirágos falu hangulata cseppent volna oda a rideg kőtömegek közé.

Igazán nem ártana, ha néhány lelkes virágbarát Nagykanizsán is hangulatot csinálna e tervnek. Ha érdemes Szépitő Egyesületünk bocsátana is ki annak idején felhivást, vagy tán versenyre hivná fel a lakosságot az erkélyek és ablakok diszitésében, akkor sem érnénk igen célt.

Ugy gondoljuk hogy ha magunktól nem érezzük szükségét, lelket, bájt, üdeséget adni ilyen módon a város, az utcák, lakásunk külsejének, egy-két felhivás kibocsátásával nem fogunk változtatni természetünkön és nem fogjuk virágerdővé varázsolni városunkat.

Alakulhatna ugyan e célra üzleti vállalkozás is, mely pénzért virágozná fel a házak ablakát. De ebben nem volna annyi poezis, mintha mindenki maga gondoskodna arról, hogy lakásának ablaka izléses, bájos és stilszerü legyen, s hogy ezáltal mi is a virágos városok közé soroltatnánk.

—

— **A király születésnapja.** Szép öregség jutott osztályrészül Magyarország uralkodójának. Ma ünnepeli 76-ik születésnapját. Békében, nyugalomban. A fohász őszintén szálljon hű alattvalóinak ajakáról, hogy akit igy övez népeink szeretete, hódolata, déleg erősségében még soká éljen. Nagykanizsa városában méltán hódoltak ma a nap jelentőségének. A házak zászlódiszt öltöttek. Reggel a katona-réten tábori mise volt, melyen résztvett az egész helyőrség. Az ujoncok is ma tették le az esküt. A templomokban ünnepi istentiszteleteket tartottak. A hatóságok képviselői a szentferencrendiek templomában hallgatták végig az ünnepi misét ezenkivül istentisztelet volt az izraelita templomban is, hol dr. Neumann Ede főrabbi tartott magasan szárnyaló ünnepi beszédet, melyben Őfelsége hosszu életéért könyörgött.

— **Szerkesztőségünkből.** Dr. Villányi Henrik lapunk felelős szerkesztője hosszabb távollét után hazaérkezett és a „Zalai Közlöny" felelős szerkesztését átvette.

— **Az állandó választmány ülése.** A folyó évi szeptember hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyülésre az 1907. évi megyei költségvetés megállapitása és az 1905. évi gyámpénztári számadás megvizsgálásá tárgyában teendő véleményes jelentés elkészitése végett az állandó választmány ülése folyó évi augusztus hó 25-én lesz. Ugyancsak a fenti közgyülésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyülési tárgyalásának elkészitése végett pedig az állandó választmányi ülés folyó évi szeptember hó 3-án mindenkor délelőtt 9 órakor Zalaegerszegen a vármegyeház gyülésterében fog megtartatni.

Mit igyunk?

Az elsőrendü természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet, a mohai forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos ovszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és hugyszervi betegségeknek.

ÁGNES-

KEDVELT BORVIZ!

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerré tették a hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kétly, dr. Stamberszky, dr. Berger, dr. Gesendorf, dr. Burchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Roselig, dr. Rust, dr. Marmer, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Sulpiáneu, dr Moravcsik, dr. Glauer, dr. Markosfalvy, stb.-uktól, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották idegen gyomorbajoknál, chronikus gyomorkurutoknál, fölös kariokádi kura után, csontfájgyulásnál, angolkórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, veszszőgyöngyöknél, mint ovszert fertőzö betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Hártartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kötés értékü mustaragszaszénsavval telitett vizzel, sőt a szodavizzel is olcsók; hogy az Ágnes-forrás vizét a leg-szegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete ingyen kaphato. A forrásbuzgóság. Kaphato minden fűszerüzletben és elsőrangu vendéglőben

— A képviselőház a Muraköz magyarositásáért. A nagykanizsai kir törvényszék előtt nem egyszer álltak már muraközi papok, állam ellenes izgatással vádolva. Ezek a papok ugyanis felettes érsekűknek kedves dolgot művelnek, midőn vad izgatásukkal ellensulyozzák a muraközi tanitóság és egész magyarság derék, hazafias munkáját. Ez az egész anomalia onnan van, hogy a Muraköz egyházi szempontból a zágrábi érsekséghez tartozik és a jogos kivánság, hogy a szombathelyi egyházmegyéhez csatolják, eddig nem teljesült. Most valószinüleg teljes és ezzel a Muraköz magyarosodásának kérdése meg lesz oldva. Ugyanis a képviselőház legutóbbi ülésében tárgyalta Zalamegye feliratát, melyben a Muraköz egyházi ügyeinek ily értelmü rendezését kérte A hivatalos Budapesti Közlöny tegnapi értesitése szerint a Ház azt határozta, hogy a feliratot kiadja a vallás- és közoktatási miniszternek azzal, hogy a kérdes rendezése fontos nemzeti érdek és a feliratot igen melegen ajánlja, továbbá kéri a hercegprimást, hogy saját hatáskörében szintén pártolja az ügyet.

— Áthelyezés. A földmivelésügyi miniszter Fürst Sándor nagykanizsai állatorvost Pozsonyba helyezte át. A népszerü állatorvos távozását Nagykanizsán széles körben sajnálják.

— Emléklapok. A versenyről kellemes emlékeztető marad az Emléklapok cimü diszes kiállitásu munka, mely több ezer példányban ma jelent meg a Zala kiadásában. Nagy Samu hirlapiró kollégánk igen ügyes szerkesztésében A könyv ára 60 fillér, ami bizony méltányosan olcsó ár a 75 oldalas, szépen illusztrált munkáért. A könyv a képeken kivül sok közérdekü aktualis közleményt, értékes tanulmányt tartalmaz és tartalmaz minden utmutatást, melyre a verseny érdeklődőinek szükségük van. Az Emléklapok tehát nélkülözhetetlen kalauz és emellett minden részében irodalmi szinvonalon áll. Van néhány diszkötéses példány is azok részére, kiket az Emléklapok szerkesztősége ezzel megtisztelni akar. Ezek kiállitása Nagykanizsán valósággal szenzáció számba mehet.

— A Pécsi Polgári Daloskör — az Irodalmi Kör dalárdájának Megirtuk már több izben, hogy a Pécsi Polgári Daloskör is részt vesz a nagykanizsai dalosversenyen, ezután egyuttal részt vesz a nagykanizsai Irodalmi és Müvészeti Kör dalárdájának 10 éves jubileumi ünnepségén is E jubileum emlékére a Pécsi Polgári Daloskör egy gyönyörü kéksárga szinü selyemszalaggal fogja a jubiláló dalárdát megajándékozni. A selyemszalagon ez az aranyhimzés áll: A Pécsi Polgári Daloskör a Nagykanizsai Irodalmi és Müvészeti Kör Dalárdájának -- A Pécsi Polgári Daloskör. 19 6—1906. A szalag ajándék viszonzás, amennyiben a nagykanizsai Kör dalárdája a polgári dalkört is szép szalaggal lepte meg tavaly tartott husz éves jubileuma alkalmából

— A tapolcai barlang. Időnkint bejárja a hir a sajtót a tapolcai barlangról, melyről elragadtatással beszélnek az ott járt idegenek. A megyei lapok időnkint hangulatot is csinálnak a szép természeti kincs kihasználására, azonban hasztalanul. Az érdekes barlang értékesités nélkül hever ott Tapolcán, valószinü addig, mig egy leleményes francia, vagy angol pénzcsoport ki nem használja e természeti kincset

— Megszünt napilap. A „Pécsi Független Ujság" cimü napilap öt hónapi pályafutás után megszünt. A lap felelős szerkesztője: Barta Lajos, a vidéki ujságirás tehetséges tagja, ezután a „Mohács" cimü lapnak lesz a felelős szerkesztője.

— Gyermek-munkások. Nagy panasz jön Kecskemétről: a város nem kap munkásokat. De Amerika még mindig bőven kap, még pedig kecskemétieket, meg más környékbelieket is. És ez nyilván nem azért van igy, mert a kecskeméti szőlőbirtokosok jóval rosszabb munkabért fizetnek, mint az amerikaiak. A baj természetes gyógymódja az lenne, hogy Kecskemét urai kinálјanak jobb munkabéreket. Legalább olyanokat, aminőket Amerika fizet. De ki gondol ilyesmire Kecskeméten! Ehelyett amolyan magyaros szociális reformokkal akarnak a bajon segiteni. Nem a munkások baján de a magukén. Az állami gyermekmenedékházból akarják a tizenöt éven felül levő gyermekeket Kecskemétre telepiteni, ahol kiképeznék őket a szőlőgazdaságban s aztán mint szőlőmivelő munkásokat, esetleg mint vincellérеket foglalkoztatnák őket. A társadalom kitaszitottjaiból, a törvénytelen gyermekekből akarnak tehát a nagy szőlőbirtokosok olyan munkásgárdát nevelni, melylyel konkurrenciát csinálhatnának a benszülött munkásoknak, a családot fentartó apáknak. Nem rossz! A magyar junkerek megejtik a cselédleányokat s a magára hagyott gyermekeket később még ki is uzsorázzák. Eltartásáról nem gondoskodnak, de átveszik az államtól, hogy rabszolgájukká neveljék. Mert nem kell ám azt hinni, hogy csak ugy, ingyért tanitanák őt a szőlőmivelésre. Nem! A tanitásért arra kellene magát köteleznie, hogy bizonyos számu esztendőkig az urak szőlőgazdaságát fogja művelni ilyen és ilyen fizetésért. Leszerződnének vele. — Hihetetlen, hogy mennyi mindent elbir az urak arcbőre. A társadalom kitaszitott tagjainak kényszerhelyzetét kizsákmányolják s a védtelenül álló gyermeket belekényszeritik, hogy harcba álljon a szervezett munkássággal. A törvény szinte kitagadja a társadalomból a törvénytelen gyermekeket, szabad zsákmányul odalöki az életnek, nem biztositván számára olyan jogokat, melyek más állampolgárt megilletnek.

— Katonai ünnep. A helyben állomásozó 48-ik közös hadseregbeli gyalogezrednek ünnepe volt kedden. Az 1799-iki olaszországi hadjáratban lezajlott novi csatának volt az évfordulója, amely ütközetben ezredünk két zászlóalja is részt vett és kitüntette magát. Délelőtt 8 órakor a Ferencrendiek templomában tartották a katonaék miséjét, amelyen a városi hatóság és a honvédtisztikar is képviselve volt.

— Betiltott népgyülés. Megemlékeztünk arról, hogy a helybeli szociáldemokrata pártszervezet f. hó 26-án d. u. 2 órakor az Erzsébet-téren népgyülést tart. A pártszervezet a népgyülést annak rendje és módja szerint a rendőrségnél bejelentette, azonban e bejelentést a rendőrfőkapitányság tudomásul nem vette. Mint értesülünk, az elutasitó határozatot a pártvezetőség egy terjedelmes felirat utján Zalavármegye alispáni hivatalához megfelebbezte

— Turista diákok Nagykanizsán. A nagyenyedi Bethlenkollégium 35 növendéke szerdán Nagykanizsán időzött. A diákok Velencébe utaznak és utközben tekintették meg városunkat is.

— A Magyarországi Munkások Rokkant- s Nyugdij Egylete helybeli fiókjának vezetősége ez uton értesiti t. tagjait, hogy tekintettel a Dunántuli Dalosszövetség ünnepélyére a folyó hó 19-diki befizetések e hó 26-ikára halasztattak el.

— Elmaradtak az ellenőrzési szemlék. A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Zalamegye alispánjához, amelyben arról van szó, hogy a közös hadsereg és honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a néptölkelés időszaki jelentkezései a folyó évben nem tartatnak meg. A tiszti jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesitendők.

— Orgona-szentelés. Sümegen aug. 15-én Németh János plébános megáldotta az uj kellemes összhangzásu orgonát. A diszes és remek mü hat ezer koronába került, mely tőke és az ájtatos hivek adakozásából került össze. A fáradó plébánosnál diszes társaság gyült egybe, ebéd alatt számosan megemlékeztek a szives házigazda érdemeiről.

— A Siklósi „Iparos Olvasókör" dalárdája augusztus hó 12-én vasárnap a kör kerthelyiségében a siklósi urhölgyek által készitett zászló átadás és a nagykanizsai dalversenyen való részvétel alkalmával dalos ünnepélyt rendezett. A dalos ünnepély jövedelme a dalárda — 30 tag — f. évi augusztus hó 18—20-án Nagykanizsán rendezendő dalverseny utiköltségeire fordittatott. Az iparos dalárda azon énekszámokat adta elő a dalünnepélyen, melyekkel részt vesz a „Dunántuli Dalosszövetség" holnapi dalversenyén.

— Postakiadónői tanfolyam. Még Hieronymi Károly miniszter záratta le a postamestereknél alkalmazandó kiadónők tanfolyamát Vörös László tovább is fentartotta a zárt és most végül több évi szünetelés után Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egyik rendelete ujból megnyitotta a postakiadói tanfolyamot a nők számára.

— Becsületsértés telefonon át. Az ember legyen mindig és mindenhol illedelmes és udvarias. Embertársainkkal szemben ez a legminimálisabb és szinte a legtermészetesebb követelmény. Legyünk illedelmesek mindenhol, még a telefonnál is Egy biróság ugyanis egy pörbe a minapában kimondotta, hogy egy csendes és elzárt telefon fülkéből egy másik helyre a hallgatag telefonon által közvetitett sértő kifejezés becsületsértés, mert megvan ezen magánbeszélgetésnél az a lehetőség, hogy azt más személy is meghallja A becsületsértésről szóló büntetőtörvénykönyvi paragrafus által megkövetelt nyilvánosság tehát megvan. Tény az, hogy mindenki, kinek már többször volt dolga a telefonnal, akaratlanul is fültanuja volt mások beszélgetésének, és hisz mindnyájan emberek vagyunk annál jobban figyelt oda, mennél érdekesebb volt az ellesett párbeszéd. Biztos az is mint az itélet ki is emeli, hogy a telefon központból a beszélgetést mindenki egészen jól hallja. Az első esetben nagyon könnyen lehetséges, hogy a figyelő telefonelőfizető tudomást szerez arról, hogy ki a sértett. Nem is lehet kétség az iránt, ha ilyenfajta beszélgetés hall: „Halló! Itt Meier Móric! ki beszél?" a felelet meg a következő: „Bizalmassan csakis azt akartam magának mondani, hogy most a legnagyobb gazemberrel beszélek kit csak ismertem." A telefon-központ tisztviselője aki szintén hallja az ilyen beszélgetést, talán érdeklődve csapja fel a telefonkönyvet s megtudja a telefonáló gróbián nevét. Tehát, — gondolja magába — a Meier Móric kénytelen a Kratala Venceltől eltürni, hogy azt mondja neki: gazember. A hivatalnok elrejti mélységesen e hivatali titkos keble mélyén; de tudja. A biróság most kellő védelmet nyujtott ezen itéletével, nagy boszuságára azoknak, kik ki nem mozdulva jól elzárt lakásukból a modern technika egyik vivmányának segitségével mázsás gorombaságokat vagdostak embertársaik fejéhez.

— Gyógyszertárakban kapható. Csecsemő legjobb tápláléka fejlődésére, ehhez szükséges, pontosság és tisztaság mellett oly tápszerre, mely kellemes izü, tehát mellyel a gyermek szivesen él és azonkivül minden tekintetben egészséges is, ugy, hogy bőrkiütést, mirigyeket vagy emésztési zavart nem okoz, hanem gyarapodását rendesen elősegiti, szerveit (csontjait, izmait, zsirját és vérét) erősiti és létre hozza a gyermek jóérzését. Mind ezek a feltételeknek megfelel a már 30 év óta sokszor bevált „Nestléliszt", egy tejtartalmu kétszersültpor mely tiszta alpesi tejből, buzakétszersültből és cukorból áll. A liszt határtalan tartóssága és mindig egyszerü minősége az anyának kifogástalan melléktápszert biztosit, melyet a csecsemőnek nyárban és utazás alkalmával is mindig lehet nyujtani

— Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kitünő szalon és uti fényképészeti készülékek, fe ülmulhatatlan minőségü pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek „Moll A." cégnél (Tuchlauben 9, cs. és kir. udvari szállitó) kaphatók.

Ezen üzletág alapittatott 1854-ben.

Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A Dunántuli Dalosszövetség
dalosversenye.

— A mai nap. —

(*Saját tudósitónktól*). Két évig készültünk a mai napra. Érthető tehát a feszült várakozás, melylyel eléje tekintettünk. Közönségünk szeretete az ügy iránt napról-napra nőtt és ma frappánsan nyilvánult. Kora reggel óta szokatlanul élénkek az uteák. Az emberek olyan élénkséggel, izgalommal mozognak, mint rendkivüli események előtt szoktak

Ünnepelnek a házak is. Az uteákon legtöbb ház zászlódiszt öltött. Az utakat megtisztitották, itt-ott rendbe is hozták. Szóval ugy várta a város vendégeit, mint a menyasszony az esküvőt.

A rendezőség előkészitő nagy munkája ezzel véget ért. Ismételjük nagy, sőt horribilis munkája. Ebben több lelkes ember osztozott, az oroszlánrész azonban Gürtler Ferencre a ritka ambiciózus, munkabiró titkárra hárult. Az övé tehát az érdemek oroszlánrésze is. Rengeteg munkát végzett. Gyakran tanui voltunk, midőn Gürtler késő éjjel még ép oly lankadatlan buzgósággal végezte a rendezés munkáját, mint napközben. Dolgozott, emberfeletti erővel. az ügy iránt való bámulatos, fanatikus szeretettel. Az ilyen ember megbecsülhetetlen és velo szemben minden dicséret, köszönet csak csekély méltánylás lenne, ha ő éppen a méltánylásért dolgozott volna.

*

Délután ½1 órakor a városháza előtt gyülekeztek a kocsik. Miután pedig a vőfélyek elhozták koszorus kisasszonyaikat, a vendégeket fogadó küldöttség kocsisora megindult a vasutállomás felé. A koszorus leányi tisztséget a következő urleányok vállalták el: Sebestény Kató, ki a Keszthelyi Iparosok Daloskörének, Bogenrieder Mici a Pécsi Dalárda, Bodó Klári a Szombathelyi Dalosegyesület, Blau Margit a Pécsi Polgári Daloskör, Fischer Margit a Siklósi Polg. Dalkör, Fleischaker Melani a Tatatóvárosi Olvasókör Dalárdája, Stirling Marianna, a Székesfehérvári D. V. Dalegylet, Farkas Jolán, a Komáromi Egyh. Énekkar, Topolics Vilma (Pécs) a Siklósi Olvasóköri Dalárda zászlóját koszoruzza meg.

*

Ma délután volt a dalosok ünnepies fogadtatása. A pályaudvar már rég fogadott magában oly nagy közönséget, mint amely a fogadásra megjelent. Megjelentek többi között: a Dunántuli Dalosszövetség választmánya Lengyel Lajos elnök, Nagykanizsa város főjegyzője, az Irodalmi és Művészeti Kör igazgatósága Horváth György elnök és a kör dalárdája Böhm Emil karnagy vezetésével, a koszorusleányok vőfélyeikkel, a helyi sajtó képviselői és nagyszámu közönség. A rend fentartására megjelentek Deák Péter főkapitány, Farkas Ferenc alkapitány, Hajós Ferenc rendőrbiztos és több közrendőr.

A barcsi, budapesti és bécsi vonattal zászló alatt érkező dalárdákat zajosan megéljenezték. Az összes dalárdák érkezése után az Irodalmi kör vendéglátó dalárdája üdvözlő dalt énekelt. Ott künn a nyüzsgő pályaudvari élet zajos lármájában a dalosok éneke valóban áhitatos hangulatot keltett.

A dal elhangzása után Lengyel Lajos elnök szép beszédben, magyaros vendégszeretettel üdvözölte a dalosokat, szépen ecsetelve a dal magasztosságát.

Horváth György az Irodalmi Kör és annak dalárdája nevében tartotta lelkes üdvözlő beszédét.

Majd Lakatos Vince dr. tanár, a keszthelyi iparosok dalkörének elnöke mondott köszönetet az érkező dalosok nevében, hazafias érzéstől áthatott szavakban méltatva a dalosünnep jelentőségét.

A beszédek után a megállapitott program szerint a zászlók megkoszoruzása következett jeligo kíséretében, mely után mindegyik dalárda jeligéjét énekelte.

Ezután táblák alatt megindult a városba a menet. Az utvonalon nagyszámu lelkesen éljenző közönség állott sorfalat. Az uteák összes ablakai telve voltak nézőkkel.

Az impozáns látványt nyujtó, mintegy hatszáz dalosból és vendégből álló menet a fogadtatásra megjelentekkel együtt mintegy nyolcszáz emberből állott, mely a Kazincy-utcán keresztül a városházához vonult.

A városháza előtt akkor már mintegy kétezer főnyi közönség állott sorfalat a tűzoltóság által vont kordonon kivül.

*

A városház-épület sarkon cigány zenekar fogadta a bevonuló vendégeket A közönség lelkes éljenzéssel fogadta az érkezőket. Mikor az elzárt helyet elfoglalták a vendégek, Vécsey Zsigmond polgármester a városi palota erkélyéről üdvözlő beszéddel fogadta a dalosokat.

A viszontlátás örömétől áthatottan üdvözöllek benneteket — ugymond — kedves daltestvéreim. Üdvözöllek benneteket Nagykanizsa város közönsége nevében. Köszönöm azt a lelkes elhatározástokat, melylyel a két évo tartott VI. dalosverseny alkalmával, a VII dalosverseny szinhelyévé városunkat jelöltétek ki, a dal csarnokává városunk falait tettétek Örömmel tölti el érkezéstek a város közönsége szivét, amely a vendégszeretet lángjától ég irántatok. Isten hozott benneteket! Siker és diadal koszoruzza fáradságtokat!

A polgármester ezen üdvözlő szavait az érkező dalosok nevében Szuly János ügyvéd, a „Pécsi Dalárda“ elnök köszönte meg. Örömmel köszönti az ünnepélyes fogadtatásra megjelenteket.

Kétszeres örömmel jöttek erre az ünnepségre. Örömmel azért, mert az ünnepségnek diszelnöke a közelmult időben lefolyt nemzeti harcnak egyik kiemelkedő alakja, örömmel azért, mert nyugodtan mutathatják meg 2 évi működésüknek, tanulásuknak eredményét, mely hiszi, hogy hasznára lesz a dalnak a magyar nyelvnek és magyar érzésnek. Ismételten megköszöni a szives fogadtatást.

Mindkét szónokot lelkes éljenzéssel fogadták a jelenlevők, majd a Himnusz eléneklése után a dalosokat lakásukra vezették az elszállásoló bizottság tagjai és megbizottai.

Az ünnepség további lefolyásáról jövő számunkban hozzuk a részletes tudósitást.

*

A Dalünnep vendégei. Zichy Aladár gróf miniszter, a Szövetség diszelnöke ma este 10 és fél órakor érkezik Nagykanizsára. — A pályaudvaron Batthyány Pál gróf főispán a megye, Vécsey Zsigmond polgármester Nagykanizsa város, Lengyel Lajos elnök, Nagykanizsa város főjegyzője a Dalosszövetség, Horváth György igazgató, az Irodalmi Kör elnöke a kör nevében fogják üdvözölni a diszelnököt.

Batthyány Pál gróf, Zalamegye főispánja, a Dalosszövetség védnöke ma, szombaton reggel érkezett városunkba.

A holnapi és holnaputáni programot a következőkben ismertetjük:

(Vasárnap.)

Reggel 9 órakor a dalárdák a Polgári Egylet nagytermében összpróbát tartanak. A próbák nem nyilvánosak. 11 órakor kezdetét veszi a Dalosszövetség közgyülése a városháza disztermében. — Délután 1 órakor társasebéd lesz a Szarvas Szállóban. Egy teriték ára 3 korona. ½4 órakor a dalosok és a közönség a sugár uti városi sétakertben gyülekeznek és onnan vonulnak ki a Sörgyárba, a verseny szinhelyére. A verseny ½5 órakor kezdődik. A dalosok a Himnusz együttes eléneklése után három osztályban versenyeznek. Este 9 órakor a város a Polgári Egyletben megvendégeli a dalárdákat.

(Hétfőn)

Délelőtt 10 órakor ismét összpróba lesz a Polgári Egyletben. Délelőtt 11 órakor az Irodalmi és Művészeti Kör diszközgyülése. Délben nem lesz közös ebéd, mindenki tetszés szerinti helyen ebédezhet. Délután ½4 órakor gyülekezés a városi sétakertben a Sugár-uton és onnan kivonulás a Sörgyárba. hol ½5 órakor kezdődik a szabadverseny, melyben a dalárdák szabadon választott darabokat adnak elő. A verseny után kezdődik a sörgyárikertben a gazdag müsoru népünnep. A verseny biráló bizottság esti 10 órakor hirdeti ki itéletét és adja át a dijakat.

A magyar fürdőkből.

— *Megfigyelések.* —

(*Saját tudósitónktól.*) Nemrégiben szóvá tettük a balatoni fürdők drágaságát. Személyes meggyőződés alapján irtuk cikkeinket, melyet megirni annál is inkább kötelességünknek tartottunk, mert az igazságos kritika sokkal nagyobb hasznára van az ügynek, mint a leplezgető elfogultság.

A fővárosi és vidéki sajtónak drágaságot hirdető cikkeire védő cikkek jelentek meg. Ebben különösen Keszthelyről állitották, hogy ott nincs drágaság. Jó, elhisszük. De azt már csak nem fogja belénk diktálni a cikkiró, hogy Siófokon, Földváron, Füreden, nincs-e nagyobb drágaság, mint amekkora indokolt lenne. Az egy korona 40 filléres kis sonkák és a 70 filléres fagylaltok hazájában bizony oly nagy a drágaság, hogy ez ellen küzdeni kell a lapoknak, mert ez nem felel meg tényleges viszonyoknak.

„Nem a fürdők természeti szépségének, a források gyógyhatásának a hiánya készteti őket, hanem olyan hiány, amelyet a nagyvárosban élő ember az első pillanatra észrevesz: a kényelemhiány. Ehhez járulnak még azok a méregdrága árak, amelyekről a magyar fürdőhelyek közismertek, s amelyek sokakat visszariasztanak a magyar fürdők látogatásától.“ Ezt az utolsó két passzust egyik pozsonyi magyar lapból vesszük át, melynek sserkesztője igazán alaposan ismeri a balatoni fürdőviszonyokat.

Ugyanez a laptársunk a „Nyugatmagyarországi Hiradó“ egyik minapi számában a következő jellemző megfigyeléseket közli:

Egy kies fekvésü Balatonparti fürdőtelepen betértünk egy, az ottani fogalmak szerint u. n. „legelegánsabb“ egyesitett vendéglő-kávéházba, ahol még „friss cukorsütemények, fagylalt és jegeskávé“ is kaphatók.

Szomjasak lévén, sört akartunk inni.

— „Hé! pincér, hozzon öt korsó sört!“

A pincér zavartan felel:

— Bocsánat uraim, csak két kriglit hozhatok

„Miért?“ kérdeztük ámulva.

„Mert csak két krigling van, a többi mind pohár.“

Harsogó nevetés fogadta e választ, de alig hogy csillapodott nevetésünk, egy ott nyaraló ur a következőt mesélte el:

Egy esős napon billiárdozni akartam ugyanebben a kávéházban. Alighogy közöltem ebbeli szándékomat a pincérrel, lélekszakadva rohan a tulajdonos és arra kér, hogy álljak el a tervemtől, mert — mind mondá — friss cukorsüteményeket sütöttek, s ezeket a billiárd asztalra tették száradni.

Keszthely mellett, félóranyira egy remek fekvésü, páratlan gyógyhatásu melegviz forrás van: Hévviz. Hogy hogy kezelik a vendégeket a fiákkeresek, az egyedüli közlekedési eszköz tulajdonosai az alábbiakból láthatjuk:

Hosszas kérés és könyörgés után végre szóba áll velünk egy ilyen „fiáker“, még a mult századból való, piszkos, poros batár kocsisa. Ilyfajta volt a beszélgetésünk:

— Hévvizre szeretnénk menni.

Ne quid nimis.

Jó dologtól soha sem lehet eleget beszélni és eleget irni, ha azt akarja az ember, hogy az illető dolog népszerüvé és a legszélesebb körök közkincsévé legyen. Ez vonatkoztatható például Kufeke éveken át oly kitünően bevált gyermeklisztjéről, a melyet az egész orvosi világ kifogástalan jóságunak és jótékony hatásunak mond. A Kufeke-liszt helyes és idejében való értékesités esetén a gyermek emésztő szerveit a leggyengédebb életkorban megőrzi a zavaroktól és igen kiválóan kedvező mértékben befolyásolja a szervek megbetegedését is. Ha a gyermekeket Kufeke-liszttel tápláljuk, jelentékenyen leszállitjuk az annyira káros hányás-hasmenés eseteinek számát és a Kufeke-liszt már igen gyakran volt a megmentő táplálék. Idősebb gyermekek meggyöngült gyomor- és belműködése esetén is, valamint felnőtt koru sápkóros, neurasztenikus leányoknál is észszerü táplálást érnek el ezzel a készitménynyel. A Kufeke-liszt nemcsak értékes pótlószere az anyatejnek a csecsemő táplálására, hanem egyszersmind olyan készitmény, a mely könnyü emészthetősége, valamint elengendőképpen megállapitott és kipróbált tápláló ereje következtében mindenütt, a hol gyermeknél és felnőtteknél az emésztőszervek betegségei és gyöngeségi állapotai állanak fönn, megfelelő és nagyra becsülendő táplálómód, a mely szakszerü, az orvos által megállapitott alkalmazással korlátozni tudja és eltávolitani a gyomor, valamint a bél zavarait is.

— **Hát jó, de ne maradjanak ott sokáig! mert nem hozom vissza.**

— **Csak körülnézünk.**

— Öt korona. Hát üljenek föl!

S boldogok lehettünk, hogy elvitt, mert mint az ottaniak mondják, szóba se áll mindenkivel.

Bővebb kommentárra azt hiszem az sem szorul, hogy Siófokon egy tágas két ágyas szoba, gyertya és nem villanyvilágitással, cementpadlóval egy éjjelre 7, mond hét forintba kerül.

*

Ne menjünk tehát messze azon okok keresésébe, hogy miért nyaralnak a mieink külföldön, ne tekintsük a magyarság elleni tüntetésnek, hazafiatlanságnak s az idegen vállalkozók készakarva való gazdagitásának: járjunk csak egyszer pl a Balaton körül. Akit a csodás szépségü tenger varázsa nem tud ott tartani, az az ott uralkodó „páratlan kényelem" miatt bizonyára nem fog ott maradni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör** holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza dísztermében fennállásának tiz éves emlékére jubiláris diszközgyülést tart. A diszgyülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Horváth György elnök. 2. Ünnepi emlékbeszéd. Tartja Neumann Ede dr. alelnök. 3. A megjelent testvéregyesületek képviselőinek felszólalása 4. Záróbeszéd. Tartja Horváth György elnök

* **Kabaret** Kömley Gyula kabaret-társulata szerdán produkálta magát az arenában. Nem voltak sokan, de akik ott voltak, jól érezték magukat. Gyönyörködtek egy ennivaló kis leány. Lakos Vilmácska, a jövő nagy szubrettjének mesésen ügyes táncában, naivitásában és zseniális művészetében és nénje Lakos Lenke igen hatásos két szavalatában. Lakos Lenkében fiatal talentumos művésznőt ismertünk fel, kinek előadó művészetét a műértő közönség zajos tapssai jutalmazta. Tetszettek Kömley kupléi és Bánky Teresi ügyes tánca, szép megjelenése. A kabaret tőlünk Zalaegerszegre távozott.

* **A szintársulat érkezése**. Kövessy Albert szintársulata e hó 21-én érkezik Nagykanizsára, s még aznap megkezdi előadásait a nyári szinkörben. Az első este Gül Baba kerül szinre.

* **A „Vasárnapi Ujság"** augusztus 12-iki száma 34 képe közt tizenöt gyönyörü fölvétel a „magyar tenger„-t, a Balatont tünteti föl, sorra véve a Balaton különböző regényes és poetikus szépségü vidékeit. E képeket Lóczy Lajos-nak, a Balaton e kiváló tudósának cikke kiséri A feloszlatott dumáról s a duma tagjainak vyborgi titkos gyülésezéséről, a meggyilkolt duma képviselőről, Herzensteinről továbbá a seáborgi erődről is találunk képeket, nemkülönben szép képeket közöl e szám Tátralomniciról s az ottani életről. Szövegben is változatos e szám tartalma. Sas Ede eredeti regényén és az „Udvari élet a francia királyok korában" cimü regényes körrajzon kivül, melyek gazdagon illusztrálva a Regénytár mellékleten jelentek meg, költeményeket találunk Szabolcska Mihálytól s Zempléni Árpádtól, eldeszélést Isdák Márthától, visszaemlékezést 1846 aug. 11-éről s londoni levelet (képekkel) a londoni nemzetközi békekonferenciáról, Gineverné Györy Ilona tollából. „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára negyedévre négy korona. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker., Egyetem-utza 4. szám.)

* **A „Zenélő Magyarország"** zeneműfolyóirat ma megjelent 317. füzete a következő értékes zenemü ujdonságokat közli: I. Lányi Ernő op. 157. „Szivem Marcsa, ha lehet", — városligeti csárdás, mely csárdás, bár csak 3 napja jelent meg, máris ettől hangos egész Budapest és a Városliget; s rövid napok mulva ez lesz országszerte a legnépszerübb nóta. 3 versszakos szövegét a fiatal, de a nagytehetségü poéta, Sassy Csaba irta s első versszakát érdemesnek találjuk leközölni, amely igy szól:

Szivem Marcsa ha lehet:
Szombat este gyere ki a ligetbe.
Hogy hajtom a fejemet
Szerelmesen dobogó kis szivedre.
Ráfaragom a legelső lócára,
Pesti lánynak, szobalánynak nincs párja.
Szivem Marcsa, ha lehet,
Szombat este gyere ki a ligetbe.

II. Egbert van Alstyne, (a „Navajó" világhirü szerzőjétől) „Seminola" amerikai induló. E pompás zeneműfolyóiratot, melynek minden száma 10—12 oldalon a legujabb, s népszerü zeneujdonságukat közli — minden zongorázó figyelmébe ajánlunk. Havonta két füzet, negyedévben 6 füzet, 3 korona előfizetésért Egyes füzet és mutatványszám ára 1 korona. Előfizethetni a most folyó 27 ik félévre, valamint kimeritő árjegyzéket az eddig megjelent 816 füzetről ingyen és bérmentve kapni (Klökner Ede) a „Zenélő Magyarország" zenemű-kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-körut 22—24.

* **Hangverseny Balatonföldváron**. Balatonföldvárról irják nekünk, hogy az ottani kapolna kibővitésére f. hó 15-én tánccal egybekötött hangverseny volt a fürdő klubjában A hangversenyen közreműködtek: Komáromy Mariska, Majláth Józsefné grófné, Dánes főmérnök. Gruska sárospataki plébános, Kolos társulati számtiszt, Majláth József gróf és Pöschl kir. főmérnök.

KÖZGAZDASÁG.

Szociálizmus és szociálisták.

Tudvalevő dolog, hogy a személyt nehezen lehet különválasztani attól, amit alkotott, épugy az eszmét az eszme hirdetőjétől. Ha valamely művet dicsérettel halmozunk el, a mü alkotójára száll a dicsőség, ha ellenben gáncs éri a művet, nemcsak a müuek elitélését látja a művész, hanem rendesen személyes megtámadást lát a dologban.

Igy vagyunk a szociálizmussal és annak küzdőivel is.

Ki ne tudná hogy ez a harc a megszolgált kenyérért foly Ki ne tudná, hogy az emberi jogokért folytatják azok, akik a jogok keretén kivül vannak a társadalmi igazságtalanság miatt, ki ne tudná, hogy az emberi egyenlőségért, a testvériségért emeltek zászlót azok, akiket közös néven szociálistáknak nevezünk. Hogy megakarják szüntetni azokat a válaszfalakat, melyeket az emberi jogok közé a szükkeblü felekezetiség, osztályuralom, születési dölyf emelt, az apostoloktól hirdetett felebaráti szeretet és egyenlőség közé.

Amig ezekért az ideális célokért küzd a szociálizmus, illetőleg a szociálista tábor, addig vele lesznek az emberiség legszabadabb elvü gondolkodói, velük lesz az igazságért szót emelő költői, művészi és tudós világ, a hivatalnokok óriási serege és a sajtó. Mert a kor szelleme jut kifejezésre törekvéseiben. Az igazság, a jog keresése egyértelmü volt mindig a szabadsággal és mivel az emberi haladás fejlődés célja az emberi jog és szabadság egyenlőségében culminál, azért hiába kapaszkodik bele bárki is az idők haladásának kerekébe, összetöri azt, de a kerék forog tovább.

Ne higyje senki, hogy a francia forradalom után Napoleon szelleme győzött. Nem, a kornak, a népnek szelleme, melynek N. csak kifejezője volt. De amint Napoleon a kor szelleme, a népnek szabadsága ellen fordult, akkor el kellett buknia. Ami a császári koronát a fejére tette, az verte le onnan, t. i. a népszabadság.

Ma mások a küzdelem céljai, tehát mások az eszközei is. Akkor a jogtalanok forradalma volt a nemesi jogok ledöntése érdekében, ma az egyetemes emberi jogok és az igazságos kenyérelosztás érdekében buzgólkodik a szociálizmus. Akkor a durvaság harcolt az előkelőség ellen, ma a legnagyobb szellemek és gondolkodók szólalnak fel az igazság érdekében

E nagy célokért az emberiség legnemesebb lelkei és a földi abszolut igazság apostolai küzdenek elül és mögöttük van a táborban a társadalmi rend jogfosztott népe szük látókörével, féktelen szenvedélyével és durva türelmetlenségével.

Nem kell azért a szociálizmust összetéveszteni azokkal a szociálistákkal, akik vörös nyakkendőben, véget nem érő sztrájkokban, bojkottokban és gyakran durvaságokban látják szociálista elveik kifejezését. Ez a durva tömeg a szociálizmus igazi eszméjének ellensége. Ez nem a jogokért küzd, hanem hogy jogtól fossza meg a társadalom ama rétegét, melytől most megcsalatva érzi magát. Célja a tömeg abszolutizmusa, jogfosztása volna, mely a világot nem müvelté, nem felvilágosulttá, hanem ellenkezőleg rabszolgává, müveletlenné tenné. A társadalmi rend ilyen durva módon való megváltoztatása nem a szabadságra, hanem a rabszolgaságra vezetne.

Aki jogokért küzd, az ne tiporja lábbal embertársát, aki igazságért harcol, az ne erőszakkal szerezze azt meg.

Isten ments, hogy én a szociálistákat egy rangba helyezném ezekkel a bitangokkal. De lépten-nyomon halljuk a kitagadást a szociálisták bizonyos rétegének durvaságától, erőszakosságáról, melyekkel lábbal tipornak mindenféle jogot, mely nem az övék. Mig egyrészt összezavarják az ilyen szociálistákat az igazi nemes szociálizmussal, addig elterelik azoknak a szimpátiáját maguktól, akik igazi önzetlenséggel bocsátják magukat az igazságos harc rendelkezésére.

Tudjuk, hogy a francia forradalom világboldogitó eszméinek küzdelmeiben is a legundoritóbb ocsmányságokkal találkozunk de most már öt negyed századdal odább vagyunk és annak a tanulságait fel kell használnunk, hogy a küzdelem méltó legyen a célhoz.

Jó lesz ezeket megszivlelni azoknak, akik a szociálisták egyesületeinek vezetői, akinek szavai után indul a tömeg. Akik pedig könnyedén itélkeznek a szociálizmusról, azoknak ajánljuk, hogy tegyenek különbséget szociálizmus és szociálisták között.

TÁRNA.

Főmunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. május 1-től.

Nagykanizsa állomás

INDULÁS.

Budapest felé:

4 óra	18 p.	regg.	sz.	v.
5 „	32 „	regg.	sz.	v.
9 „	30 „	regg.	sz.	v.
2 „	10 „	d. u.	sz.	v.
5 „	06 „	d. u	gy.	v.
12 „	40 „	éjjel	sz.	v.

Bécs (Wien) felé:

4 óra	22 p	regg.	gy.	v.
8 „	10 „	regg.	sz.	v.
12 „	45 „	d. u.	gy.	v.
2 „	01 „	d. u.	sz.	v.
12 „	55 „	éjjel	sz.	v.

Szombath. Z.-Egersz felé:

5 óra 25 p. d. u. v. v.

Balaton-Szt.-György felé:

7 óra 05 p. este v. v.*

Pragerhof felé:

4 óra	42 p.	regg	sz.	v.
12 „	10 „	d. u.	gy.	v.
2 „	30 „	d. u.	sz.	v.
11 „	45 „	éjjel	gy.	v.

Csáktornya felé:

6 óra — p. d. u. v. v.

Barcs felé:

4 óra 57 p. regg. sz. v.

Gyékényes felé:

3 óra	10 p.	d. u.	sz.	v.
5 „	10 „	d. u.	sz.	v.
11 „	45 „	este	sz.	v.**

* B.-Szt.-Györgytől Boglárig csak 1 7—31 8-ig közlekedik.

** Csak Gyékényesig közlekedik közvetlen csatlakozással Fiume és Banjaluka.

ÉRKEZÉS.

Budapest felől:

4 óra	01 p.	regg.	sz.	v.
12 „	— „	d. e.	gy.	v.
1 „	33 „	d. u.	sz.	v.
8 „	40 „	este	sz.	v.
10 „	35 „	este	sz.	v.
11 „	39 „	éjjel	gy.	v.

Bécs (Wien) felől:

3 óra	42 p.	regg.	sz.	v.
2 „	— „	d. u	sz.	v.
5 „	— „	d. u.	sz	v.
10 „	50 „	este	gy	v.

Szombath. Z.-Egersz. felől:

8 óra — p. regg. sz. v.

Balaton-Szt.-György felől:

8 óra 15 p. regg. v. v.**

Pragerhof felől:

5 óra	17 p.	regg.	gy	v.
12 „	20 „	d. u.	sz.	v.
4 „	56 „	d. u.	gy.	v.
11 „	22 „	éjjel	sz.	v.

Csáktornya felől:

8 óra 10 p. reggel v. v.

Barcs felől:

4 óra 10 p. reg. sz. v.***

Gyékényes felől:

7 óra	10 p.	regg.	v.	v.
11 „	55 „	d. e.	sz.	v.
1 „	20 „	d. u.	sz.	v.
11 „	57 „	éjjel	sz.	v.

* Junius 20-tól szeptember 10-ig közlekedik.

** Julius 1-től augusztus 31-ig Boglárról indul.

*** Csak Gyékényestől közlekedik közvetlen csatlakozással Wien felé.

NYILTTÉR.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitünő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a czukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Kapható ásványviz-kereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej · kakao · czukorból áll

Páratlan különlegesség.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. **védjegyét és aláírását tünteti fel.**

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött **székrekedés**, májbántalom, **vértolulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **nőibetegségek** ellen, e jeles hatásszerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedését szerezték. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.**

Hamisítások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz neveztetésen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** kösvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinel legkitünőbb szer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappant a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — **Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.**

Minden darab gyermek szappan **Moll A.** védjegyével van ellátva.

Készítetik:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesitetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláirásával és védjegyével ellatott készitményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplicza

a Zagorlai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület betegségek, gyulladásos bőr csonttörési összehuzódások, kösvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. hajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesehajok, hólyaghurut, görcselyek, angolkor, ólom és higany mérgezéseknél stb. stb.

IVÓKURA, gége, gégo, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Nagyi vizvezeték. Hidegviz burák zuhanyszyal Kneipp szerint, egész évben át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta tárczáskocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása többe a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MARKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és brosurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Világkiállitás Szt-Louis 1904-legfőbb kitüntetés Grand Prix

Globusz

femtisztitó kivonat

minden más tisztitószert felülmul

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhelylyel.

Technikai tanintézet az egész elektrotechnika és gépépités számára.

Pozsony, Vallon-utca 14. szám.

Szeptember 3-án kezdődnek a beiratások azok számára kik. 2 tanév alatt, gyakorlati és elméletileg képzett

Elektrotechnikusokat, (Gyári hivatalnokokat) stb.

óhajtják magukat kiképezni. **Előképzettség 3—4 középiskola. — Életkor 15—30 év.**

Internátussal kapcsoltan.

A villamosságnak mint hajtó illetve világitó erőnek folyton növekvő használatba vétele kell hogy a t. szülők figyelmét fiaiknak ezen ép oly szép, mint kilátás teljes életpályára való terelése mellett a fenti tanintézetre különösen forditsák.

Az igazgatóság **ingyen** szolgál minden további felvilágositással illetve programmal.

Az igazgatóság.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapitatott 1898. SAJÁT MŰHELY. Alapitatott 1898.

JEGYGYŰRŰK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és szines kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óralánczokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!

Javitások és uj munkák gyorsan készittetnek.

HIRDETÉSEK FELVÉTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és mentes káros alkatrészektől.

Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht" névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS" VAGY KULCSSZAPPANT")

Megtakarít pénzt, időt és fáradtságot.

A ruhát kíméli és megóvja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. — Hófehér ruhát ád. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht" névvel és a „szarvas" vagy a „kulcs" védjegygyel legyen ellátva

---

Diszitsétek otthonotokat télen, kerteteket tavaszszal

valódi

Haarlemi virághagymákkal!

8 koronáért (= 4 holland forint) postautalvánnyal, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországba kedvelt **Normal-gyüjteményünket. 30** Hyacintát üvegek vagy **40**-et cserepek részére, avagy **50**-et kerti ültetésre, avagy **150** darabot szobának **45** cserépre, vagy **250** darabos gyüjteményt kert részére, vagy egy **240** darabból álló gyüjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinták, tulipánok, nárcissok, crocus, scilliák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyüjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebelzüchterei „Ulnis tor Duin" (A. G.)
NOORDWIJK. Haarlem (Holland)

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb [illegible] Mayer sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, szeszesen kiöltt pikkely-ömlő, elkelt kütegek, ugrándozó [illegible], fényes, fagyág, lábszárdák, lé- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a finom kátrány-nak dús [illegible] minden egyéb, a szerkezetben előforduló kátrány-szappanokról lényegesen különböző. Idétlé betegségeknél sikerrel alkalmaztatik a kátrányszappan szerint a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrányszappan az erélyt tisztítóanyagnak ellátvolítására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegére stb. [illegible] helyettesíthető, mennél és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál. [illegible]

Berger-féle glycerin-kátrányszappan

[illegible] glycerin-tartalommal és finom illattal.

Mint kiváló bőrápoló szer állandó eredményével használtatik tovább az

Berger-féle borax-szappan.

kiütések, napégés, szeplő, milteszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati utasítással ellátva. A vásárlásnál határozottan **Berger-féle** kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és csak az az igazi látható védjegyet és a **G. Hell & Comp.** [illegible] védjegyeket minden darabon.

Kitűntetve [illegible]

Aranyéremmel a párisi világkiállításon 1900.

Minden egyéb gyógy- és szépségű szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasítás fel van szerve.

Kapható minden gyógytárban és hazai ízletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.**
Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertára, Budapest, Király-u., Thallmayer és Nolta, és gyógytára, Kőszegyben Magyarország összes gyógyszertárai.

Raktár Nagykanizsán: Prager Béla gyógyszertár, valamint Magyarország több gyógytárban.

Cook és Johnson

amerikai

Szabadalmazott tyukszem-gyürü

(Ifrv. védve)

az egyetlen szerek, melyek az oly rettenetes tyukszemfájdalmakat azonnal megszüntetik és minden szálkát eltávolítanak

Ma a legjobb szer a világon.

Minden szenvedőnek ajánlva.

1 drb 20 fillér. 6 drb. 1 korona.

Kapható: **Prager Béla** ur gyógyszertárában.

POPOFF a legjobb **TEA** a világon.

K и C

Ügyeljünk az eredeti csomagok orosz vám zsinegjére és a K C. védjegyére. Kapható: NEU és KLEIN nél Nagykanizsán

---

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS

BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Magyar kir. államvasutak. **Üzletvezetőség Szombathely.**

7575/1906. szám.

Hirdetmény.

Az általános menetjegyhirdetményben foglalt vonatokon kívül országos vásárok és megyei közgyülések napjaira még az alábbi vonatok is személyszállítással fognak közlekedni.

Érvényes 1906. május 1-től.

A) Országos vásárok alkalmával közlekedő vonatok.

A csornai országos vásárok napjain

Csorna—Hegyeshalom.

Állomások és megállóhelyek		5201 teh. von. szem. sz. II., III. o.
Csorna	ind.	1114
Csatári major	▮	1140
Boö-Sárkány	▮	1204
Moson-Szent-János	▮	1[illegible]
Moson-Szolnok	▮	1[illegible]6
Hegyeshalom	érk.	2[illegible]

Csorna—Sopron-Beled

5202 teh. von. szem. sz. II., III. o.	Állomások és megállóhelyek
150	ind. Csorna
211	▮ Szill-Sárkány (m. r. h.)
220	▮ Szill-Németi (m. r. h.)
259	Tót-Keresztur
×314	Vadosfa (m. á. h.)
331	érk. Sopron-Beled

A székesfehérvári orsz. vásárok első napjain

Bicske Székesfehérvár—Sárbogárd

6208 teherv. sz. száll. II. III. o.	Állomások és megállóhelyek		6205 teherv. sz. száll. II. III. o.
	Bicske	érk.	833
	Felcsút (m. h.)	ind.	814
	Alcsút-Felcsút		806
	Vértesboglár		755
	Acsa		741
	Lovasberény		656
	Pátka		630
	Csala (m. r. h.)	▮	614
	Pákozd (m. r. h.)	▮	603
530	Székesfehérvár	ind.	543
561	Börgönd	▮	
610	Kajtor-Szent-Iván	▮	
635	Aba-Sárkeresztur	▮	
×641	*Sárkeresztur 7. sz. őrh. (fmh.)		
654	Sárszentágota (m. r. h.)		
711	Sárbogárd	érk.	

*A megnyitás napjától.

A csornai orsz. vásárok napjain

Pápa—Csorna Oda

Állomások és megállóhelyek		5166 teh. von. sz. száll. I., II., III.
Pápa	ind.	1032
Ihász (m. r. h.)	▮	1049
Görzsöny 3. sz. őrh. fmh.	▮	×1057
Marczaltő		1107
Szany-Szent-András		1126
Egyed-Csanak		1143
Rába-Pordány		1154
Csorna	érk.	1211

Az általános menetrendhirdetmény 15. mezején található menetrend szerint minden pénteken közlekedő 5115. sz. vonat, a pápai; a minden szerdán közlekedő 5117. sz. vonat pedig, a csornai országos vásárok napjain is közlekedik.

A zalaegerszegi országos vásárok napjain

Kis-Czell Boba—Zalaegerszeg

6429 6430 vegyes von. I., II., III. o.	Állomások és megállóhelyek
333	ind. Kis-Czell
357	▮ Boba
×410	▮ Pálfa 2. sz. őrház f. m. h.)
422	Jánosháza
431	Nemes-Keresztur (m. r. h.)
×443	Rigács 4. sz. őrház (f. m. h.)
503	Ukk
×512	Dergecs 3. sz. őrház (f. m. h.)
524	Eötvös
541	Türje
608	Zalabér
628	Szöpötk
638	Ollár
711	Kisfalud-Szent-Iván
730	érk. Zala-Egerszeg

A keszthelyi országos vásárok napjain

Keszthely—Balaton-Szent-György

6528 vegyes vonat I., II., III. o.	Állomások és megállóhelyek		6527 vegyes vonat I., II., III. o.
744	ind. Keszthely	érk.	856
×758	▮ Fenék 9. sz. őrh. fmh.	▮	×842
810	érk. B.-Szt.-György	ind.	830

Győr—Pápa közt

az általános menetrendhirdetmény 11. mezején található menetrend szerint, minden kedd és pénteken közlekedő 1318. számu vegyes vonat, a pápai országos vásárok napjain is forgalomba helyeztetik.

B) Megyei közgyülések alkalmából közlekedő vonatok.

Kis-Czell—Szombathely közt.

Az általános menetrendhirdetmény 11. mezején foglalt menetrend szerint, kedd és pénteki napokon közlekedő 1316. sz. vonat a vasvármegyei közgyülések napjain szintén forgalomba helyeztetik.

Jegyzet: 1. Az állomások neve mellett fekvő idő adatok, a mellettük álló mutató uj irányába olvasandók.

2. Az indulási és érkezési idők, középeurópai időre vonatkoznak.

3. Az esti 6.00 órától, reggeli 5 órá50 p-ig terjedő éjjeli idő a perecket jelző számjegyek aláhúzásával van megjelölve.

4. A × megjelölt idő adatok feltételes megállást jelentenek, t. i. a vonatok ily helyeken csak az esetben állanak meg, ha fel vagy leszálló utasok jelentkeznek.

Szombathely, 1906. április hava

Üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

NAGYKANIZSA, 1906. NEGYVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM, 34. SZÁM. AUGUSZTUS 25.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Villányi Henrik
Lapvezető és kiadó: Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjszabás szerint. Nyílttér koronként 40 f.

Nemzetnevelés.

Egyik fővárosi napilap közoktatásügyi rovatában olvastam e czimen a napokban egy keserves igazsággal megirt cikket; amit valószinűleg valami csalódott lateiner — alkalmasint egy sokgyerekes tanár — fogalmazhatott egyik rossz órájában . . .

„Akadt-e az értesítők összeségében — mondja többek között a cikkíró — a rengeteg számu tanár, tanító és igazgató között egyetlen, ki irásban vagy szóval, az értesítőben, katedrán vagy bárhol hirdette volna az igazi, a komoly munka jövőjét?! Míg a társadalom már az iskolában nem tanulhatja meg a munkát értékelni s megelégszik az elért, minél könyebb munka leszorított bérével, addig a munkáját értekelni tanult zsákhordó s az egyetemet tanult koldus lateiner között ur fog tátongani az utóbbi kárára.

Mi vonzza a lateiner pálya felé a tömeget? A mai társadalom principuma: elérni olyan állást, hol könnyü munkával valamit lehet keresni.

Hogy a végletekig hásunk — példázza a cikkíró — jusson eszünkbe, hogy a nemrég mult szomoru időben tizezrével akadt az állástkereső. Tiz állásra hirdetett pályázatnál háromezerkétszáz pályázó akadt, s e tiz állás közül nyolc annyi fizetéssel járt, amennyit egy fiatal, sulnac munkás-legény keres meg — rosszul fizetve.

És tovább fejtegetve cikkét a szerző; több, ehhez hasonló, szomoru példákkal és adatokkal mutatja be a mai visszás állapotokat. Okolva mindezekért a helyes nemzetnevelés hiányát, amiben hibás az iskola, a szülő egyaránt:

A gyermek már azt a distinkciót hallja a szülőtől, hogy: fiam, uri ember légy, — ahelyett, hogy ezt hallaná: fiam ember légy, ki a munkádat becsülni tudod. Az iskolában nem azt tanulja meg a gyermek, hogy azért kell tudást szereznie, mert e tudást az életben aranyra váltatja majd, hanem a zsendülő korban már szóvirágba fojtják előtte az életet.

„Bele kell vinni az iskolák szellemébe az öntudatos komoly munka programját! Fejeződik be a cikk — Nemzetnevelés! Nagy, korszakalkotó program volna egy kormányférfiu számára, ki a jövő társadalom kiépitéséhez letenné az alapkövet."

Eddig nem állott előttünk ilyen államférfiu s a közelben sem mutatkozik. De ha néhány évtized alatt magától nem lép ez utra a társadalom, ráveri ostorával a kegyetlen tanitómester: a szükség."

Igy ir egy szomoru, éhes lateiner a maga nyomoruságos pajtásairól. Okolva mindezekért az iskolát, ahonnét ezerszámra szabadulnak ki évenkint a kenyéréhes, s bárgyu könyvmojok.

És a megujhodást, a megváltást is az iskolától várja: attól a jövendő iskolától, ahol fantomok, klasszikusok helyett: a munka értékét tanulják becsülni!

Kétségtelen! Ha a mai zsentriskedő közeposztalyba már az iskolában kezdenének beojtani egy kis egészséges demokratizmust, nagyon megedződne beteg társadalmunk. És talán kevesebb lenne a fekete-zakos díjnok és több kék-zubbonyos tanult munkások száma. De mindamellett a tisztelt ismeretlen cikkezőm, — bár az ő talaját a lehetőségig kimeritette — mégsem eldönti meg nagyjelentőségü czimének megfelelően cikkét: amennyiben nemzetnevelésről irva, kifejlette, vagy kihagyta a legfőbb nemzetetalkotó elemet — a népet . . .

Igaz, hogy az iskolákról szólt, ahol találkozik ur, paraszt egyaránt, de az ő cikkében nem arról az iskolákról lehet szó, ahova a pór gyerekek járnak. A doktorjurisokat a középiskolák osztják. Az elemista fiu fölengzése még nagyon ártatlan csacskaság. Tápot, tartalmat csak mint gimnázista kap. És nevelni kell azokat is, akik gimnáziumokban sohasem jártak, nevelni kell őket, mint gyermek, nevelni kell, mint felnőtt férfit is.

Nemzetnevelés! Kaputos urak! Nevelni kell a népet! A magára hagyott, szegény parasztot. Mert igy magában iszonyuan tehetetlen szegény. Mert igy magára hagyatva hiven szolgáltatva mindenkinek. Jó, rossz akaróinak egyaránt. Talán kevesebb eredményt értek volna el Mezőfiék jó munkásparasztainkkal? Talán csendőrszuronyra sem került volna a dolog, ha falusi uraink előbb megértették volna a kor szavát.

Ha földesuraink nemcsak urai, hanem vezetői, tanácsadói, gyámjai lettek volna népünknek. Ha a papok nem csak vasárnaponkint beszéltek volna a „testvéri szeretetről" és nem csak beszéltek volna.

Az O. M. G. E. pár év óta cikkez a szervezésről, népjóléttől és egyéb humánus, modern dolgokról. Minden községben gazdakört, népkört akarnak, ahol a tanitó, a pap, a földesur vagy gazdatisztje oktassa, vezesse a népet. Olyanfélék akarnak ezek lenni, mint a városokban a népakadémia. Gyönyörű! Üdvös dolgok! Csak ne a szociálistáktól tanulták volna el. Csak már meg lennének! És érnek el a célukat! De hajh, addig mennyi keserv, gyűlölködés és átok fog dobzódni!? Ki tudja, mennyi idő telik el addig, amig a paraszt hozzá tud szokni ahhoz, hogy az ur törődik vele. Mennyi idő telik el, amig megérti a jövő szózatát az egyik — és eltudja felejteni a multat a másik! Ki tudja, elfog-e jönni valaha az a boldog kor, amikor a paraszt majdnem „a jó kabátot" irigyli az uron és az ur sem nyuzza a kutya, „komisz bugrist." El-eljön-e ez az idő? Amikor minden, magyar testvériesen szereti egymást. Paraszt, ur egyaránt! Belátja mindegyik, hogy egyik a másika nélkül nem élhet: Egyik a másikra

A két kántor.

Irta JEAN RAMEAU.

Saint-Pé egyházközségében mindenki énekel, meg pedig jól és szépen. De van Saint-Pé énekesei között két főénekes, akik közül az egyik is, a másik is büszkesége a jótorku községnek.

Minden énekesnek legelseje — tisztesség ne csak szóban — Latastére, a fazekas. Ő a templom hatalmas kántora és a hangja olyan magasságig, akkora magasságig emelkedik, hogy lajtorjával lehetne csak a Gloria-ig és léghajóval az Agnus-ig követni.

A második kántor — ha szabad igy mondani — az imént emlitett Latastére-nek a szamara; ennek is nagyszerü a hangja, hires a hangja, mert nemcsak fölfelé szalad az, hanem lefelé is, jobb- és balfelé is, mindenfelé . . . Hej! ha Latastére szamara rágyujt a nótájára, olyan reszkető visszhang kél Saint-Pé-ben, akárha az angolok kötnének ki Bayonne-ban ágyudorgéssel.

Pedig a kópéra gyakran jő rá a nótás kedve! Nagy zenekedvelő a maga módján csak ugy, mint Saint-Pé többi lakósa. És valahányszor énekszót hall maga körül, ellenállhatatlan szükségét érzi ő is, — nyilván embertársai iránt való udvariasságból — hogy nótára kezdjen.

Ha gazdája, a fazekas cseréplábost, vagy kancsót idomitván, dudolni kezd, a szamár is rázengi röglön a maga refrainjét a műhellyel szomszédos istállóban. Ha a közeli kocsmában a borozók nótára zenditenek, Latastére szamara is beleluj tárogatójába, hogy megmutassa: az ő műsora sem alábbvaló.

*

Mindez természetesen nagyon mulattatta Latastére szomszédjait: egy valaki nem nevetett csak s az a plébános ur vala.

Dehogy is nevetett Saint-Pé plébánosa mikor a paróchiája a szamár istállójával közvetetlenül szomszédos; hiszen egész éjszakái voltak, — kivált a szombat és vasárnap éjszakája — mikor a szent férfiu le nem tudta hunyni szemét az átkozott szamár, e megdühödött zenebarát miatt, akit a korcsmából kihangzó énekszó nótázásra izgatott.

— A plébános ur végre is elszanta magát egy nagy dologra.

— Hej Latastére! . . . várj meg a sekrestyében! Beszélni valóm van veled — mondta egy vasárnap este, az áldás után, kántorának.

A sekrestyében azután, miközben lekapcsolta magáról a misemondó-ruhát, igy szólt a plébános ur Latastére-hez:

— Kedves barátom, megvallom, igen meg vagyok elégedve veled: valóban nagyon szépen énekelsz, a hangod igen szép és olyan magasra megy, olyan magasra . . .

— Nagyon örülök, hogy a tisztelendő ur . . .

— Csakhogy van ám egy társad, akivel nem vagyok annyira megelégedve, noha a maga nemében az ő hangjának is megvan az értéke . . .

— Kit tetszik érteni a tisztelendő urnak?

— A szamaradat Latastére! A szamarad tulságosan nagy barátja a zenének, még pedig különösen éjjelenként. Ő az oka álmatlanságomnak; egészen lesoványukodom miatta, még belébetegszem. Igen bizony, megbetegszem ha vége nem szakad ennek az állapotnak . . . Mondjza csak Latastére fiam, nem volna mód arra, hogy megszabadulj a szamaradtól?

— De hogyan?

— Néhány nap multva vásár lesz Bidacheban, akkor valami csöndesebb állatra cserélheted el a tenoristádat . . . Nem igaz Latastére?

— Majd gondolkozom rajta — felelte tisztelettudóan a kántor.

Azzal segitette összehajtogatni a miseméndőruhát.

Mikor azonban komolyan végiggondolta a dolgot, megszegte a nyakát. Teringette, nem ő! Hogy eladja szamarát, azt a szép, tagbaszakadt, derék állatot, amelyik olyan becsületesen cipeli szerdánként az ő husz korsóját a peyrehorade-i hetivásárra és soha egyetlenegyet el nem tör közülök! . . . Soha! soha!

És a szamár folytatta éneklekéit istállójában, amely szomszédos vala a paróchiával s becsület dolgának fogta fel, hogy válasz nélkül ne hagyja egyetlen ódöngő részeg, egyetlen jókedvü járó kelő nótazását.

— Hej Latastére! Várj meg a sekrestyében, volna egy kis mondanivalóm — fogta meg a plébános ur néhány nappal utóbb a kántort.

A sekrestyében azután, miközben a himzett stólát lassan összehajtogatta, imigyen igazitotta a szót a tisztelendő ur:

— Sajnálkozva tapasztalom Latastére, hogy nem fogadtad meg tanácsomat. Ugy látom, nem akarsz tudni szamaradon, pedig az megrontja éjszakáimat türhetetlen bógésével.

van folyton utalva. Eljön-e ez az idő?! Arra kell törekednünk, hogy eljöjjön ... Ha ezt elértük. Az lesz az igazi nemzetnevelés! A pusztákon, a falvakon furcsa fény dereng. A legkisebb a zugba is bevilágit valami pogány dacos, vörös áram. Megmozdult a nép .. Lassan ... Fönségesen ... Urak, urak, falusi urak! Rajta! Még nem késő ... Még nem perzsel az izzó, vörös tüz ... Nyiljék meg a kastély! Falusi urak! Neveljétek a szegény, elhagyatott népet! Még nem késő! De igen hamar hiábavaló lehet minden! ...

Ha magától nem lép ez utra az uri társadalom ... Iszonyuan ráver nemsokára fájdalmas ostorával, e „kegyetlen tanitómester: a szükség!"

ABONYI ANDOR.

ROVÁS.

A dal hallásszervünkön át hatol szivünkbez. A dal hirdeti bánatunkat, örömünket és érzelmeink skáláját; a dalban él, ami az életben meghal. De mely dalárda a dalt legjobban énekelte, erről a zsüri itélkezett Szt.-István napján. Ebből azonban injuria lön. Régente Nürnberg városában a mesterdalnokok, Pogner Éva hajadon leányon kaptak össze, mert az ő keze volt az első dij. A modern korban csak ezüst serleg miatt veszekednek. Ki kapja meg a legnehezebb serleget, ez volt a kérdés. A „Lyra" daloskör berzenkedett, hogy nem ő kapta. Az itélet-hirdetésnél a nagy terem két ellenséges táborra szakadt. Sok hühó semmiért. A „Lyra" tudhatta hogy Pécsett a kanizsai dalárda kapott első dijat, hát mi sem természetesebb, hogy Kanizsán a Lyra ne kapjon első dijat.

*

Immár tul vagyunk az izgatottan várt dalosünnepségen. Az itt járt idegenek csodálattal nézték, hogy ebben a városban, melynek lakosságát leköti a kenyérkereset gondja, kik a hétköznapok zajos lármájában az ipar és kereskedelem terén működnek, mondom csodálattal nézték, hogy e kalmár város lakosságában mily magasan kifejlődött a művészetek iránti érzés, melyért lelkesedett, melyért anyagi és erkölcsi áldozatot hozott. Ha az ünnepséget megelőzőleg történtek is egyes baklövések, de ezek a kulisszák mögött dördültek el, melyek miatt -- miután azok egyes emberek szük látóköréből erednek — nem szenvedhet az a szép ügy, melynek istápolására száz és száz idegen sereglett össze a városban.

*

Vége az ünnepnapoknak. Következik a hétköznapok ezer és ezer gondja. A természet képe lassankint szintén jelzi a megujuló munka korszakának, a — szezonnak közeledtét. A város intézősége közzétette már a városi zárószámadásokat. A legérdekesebb része a számadásnak az a pont, mikor holmi ötezer korona megtakaritásról számol be — a szegényügynél és a lelenc- és gyermeknevelés tételénél. Ha a viszonyokkal nem ismerős ember szemléli a megtakaritási tételt, joggal hihetné, hogy Nagykanizsa város szegényügye teljesen rendezett állapotban van. Pedig a dolog igazságos képe az, hogy a segélyezésre szánt összeg a magas számbeli summája mellett is kevés, amint azt Mikoss Géza tábla biró, a szegényügy lelkes, volt elnöke annak idején szépen kifejtette. Joggal merülhet fel a kérdés, vajjon nem a szegények sinylették-e meg a megtakaritást, vajjon nem ez okozza-e azt, hogy a rendőri tilalom ellenére is, sok szegény jár alamizsnáért utcáról-utcára A városi képviselőtestület figyelmébe ajánljuk eme érdekes tételt, mely érdemes a tanulmányozásra.

A daktiloszkópia Nagykanizsán.

Ujitás a bünügyi nyomozatban.

Az igazságügyminiszter rendelete.

— *Saját tudósitónktól.* —

Nagykanizsa, augusztus 14.

Érdekes előadásokat fog tartani legközelebb Nagykanizsán a budapesti államrendőrség egyik tisztviselője. Az előadandó tárgy a daktiloszkópia lesz. A daktiloszkópia, vagyis az ujjnyomat-rendszer hatalmas változást idézett elő, ugyszólván forradalmat csinált a bünügyi nyomozásokban. A rendszert 1885-ben alkotta meg Bertillon Alfonz párisi rendőrtisztviselő, akinek a Dreyfus-pörben is szerepe volt. Bertillon hosszabb fáradságos tanulmányokon alapuló antropometriai rendszert állitott fol, amely mint kitünően bevált azonosító eszköz rövid időn belül a legtöbb európai állam rendőrségénél bevezettetett.

Magyarországon ebben az évben vezették be a rendszert a budapesti államrendőrségnél s Polónyi Géza igazságügyminiszter most rendeletet adott ki a daktiloszkópiának az ország összes nagyobb rendőrségeinél és az ügyészségeknél való bevezetése iránt

Bertillon arra alapitotta rendszerét, hogy két teljesen egyforma kezü ember milliók között csupán kettő-három lévén, az uj lefényképezésével, illetve lenyomásával meg lehet állapitani, hogy az előforduló büneseteket kik követték el. Fő célja azonban a daktiloszkópiának a hamis név használatának lehetetlenné tétele. A rovott multuak rendszerint hamis név alatt szoktak működni és igy a hatóság gyakran nincs tisztában az illető előéletével. Ennek az állapotnak véget vet a daktiloszkópia. Ezentul ugyanis minden rovott multu, vagy gyanus egyénről ujjnyomatot készitenek, amelyet a Budapesten levő központi gyüjteménykezelő hivatalban helyeznek el. Ez a hivatal azután a hozzá beküldött ujjnyomatból megállapitja, hogy ki az illető, aki valamely bünselekményt elkövet. Az ujjnyomatok fölvétele nem ütközik nagyobb nehézségekbe, csupán némi gyakorlat kell hozzá. A fölismerés természetesen már nehezebb, de gyakorlat után ezt is el lehet sajátitani.

A budapesti államrendőrség három tisztviselője már a mult hónapban országos körutra indult a rendszer betanitása céljából. Főleg a rendőrtiszteket és a fogházfelügyelőket oktatják ki a kitünően bevált rendszerre.

A rendszer betanitása céljából Nagykanizsára fog érkezni egy állami rendőrtisztviselő aki a szakközegek betanitása után az érdeklődő közönség számára is fog szemléltető előadást tartani.

Utközben.

München, augusztus hóban.

München a művészet és muzeumok városa Nyáron a müncheniek Schwabingben laknak, vagy a tavak partján, a városban csupa idegent látunk, különösen a Wagner-szinjátékok idejében, augusztus havában. A város jellegét a Lajos bajor király uralkodása (1825—1848.) alatt keletkezett görög stilu épitmények fejezik ki. A sok dór, jón és korintusi oszloprendszerek utánzatai kivetkőztetik a várost eredeti jellegéből és rég letünt korszakra emlékeztetnek, melyet felidézni botor törekvése volt a 19. század első évtizedei uralkodóinak. A görög stil felidézése hazug dolog és gyökeret nem vert sehol A modern München a német renaissance-ot éleszti fel ujra. Ez az épitkezési stil felel meg legjobban a népjellemnek és a család szükségleteinek. Ilyen német renaissance stilben van épitve a Nemzeti Muzeum, a Hofbrauhaus, a Löwenbräu, a képzőművészeti társulat otthona és sok más nyilvános és magánépület és sörforrás.

A szállodák számán, előkelőségén és nagyságán lehet megismerni, hogy a bajor fővárost mennyi idegen látogatja. A szám, melyet emlitenek 750.000, kik 60—70 millió márkát és még többet hagynak Münchenben Nagy része ennek a pénznek a képzőművészet javára adódik ki, mert München első sorban a festészet hajléka, másodsorban a sörivásé. A szép Maximilián uton mükereskedés mükereskedés mellett van, de a képeket korántsem kotyavetyélik el.

Aki a várost nagyjában, de egész terjedelmében megismerni óhajtja, az ne mulassza el a mail-coach vállalatok emelet-magas kocsiin megtenni a körutat Ezek a vállalatok gondoskodnak szakszerü vezetőkről is, kik a teladatot elmondják, de jó elmés megjegyzésekkel fűszerezve. Egy-egy kocsiban 18 ember fér el és 4 óra alatt a jármű befejezi a körutat. A végén a Hofbrauhausba szállitják az embert.

A müncheni képkiállitások a képek minősége és mennyisége tekintetében egyszerüen elragadók, de elbóditó hatásuak is. A Glaspalast évi kiállitása 74 terembeu van elhelyezve. A Nemzeti Szalónnak 183 száma volt Kanizsán. A Glaspalast-ban 3150 kép van kiállitva és ebben a sokaságban alig van egy-két kép, mely a művészi nivót meg nem ütné. John Lavery és Samberger mint porträtisták a modern München

---

— Bocsásson meg tisztelendő uram, — mentegetőzött alázatosan a templomi énekes — hiszen igaz, hogy a szamaramnak megvan az a nagy hibája! Ordit, valahányszor éneket hall. Tudom, hogy csunya nagy hiba! ... De másfelől annyi a hasznos, jó tulajdonsága! ... Azután meg olyan nehéz dolog jó állatra találni a vásáron ...

— Hát hiszen igaz, barátom, igaz! .. — mondta a plébános ur neheztelő arccal és egyik fiókba csusztatta az összehajtogatott stólát.

Es tetszik tudni, mit tapasztalt Latastére a legközelebbi vasárnapon? Azt, hogy kitették hivatalából!

Igenis, kitették őt, Saint-Pé kántorát, aki husz esztendő óta töltötte be azt a hivatalt! ... És tudják, kivel helyettesitették? Azzal a krákogó torku Larroque-kal, akinek hangját mankóval kellett volna támogatni, hogy csak az á-t kivágja.

— Hát igy vagyunk? — fohászkodott fel a fazekas. — No, majd szerzünk a tisztelendő urnak a'kalmat, hogy legyen jövő vasárnap min mulatnia!

Következő vasárnap, énekes-mise közben, Latastére kötőféken fogta szamarát, mintha a faluban dolga volna vele és a templom bolthajtása előtt, tán három lépésnyire a kaputól állt meg ismerőseivel diskurálni. A templom kapuja pedig tárva volt

És tudják, mit hallott a plébános ur a Gloria első ütemei után? Egy rettenetes iá-iá-t, mely a templom bejárása elől zendült föl.

És a Hiszekegy után? Megint csak Latastére szamarát!

És a Miatyánk és minden Dominus vobiscum közben? Megint és mindig csak Latastére szamarát, amely ugyanakkor zenditett rá, amikor az uj kántor.

És a hivek ájtatossága meg volt zavarva; akié meg nem, az imádságos konyvébe rejtette arcát ugy nevetett; már mint az istentelenebbjei a gyülekezetnek.

És minden vasárnap, ha misén, ha vecsernyén, vagy az angyali üdvözleten volt a sor, fel-felvonult szamarával Latastére a templom elé, mintha véletlenül történnék; és szamara mindannyiszor becsület dolgának fogta fel, hogy derék állat létére egyetlen hangot válasz nélkül ne hagyjon.

— Hát aztán? — magyarázta a falubelieknek Latastére. — Annak a szegény Larroquenak olyan kevés a hangja, hogy ráfér egy kis segitség! ...

A plébános ur csakhamar belátta, hogy nem ő az, aki felül van.

— Hej, Latastére! — szólitotta magához egy este hazamenet az elcsapott kántort

És halkan, szigoru meg barátságos arccal egyidejüleg azt mondta neki:

— Visszaveszlek .... Te leszel megint a kántor! ... De te is tehetnél egy szivességet én nekem? ... Hát figyelj: ha már el nem adod szamaradat, kérd meg valamelyik barátodat, de csak olyant, aki mentől messzebb lakik innen, hogy vasárnap esténkint tartsa az ő istállójában szamaradat ... Áll az alku, Latastere?

— Ha csak ennyi az egész, tisztelendő uram! ...

És a két szomszéd békejobbot nyujtott egymásnak

felkelő napjai. **Magyar kiállitó tudtommal csak egy van: Vastagh Géza.**

München parkjai az egész világon hiresek. A város tartalmának, művészetének és népéletének megismerésére egy nyári kirándulás nagyon is elégtelen. Hetek kellenek hozzá. A profán szemnek persze csak a különös, a furcsa tetszik és a furcsaságok megtekintésére egy hét is elegendő, de aki az élet és művészet finomabb árnyalataira is ügyet vet, annak pár hónapig Münchenben kell laknia, ha meg akar velők ismerkedni.

DR. VILLÁNYI HENRIK.

A Dunántuli Dalosszövetség
dalosversenye.

(Saját tudósitónktól.) A Dunántuli Dalosszövetség két napos versenye nagy arányu, lelkes érdeklődés mellett folyt le augusztus tizenkilencedik és huszadik napján Nagykanizsán. A nap jelentőségét mar több izben méltattuk. E helyen konstatálnunk kell, hogy közönségünk feladata magaslatán állott és páratlanul dicséretes érdeklődést tanusitott a két nap ünnepségei iránt. Az itt járt idegenek a legnagyobb rokonszenvvel nyilatkoztak közönségünk műpártoló áldozatkészségéről, melyhez foghatót nem találtak Dunántul egy városában sem.

A nemes cél közel nyolcszáz embert hozott a vendéglátó Nagykanizsa falai közé, élükön Zichy Aladár grófot, a király személye körüli minisztert, ki mint a Szövetség diszelnöke jelent meg körünkben. Itt voltak még Batthyány Pál Zalavármegye főispánja, Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő, Darányi Ferenc dr. orsz. képviselő, mint a dalosverseny védnökei és még többen a hazai zene élet előkelőségei közül

Maga a verseny, illetve a versenyző dalárdák — habár a célt: a daltestvéri szeretet emelését részben elérték — egy előkelő zenei tekintélynek ujságiró előtt tett nyilatkozata szerint, a pécsi dalárdán és a budapesti „Lyra“ dalkörön kivül, közepes szinvonalon állottak.

A dalosverseny végén, a verseny eredményének kihirdetésekor kinos incidens támadt, melynek bizonyára lesz még folytatása egy kis sajtó polemiában

A két napos ünnepség eseményeiről a következőket jelentik tudósitóink:

Az ismerkedő estély.

Szombaton este a Polgári Egylet pompás kertjében volt a dalosok ismerkedő estélye, melyen mintegy 800 ember jelent meg. Az egyes dalárdák külön asztalnál foglaltak helyet. Az ismerkedő estélyen megjelentek Zichy Aladár gróf, miniszter, diszelnök, Batthyány Pál gróf főispán, Darányi Ferenc dr. orsz. képviselő, Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő és Vécsey Zsigmond polgármester mint védnökök, Lengyel Lajos városi főjegyző szövetségi elnök, Dobrovics Milán orsz. képviselő és még több előkelőség.

Az ismerkedő estélyen az egyes dalárdák énekszámokat adtak elő.

Az Irodalmi Kör diszközgyülése.

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta az Irodalmi Kör diszközgyülését 10 éves fennállásának emlékére. A városház disztermében a város intelligenciája és sokan a dalos vendégek közül jelen voltak. Horváth György elnök megnyitó beszédében ecseteli a mai ünnep jelentőségét. Azon kellemes helyzetben van az irodalmi kör, hogy a mai napon tarthatja 10 éves fennállásának emlékünnepét, amidőn a magyar dal lelkes mivelőit látja városunk vendégeiül. Abban a reményben nyitja meg az ülest, hogy a vendégek kellemes emlékkel fognak tőlünk eltávozni.

Majd Neumann Ede dr. főrabbi, a kör alelnöke mondott ünnepi beszédet. Virágos képekkel teli szavakkal ecseteli a kör megalakulását és 10 éves munkálkodását. Ragyogó keretnek tartja a mai ünnepet a kör szerény ünnepségéhez, melyen szerény munkálkodásuk 10 éves emlékét ülik meg. Lelkesülten emlékszik meg az eszményekért rajongó alapitókról, akik itt a magyar határszélen oltárt emeltek az irodalomnak és művészetnek. Megemlékszik Sümegi Kálmánról, az első alapitóról, akinek lelkes fáradságára gyult ki az emelt oltáron az áldozati tűz, az ő buzgóságára gyült a város közönsége az irodalom és művészet meggyujtott lángjához. Megemlékszik a kör 10 évi munkálkodásáról, amelyben megünnepelték minden évben a nemzeti nagy ünnepet, a nagy márciusi napot. A honfi lelkesedést élesztették ezzel a hazafias lelkekben. Elmentek a nemzet nagyjainak sirjához, akik vármegyénkben nyugosznak. Meglátogatták a haza bölcse szülőhelyét, Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza sirját a sümegi temetőben. Vasárnap délutánonként irodalmi és művészi szórakozást nyujtottak a közönségnek. Dalosaik lelket gyönyörködtető énekkel viditották fel a sziveket. Ez a mai nagy nap is az ő érdemük.

Eddig tehetségük fogyatékosságának tudata kisérte őket a mai napig, ebben az órában a hálaérzet él lelkükben, a hálaérzet azok iránt, akik megértve őket a kör céljainak szolgálatában segédkeztek. Köszönet, hálás köszönet ezért a város nemes közönségének. Megkezdett utjukon haladni fognak, a mai nap biztató a jövő munkára. Nem hagyják el eszméiket, nem engedik, hogy romba dőljön az, amit a nemzeti kultura szerény oltáraként felépitettek. Azon lesznek, hogy a magyar nemzet minden fia tudatosan legyen részese a magyar műveltségnek. Ezért fognak kitartóan munkálkodni. A közönségtől e célra kegyes jóindulatot, fogékony sziveket kér; a kör vezetőihez pedig Eötvös József báró buzdító szavait intézi: „A bányász, kinek erős ütéseitől a sötét akna felhangzik s a gazda, ki csöndesen hinti be magjaival a mezőt, egyaránt neveli a kincset, melyet egy boldogabb jövő élvezni fog.“ A szép és tártalmas, magvas beszédet lelkes ovációval fogadták a jelenlevők.

Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő a zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör üdvözletét tolmácsolja beszédében, amely kör a kanizsai irodalmi kör buzdító példájára alakult.

Majd irodalmi körünk zászlaját egy-egy rövidke beszéd és ének kiséretében megkoszoruzzák: A Szombathelyi Dalosegylet, a Komáromi Róm. Kath. Énekkar, a Tatai- és Tóvárosi Dalárda a Székesfehérvári D. V. Műhely Dalköre, a Pécsi Polgári Daloskör. A Pécsi Dalárda nevében pedig Szuly János ügyvéd ezüst emlék-lapot nyujtott át a kör vezetőségének.

Az ünnepség végén megható jelenetnek voltunk tanui: Horváth György állt fel szólásra és rövid beszédben méltatta Milhoffer Ödönnek érdemeit, aki a dalárdának már 40 év óta tagja. Emlékül átadott neki egy aranyozott dalos-jelvényt és egy diszoklevelet, mire az utóbbi meghatva mondott köszönetet. Milhoffert a vendégek megéljenezték és számosan üdvözölték. Az elnök záró szavaival a diszes ünnepség véget ért.

A Dalosszövetség közgyülése.

A Dunántuli Dalosszövetség közgyülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Lengyel Lajos elnök. A közgyülésen 11 igazolt tagegylet volt képviselve.

Zichy Aladár gróf miniszter, diszelnökért küldöttség ment Horváth György igazgató vezetésével. A terembe lépő minisztert zajos éljenzéssel fogadták.

Lengyel Lajos elnök rövid beszédben üdvözölte a diszelnököt, felkérve őt a gyülés megnyitására.

Az üdvözlő beszédre gróf Zichy röviden válaszolt: Engem tisztelt meg — mondá — a Dunántuli Dalosszövetség, midőn a diszelnöki emelvényre meghivott. Kész örömmel fogadtam el a meghivást, mert Nagykanizsán nemcsak mint vendég vagyok, hanem mint Nagykanizsa város politikai képviselője is. Örömmel fogadtam el a megbizást; magam ugyan zenével nem foglalkozom, de ismerem a dal, a zene nemesitő hatását. Az emberek hangjából leginkább kiérzik az ő egyéniségük, akik tehát egy dalárdában működnek, beleviszik egyéniségüket, munkájukat küzdelmükbe. Lehet-e nemesebb dolgot találni, mint amelyik a hazaszeretetet, az istenfélelmet oltja be a működőibe. (Éljenzés.) Köszonettel tartozom szives meghivásukért, foglalkozni fogok jövőre is céljaikkal, ügyükkel. Kérem Önöket, hogy szives jóindulatukkal jövőben is kitüntetni sziveskedjenek. Az ülést ezennel megnyitom

Lengyel elnök konstatálta ezután a közgyülés határozatképességét; — a jegyzőkönyv hitelesitésére Nith Norbertet és Ollop Mór dr.-t kérte fel.

Gürtler Ferenc titkár olvasta fel ezután tartalmas titkári jelentését, melyből megtudtuk, hogy a tagegyletek száma 36. A szépen megirt titkári jelentést éljenzéssel fogadták és elhatározták jegyzőkönyvbe iktatását.

Tudomásul vették Lendvai Samu pénztáros jelentését és Székesfehérvár meghivását az 1908. évi dalosversenyre.

A zsüri tagjaivá megválasztattak: Ságh József szerkesztő, Angyal Armand dr. zeneszerző, König Péter zeneiskolai igazgató, Eckhard Antal karnagy és Böhm Emil. Jegyző lett Gürtler Ferenc.

Elhatározták, hogy a szövetség hivatalos lapjává Magyar Zenelapokat teszik és szubvencionálják. Valamint határozatba ment, hogy jövőre Pécsett montre hangversenyt rendeznek. Csizmadia László állandó szövetségi székhely alapitását célozó inditványát zajos vita után szótöbbséggel elvetették.

Elnök 1 órakor zárta be a gyülést.

A társasebéd.

A közgyülés után délben társasebéd volt a Szarvas nagy termeiben. Az első pohárköszöntőt Zichy Aladár gróf mondotta a királyra. Lengyel Lajos a miniszterre, Horváth György a védnökökre, Vécsey polgármester a vendégekre mondott felköszöntőt. Ruzsicska Kálmán dr. királyi tanácsos, tanfelügyelő a magyar dal dicsőségére mondott rendkivül hatalmas és zajos sikert aratott pohárköszöntőt. Beszéltek még Szuly János (Pécs), Hamerli Imre (Pécs), Hajdu Gyula dr. és Nith Norbert.

A bankettון városi hajduk is szolgáltak fel. A példás rend és a pompás ebéd felett maga a diszelnök is megelégedését fejezte ki.

A verseny.

Vasárnap és hétfőn délután a **Sörgyárnak** e célra átalakitott katakombájában volt a dalosverseny. A két versenynapon mintegy tizezer ember vett részt. A bejáratnál Goldhammer Károly igazgató a minisztert és a főispánt, Rosenberg Richárd igazgató pedig a dalárdákat fogadta.

A dalosverseny két napjának műsora a következő volt:

I. Nap. A) „Hymnusz.“ Erkel Ferenctől, összkar, énekelték az összes dalárdák.

B) Népdal csoport kötött versenye: Versenydarab: „Szomoru fűzfának . . .“ Huber Miksától. A szövetség férfikar pályázatán harmadik dijjal kitüntetett pályamű; mint versenyzők énekelték. — a) „Tatai és Tóvárosi Polgári Olvasókör Dalárdája.“ (19 tag.) — b) „Siklósi Iparos Olvasóköri Dalárda.“ (26 tag.) — c) „Siklósi Polgári Dalkör“. (28 tag.)

C) „Elvennélek, csak adnának,“ Erkel Ferenctől; versenyen kivül énekelte a „Pécsi Dalárda.“ (32 tag.)

D) Műdal csoport kötött versenye: Versenydarab: „Honszeretet,“ Révfi Gézától, a szövetség férfikar pályázatán második dijjal kitüntetett pályamű; mint versenyzők énekelték: — a) „Székesfehérvári Délivasuti Műhely Dalegylete“ (29 tag.) — b) „Keszthelyi Iparosok Dalköre,“ (32 tag.) — c) „Komáromi Róm. Kath. Egyházi Énekkar.“ (22 tag.)

E) „Ünnepi dal.“ Lányi Ernőtől, versenyen kivül énekelte a „Nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör Dalárdája.“ (36 tag.)

F) Nehéz-műdal csoport kötött versenye: Versenydarab: „Dalforrás“, Kirchner Elektől. A Szövetség férfikar-pályázatán első dijjal kitüntetett pályamű; mint versenyzők énekelték: a) „Budapesti Lyra Dalkör“ (17 tag), — b) „Pécsi Polgári Daloskör“ (31 tag). c) „Szombathelyi Dalosegyesület“ (31 tag).

G) „Daloljatok“, Hoppe Rezsőtől, összkar, énekelték a nehéz-műdal és műdal csoportban résztvevő dalárdák.

II. nap. A) „Szabadság-dicsőség“, König Pétertől. A szövetség férfikar pályázatán dicsérettel kitüntetett pályamű, összkar, énekelték az összes dalárdák. A kart a szerző személyesen vezényelte.

B) Szabadon választott verseny darabok: a) „Harangoznak, imádkozzunk“, szerzője: Méder Mihály, énekelte a „Tatai és Tóvárosi Polgári Olvasókör Dalárdája“, — b) „Magyar népdal egyveleg“, szerzője: Schmidt Vilmos; énekelte a „Siklósi Iparos Olvasóköri Dalárda“, — c) „Magyar dalcsokor“, szerzője: Szentgály Gyula; énekelte a „Siklósi Polgári Dalkör“, — d) „Szabadság-dal“, szerzője: Huber Károly; énekelte a „Keszthelyi Iparosok Dalköre“, — e) „Imádságom“, szerzője: Gaál Ferenc; énekelte a „Komáromi Róm. Kath Egyházi Énekkar“. — f) „Magyar dalcsokor“, szerzője: Szentgály Gyula; énekelte a „Székesfehérvári Delivasuti Műhely Dalegylet“, — g) „Isten hozzád“, szerzője: Rieger György; énekelte a

„Budapesti Lyra Dalkor“. — h) „Mi volt nekem a szerelem“, szerzője: Fortuner Elek, énekelte a „Pécsi Polgári Daloskör“, — i) „Sóhajtás“, szerzője: Gaál Ferenc; énekelte a „Szombathelyi Dalosegyesület.“

C) „Szózat“, Egressy B.-től, összkar, énekelték az összes dalárdák.

A legnagyobb érdeklődés nyilvánult mindkét nap a nehéz műdalcsoport versenye iránt. A közönség nagyon hálás volt tapsokban és szivesen időzött ezzel az összes versenyzőnek.

Különösen nagy sikert aratott a Pécsi Dalárda, mely versenyen kivül vett részt a dalos ünnepen. A kar kiválóságait igy összegezhetjük: Különösen fegyelmezett, az összes hangnemek teljes összhangzásban képviselve, mindegyik hangnemnél szükség esetén kiváló szóló énekes, feltünően pompás lirai tenor és egy hatalmas bassus hang.

Az egyes dalárdákból alább még szó lesz.

A zsűri döntése.

Hétfőn este 10 órakor hirdették ki a zsűri döntését a következőkben:

A nehéz műdal csoportnál a vallás- és közoktatási kormány első diját szótöbbséggel a Pécsi Polgári Daloskör nyerte.

A Nagykanizsai Takarékpénztár második diját egyhangulag a Szombathelyi Dalosegyesület.

A nagykanizsai hölgyek harmadik diját a Budapesti Lyra Dalkör egyhangulag. A műdalcsoportnál: Nagykanizsa város közönsége első diját egyhangulag a Keszthelyi Iparos Dalkör.

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár második diját egyhangulag a Székesfehérvári D. V. M. dalárdája.

Muraköz közönségének harmadik diját egyhangulag a Komáromi r. k. egyh. énekkara.

A népdalcsoportnál: Zalamegye közönsége első diját szótöbbséggel a Siklósi Polgári Dalkör.

A Délzalai Takarékpénztár második diját egyhangulag a Tata és Tóvárosi Olvasóköri Dalárda.

A Nagykanizsai Irod. és Művészeti Kör harmadik diját buzditásul egyhangulag kiadják a Siklósi Iparos Olvasóköri Dalárdának.

A zsűri birálatának hatása

A zsűri itéleletének kihirdetésekor óriási lárma támadt. A Lyra dalkör néhány tagja (?) a nem várt eredményre izgatottan kiáltotta a zsűri felé:

— „Fütyülünk a dijakra, süssék meg.“

A közönség nem fogadta a zsűri itéletét valami nagy szimpatiával.

Az itélet nyomán sok féle vélemény jutott felszinre, melyet a következőkben összegezhetünk.

(A zsűri ellen.)

Társaséletünk egyik előkelősége igy nyilatkozott tudósitónk előtt:

A zsűri itélete roppantul meglepett. A nehéz műdal csoportban a pécsi polgári daloskör a közönségnél kevés sikert aratott. A budapesti Lyra dalkör a szakértők véleményét nyerte meg. A szombathelyi dalárda a szerző: Kirchner Elek véleménye szerint a legjobban juttatta érvényre a nehéz műdal verseny darabját. Tehát mindenkit gondoltam inkább, hogy első legyen, csak a pécsieket nem.

(Akik tudták ki lesz a győztes.)

Egy olvasónk közli velünk, hogy a városban már napokkal a verseny előtt tudták ki lesz a győztes. A pécsi polgári dalárdát határozottan, mint biztos elsőt emlitették. Hogy mikép került ez a határozott vélemény felszinre azt nem tudjuk, de mint érdekeset és tényleg valóra vált dolgot szükségesnek tartottuk feljegyezni.

(Egy szakértő nyilatkozata.)

„A zsűri döntése végleges, melyet már a zsűri tagjaira való tekintettel sem szokás kritika alá venni. Miután azonban egy esetben már a közönség is nyilt elégedetlenséget mutatott a zsűri döntésével szemben, a nyilatkozat tételtől én sem zárkózom el. A zsűritől nem vártam ezt a döntést. A budapesti Lyra szerintem legjobban megerdemelte volna az elsőséget. A zsűri állitólag ugy nyilatkozott, hogy a Lyránál hivatásos énekesek vannak. A Lyra azonban tagadja ezt. De ha mégis a zsűri állitása felelne meg a valóságnak, még akkor sem tartanám a döntést helyesnek. Mert ha hivatásos énekesek nem vehetnek részt a versenyben, akkor egyáltalán nem lett volna szabad egy dijat sem a Lyrának itélni. Ha pedig dijra akceptálható volt a Lyra, ugy nem a harmadikat érdemelte. A nép dalcsoport első dijának megitélésekor szerinte sok külső hatás vezette a zsűrit, mikor a Siklósi Polgári Dalkörnek itélte azt. A külső behatásoktól azonban teljesen óvakodott, mikor Lyráról volt szó.

(A zsűri véleménye.)

A zsűrihez közelálló zenei szakértő igy nyilatkozott munkatársunk előtt.

„A zsűri döntése helyes. Nem befolyásolta azt semmi külső impresszió. A dij odaitélésénél művészi szempontok vezették a zsűrit, melyet a laikus biráló közönség figyelmen kivül hagy. A szombathelyi dalárda mindkét nap, de különösen a második napon több hibát követett el.

A Lyra a szabadon választott versenydarab előadásánál nem ragaszkodott a darab zenei részéhez. Önkényesen tenor szólót adtak elő ott, ahol teljes karnak kellett énekelni.“

(A zsűri tudott a hangulatról.)

Érdekes dolgot mondott el nekünk, egy nagykanizsai hirlapiró. Mielőtt a zsűri kihirdette az itéletet, a fent emlitett hirlapiró beszélgetést folytatott a zsűri egyik tagjáról, aki ezt mondotta:

— Figyelmébe ajánlom, hogy a zsűri itéletével soha nincs a közönség megelégedve. Igy volt ez másutt is, igy lesz ez Nagykanizsán.

— Eszerint az itéletet váró néhány ezer főből álló közönség csalódni fog véleményében? De hisz ez abszurdum!

E kijelentésre a zsűri tag hallgatott

A közönség pedig tényleg csalódott.

(A „Lyra“ nyilatkozik.)

A „Lyra“ dalosegylet azonban ugylátszik, nem nyugszik bele a zsűri itéletébe. A zsűri, azt mondja a Lyra, elhintette annak a balhiedelemnek magvát, hogy a „Lyra“ hivatásos énekesekből áll. Ez állitás ellen foglal állást a következő nyilatkozat:

Nyilatkozat.

Alulirottak, mint a „Budapesti Lyra dalkor“-nak a nagykanizsai dalünnepen szerepelt működő tagjai a csekélységünkkel érdemünkön felül foglalkozó mendemondákkal szemben ezennel kijelentjük, hogy a „Lyra“ dalkörnek évek óta tagjai vagyunk s csak kettő van közöttünk, kik az utolsó félévben léptek dalkörünkbe. Rosszindulatu rágalomnak kell tehát kijelentenünk azt a vádat, hogy mi csak a dalverseny alkalmából, a pályadij elnyerése végett verődtünk össze, s mint hivatásos, nagyrészt fizetett operaházi vagy más szinházi énekesek a dicsőséget illetéktelenül akartuk volna mások elől elhóditani.

Mélyen sajnálnánk, ha az efféle mende-monda a pártatlan itélkezésre hivatott zsűri tagjait befolyásolta volna, amennyiben egy ilyen komoly testületet egyedül a tények irányithatnak. E feltevésünk dacára szivesen reméljük, sőt hisszük, hogy a dalszerető és ahhoz értő művelt nagyközönség, valamint a közvélemény elismerését kiérdemelni szerencsések voltunk.

Önmagunk iránt tartozó kötelességünk azonban annak a kijelentése, hogy a zsűri itéletének kihirdetése alkalmával elhangzott közbekiabálás nem tőlünk eredt. Az pedig több mint valószinü, hogy a „pesti csibészek“ epithetont a nem remélt s a kétes értékü dicsőség mámorától elkábult intelligens (!) versenyzőfelek egyik hőstenorja, győzőkhöz illő szerénységgel utalványozhatta számunkra. Tehát operaénekesek és pesti csibészek voltunk egy időben! Ez is record! Hanem azért mégis maradunk továbbra is törekvő dalosok és iparkodó munkások.

Az elért erkölcsi siker s a testi-lelki szépségekben bővelkedő nagykanizsai hölgyek dijával való kitüntetés azt a jóleső és biztató megnyugvást kelti bennünk, hogy mi az első dijra érdemesittettünk.

Hazafias üdvözlettel:

Budapesten, 1906. augusztus 22-én.

Tóth József könyvkötő, Kövesi Rezső betűszedő, Knóc Béla magán hiv., Farkas Sándor magán hiv., Bóródy László betüszedő, Heller József kereskedő, Lövi Lajos nyomdász, Kövesi Arnold nyomdász, Brancsik Béla nyomdász, Lenkey Alajos nyomdász, Kárpáti Armin szobrász, Sefcsik Lajos vésnök, Soós Béla nyomdász, Geiger Samu iparos, Geiger Emil nyomdász Dr. Homonnai Drageth B. hivatalnok, Kaszás Gyula karnagy, mint a Budapesti Lyra dalkörnek a nagykanizsai dalosversenyen részt vett tagjai.

A zsűri itélete ellen pedig állást foglalnak a következő felhivással:

Felhivás.

A „Zalai Közlöny“ előfizetőit s az augusztus 19–20-án letolyt dalosversenyen részt vett művelt nagyközönséget ezennel tisztelettel felhivjuk, hogy a nehéz műdal-csoport dijaira pályázó három dalosegyesületre u. m. a pécsi, szombathelyi és budapesti Lyra dalárdákra a saját egyéni impressziók alapján hozott elfogulatlan itéletüket szeptember hó 7-ig (zárt levelező-lapon) nevezett szerkesztőségbe beküldeni sziveskedjenek. A közvéleményt óhajtjuk ezzel megszólaltatni, hogy a három versenyző dalegyesület közül melyiket tartja az 1-ső, a 2-ik és a 3-ik dijra érdemesnek?

Nem akarjuk ezzel a szakértőkből álló zsűri itéletét felülbirálni, de érdemesnek találjuk, ha a laikus intelligens közönség is megnyilatkozik s a szerzett benyomások hatása alatt véleményét nyilvánitja.

Budapest, 1906. aug. 25.

A „Lyra“ elnöksége.

NŐI KASZINÓ.

(Kedves izé — szólt hozzám a női kaszinó nyolc tagja kórusban — nincs-e valami eredeti ötlete számunkra, amivel a közérdeket szolgálhatnánk? Hogyne volna — szóltam — csak hogy nem tőlem ered, hanem a marháktól. T. i. a husdrágaságot értem, ami ellen a nőknek kellene cselekedniök; hony soit qui mal-y pense! Ennyi volt az előzmény, a folytatás pedig, hogy megbizást kaptam a kaszinótól az ügy tanulmányozására, ami természetesen a szakközegek interview-olásával kezdődik.)

Én (tehát elmentem az uradalmi istállóba, hogy a legnagyobb reverenciával meghallgassam egy „Marhá“-nak a véleményét, aki épen ujságba mélyedve kérődzött): Jó napot kivánok marhaságodnak!

Marha (nagyon melegen és sárosan lábat nyujt): Jó napot! Mivel lehetnék szolgálatára?

Én: Csak egy csekélységgel, kérem. Izéságod véleményét szeretném tudni. az izéhus … hisz tetszik tudni.

Marha: Semmi „izé“! Csak tessék sans géne, nevén nevezni a marhákat. Nem veszem becsületsértésnek. Bocsánat, hogy nem tudok angolul, de ugyebár meginternyuzni akar.

Én: Marhaságod téved. Én senkit sem akarok megnyuzni. Én nem vagyok mészáros, csupán szeretném ha ön véleményt bőgne a drágaságról. Az ön becses szájából szeretnék egyet-mást hallani, tekintve, hogy az ügy önt legjobban érdekli.

Marha: Engem? Őszintén bőgve, engem a dolog

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, — mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Igyunk mohai ÁGNES-forrást, ha a gyomor-, bél- és légcsőbuzultól szabadulni akarunk.
Igyunk mohai ÁGNES-forrást, ha a vesebajt gyógyitani akarjuk.
Igyunk mohai ÁGNES-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
Igyunk mohai ÁGNES-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrást, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és hugyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkiméltettek azok, a kik közönséges ivóviz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékü mesterségesen szénsavval telitett viznél, sőt a szodaviznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leirásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden füszerüzletben és elsőrangu vendéglőben. Kedvelt borviz!

nem érdekel, mert nem én eszem meg önöket, hanem önök ennének meg bennünket, kilogrammonként 1·20 frtért. Ez tehát az önök dolga. Belátja? Ami engem illet, magamnak sokkal drágább vagyok, mint önöknek, vagyis nekem nem fáj az önök feje. Ellenben emésztési zavaraim vannak és reggel óta még csak a No. 2-nél tartok. Milyen szerencse, hogy maguknak csak egy gyomruk van!

Én: Hagyja kérem, sok ez az egy is!

Marha: Bárcsak nekünk is egy volna!

Én: Akkor meg biztosan mi lennénk marhák!

Marha: Téved! Önök máris . . .

Én: Csak tessék kibőgni, hogy máris azok vagyunk.

Marha: Na igen, ha már egyszer kiböktem, helyesebben kibőgtem, Önök már is azok. Nézze maga meginterviewol, mintha mi marhák tehetnénk róla, hogy a husunk drága. Higyje meg a legnagyobb marhaság a dologban az, hogy maguk „emberek" csinálják maguknak a drágaságot, önök a saját szájukból veszik ki a hust.

Én: És ezt az igazságot egy marha szájából kell hallanom!

Marha: Könnyü önöknek, de nehéz a becsületes marháknak. Egyszerüen vegetáriánusokká lesznek, vagy kivándorolhak Amerikába, ahol az emberek dolgoznak, de esznek is és nem érnek rá drágaságot csinálni.

Én: Önnek igaza van, csakhogy ez nehézségekkel jár. Inkább másra kérném marhaságodat?

Marha: És pedig?

Én: Ha volna olyan szives és lakásomra fáradna az iróasztalom mellé, én meg mennék előre a legelőre.

Marha: Hova gondol kedves barátom! Én nem legelhetek önnel egy tálból. Utóvégre is kell egy kis megkülönböztetés. Hanem, ha már benne vagyunk a találgatásban, hát bőgnék egy tanácsot . . . Ne törődjenek semmivel kérem! Tartsák meg továbbra is ezt a jó szokásukat. Én pedig bámulok tovább mint a kis fiam — tetszik ismerni — a Borju az uj kapura, hogy amikor Kassa, Szeged, Szabadka, Temesvár, Pécs, Kaposvár, Siófok etc. tulipán ünnepélyt rendez, Kanizsa csak hallgat, mint a „dinye a fűben". Most önök „ünnepélyes" svungban vannak uraim és ha ezt nem folytatják, ki tudja mikor hall a világ ismét Nagykanizsáról.

Én: Ez remek idea! Bámulom önt, mint fia az uj kaput! Engedje meg, hogy hálás köszönetet mondjak ezért az eszméért! Igazán nem tudtam, hogy ön ekkora marha, sőt hogy a marhák marhája. Ön kedves, ön drága . . .

Marha (szerényen bőgve): Óh kérem, kérem . . .

Én (kezet, ő lábat nyujt): Ajánlom magamat! A viszontlátásra, mint roast-beef!

Marha: A viszontlátásra!

*

A husdrágaság tanulmányozásának eredménye a következő levél:

T. Kövessy Albert szinigazgató urnak

Helyben.

Tisztelt Director Ur! Ön se törődjék a husdrágasággal, hanem öntözze meg a hervadó tulipánt. Mentse meg társadalmunk hazafiusságát és rendezzen a nagyobb városok mintájára tulipán-ünnepélyt, becses, sőt nagybecsü arénájában Kanizsa grand monde-jára bátran támaszkodhatik minden tekintetben. Szivesen kölcsönadjuk amateur-csalogányainkat és recitátorainkat egy nagyszerü siker érdekében, hiszen olyan drága a hus! Reánk is számithat kedves Director ur, akik addig is maradtunk b. válaszát váró hivei:

„ELSŐ TULADUNAI NŐI KASZINÓ" nyolc tagja.

*

A párbeszédet jegyezte:

Apát.

MOZGÓ KÉPEK.

A szinházi habitüé.

Mióta Thália istennő városunkban nyaral (szegény!) az ő tiszteletére sok érdekes dolog történik itt. Egy kis élénkség költözik az utca esti csendjébe, egy kicsit frissebbek és buzgóbbak esténkint a pincérek és egy kicsit rohamosabban apad a szegény férj és még szegényebb családapa erszénye. No meg a pletykának is bővebb az aratása a szokottnál, bár ő amugy is a legtermékenyebb iró: sohasem szükölködik témában.

Minden este 7 óra után 5 perccel egy feltünően izléstelenül öltöző fiatal ur siet el az ablbakom előtt. Vállára nem az élet gondjai, hanem egy szinházi közelitő, magyarul kukker szija nehezedik. Biztos tudással és nagy művészettel fütyörészi ez ép szinre kerülő opera (mert hogy azt is játszanak ám nálunk) nyitányát.

Már az első eset óta öt szemeltem ki szinházi alakom személyesitőjének. Csak az boszantott, miért megy oly korán szinházba, holott a habitüének az illem és jóizlés, sőt a magasabb erkölcsök szerint csak az első felvonás vége felé szokás nagy csörtetve a szinházba menni. Most már ez sem boszant. Mert megtudtam, hogy az én barátom nem a szinházba siet, hanem a szinházhoz. A szinház oldalánál két rozoga gyalutlan padon van a szinészek társalgó és dohányzó terme. Itt élvezi a hábitüé azokat a kulisszatitkokat, intim részleteket, melyekről mi profán emberek csak álmodni merünk.

A szinházi habitüé minden szinésszel ismerős, a legtöbbel pertu is. A szinésznőkkel pedig, ujjé nagyon jóban van, őket csak per Putyi, Inci titulálja.

És mig mi, nyárspolgárok, látványosságra vagy pláne művészetre vágyó szemeinket kétségbeesve forgatjuk a szinszappantól a tyukszemgyürüig, zenére szomjas füleink pedig bottá edzódnek az ajtók nyikorgásától és a stimmeléstől, addig a habitüé szellemes megjegyzésekkel szórakoztatja Thália jókedvü papnőit.

Ami az előadást illeti, ilyenkor elemében van a habitüé. Alexander Bernát kismiska hozzá képest, amilyen szakértelemmel ő kritizál. Az irodalom terén könyörtelenül vág le nagyságokat és becsületszavával erősiti, hogy hitvány fércelmény a modern kor legremekebb alkotása. A táncművészet terén egészen otthon van A tragédiáknál a modern markans verisztikus irány- protegálja; a vigjátékban kifogásolja a valószinütlen helyzetkomikumot, birálja az alakitásokat, kicsinyli az összjátékot, gáncsolja a rendezőt, az egyik szereplő nem domboritja ki eléggé az egyéniségét, a másiknak az előadása nem elég kifejezésteli. A zene pedig . . . de ezt hagyjuk a zenesmokknak.

A fölvonásközök ismét az öltözők közül telnek el, ott persze dicsér mindenkit és mindent, már csak azért is, mert ott szakértők között van és könnyen bakot lőhetne.

Stilszerü befejezés lenne, ha kijelenteném, hogy ez az ur egyik ötödrangu lap szabadjegyével grasszál a szinügyek terén s kvázi mint hirlapiró szerepel a szinészek társaságában, mert egyszer egy fővárosi lapnak beküldte nővére eljegyzési hirét. Sajnos, nem szolgálhatok ezzel a stilszerü befejezéssel. Mert a habitüé bizony mindennap megváltja a jegyét. Nyolcvan fillérért. Ennyibe kerül a földszinti állóhely. Aztán mikor a darabot már elkezdették, besiet, arisztokratikus kézmozdulattal tolja el utjából a profán álldogáló köznépet s banyag előkelőséggel veti be magát egyik véletlenül üres — támlásszékbe.

Gábor diák.

HIREK.

Amit a dalosoknak köszönhettünk.

— *Saját tudósitónktól.* —

A dalosok fogadtatási napján kellemes meglepetésben részesültek a kanizsai benszülöttek. A városi mérnöki hivatal alaposan kitisztittatta az utcákat. Az emberek szinte nem akarták hinni, hogy ébren vannak

— Hát ilyen példás tisztaság is lehet a városban, kérdezték egymástól az emberek.

— Bárcsak mindennap dalosünnep lenne, mondotta a tisztaságra célozva, egy nem régóta itt tartózkodó előkelő hivatalnok.

. . . Ádám bácsi boldogan járt-kelt az utcákon Valóságos kis tábor fogadta utasitásait. A seprőgép méltóságos lassusággal „tüntette" el Kanizsa utcai speciálitásait. Négy öntöző kocsi, kilenc utcaseprő, több fuvarozó kocsi és apró talyigások mind-mind Ádám bácsi felügyelete alá tartoztak. Délre már olyan tisztaságban pompáztak az utcák, aminőt még nem pipált a vén Európa.

Az idegenek legtöbbjének tán fel sem tünt a tisztaság. Szombathely, Pécs és hasonló városok lakói előtt az utcák tisztasága mindennapi dolog. A kanizsai benszülötteknek azonban ujdonság.

Király és Székely városi mérnökök is diadal ittas arccal jártak az utcán.

— Gratulálom mérnök ur, mondotta egy ujságiró Király mérnöknek.

— Mihez, kérdezte ő nagy kiváncsisággal.

— A tisztasághoz. Eddig azt hittem, mondotta mosolyogva az ujságiró, hogy a mérnöki hivatal nem is tudja, hogyan kell az utcákat tisztán tartani. Most azonban alaposan megcáfoltak e véleményemben . . .

— Bárcsak egész évben módomban lenne ilyen tisztaságot teremteni . . .

E kijelentés magyarázata, értesülésünk szerint a következő: A városi mérnöki hivatal már több javaslatot terjesztett be, melyek az utcák alaposabb tisztogatását célozták. A pénzügyi bizottság azonban elvetette a javaslatokat, mert drágának tartotta a kivitelre.

A halottaiból felébredt e heti utcai tisztátlanságnak tehát ez a magyarázata Nagykanizsa város évenkint mintegy négyezer koronát áldoz különböző cimeken utcai tisztogatásra. Szombathely huszonötezer koronát. Csakhogy mig Szombathelyen akkor is tisztaság van, mikor nincs dalosünnep, addig nálunk a köztisztaság fontosságát csak ilyen alkalommal látják be.

Tisztelt városatyáink! Sok, roppant sok komikum van e dologban. A tisztaságot kedvelő közönség nagyon szeretné ha állandóan dalosünnep lenne a városban. Akkor legalább lenne tisztaság.

Vagy tán anélkül is lesz?

. . . Ádám bácsi nem-et intőleg rázza fejét e kérdésre.

Mit szólnak ehhez t. városatyáink?

— **Zichy Aladár Nagykanizsán.** Zichy Aladár gróf, őfelsége személye körüli miniszter 18-án szombaton éjjel érkezett Budapestről Nagykanizsára. Mint a dalosverseny diszelnöke vasárnap itt időzött városunkban és vasárnap éjjel szalonkocsijában Wienbe utazott.

— **Kinevezések.** A király a következő végzett hadapród-iskolai növendékeket tiszthelyettesekké nevezte ki a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredhez: Csákoly Ferenc, Szikora Oszkár, Kisfaludy Károly, Garabb Gyula és Lepossa László.

— **Személyi hir.** Dr. Kiss István, pécsi kir. táblai biro Nagykanizsára érkezett, hol szabadságának egy részét tölti el.

— **Valtozások a gimnázium tanári karában.** A gimnázium tanári karában az áthelyezések megtörténtek. Preszeller Ferenc tanár Lévára és Kalcsok Leo tanár Kolozsvárra ment. Kalcsok Leo 14 évig működött Nagykanizsán. Harcias védője volt a klerikális álláspontnak a politikában és hitoktatásban, de tudományos, széleskörü ismerettel biró tanára az ifjuságnak, mely őt szerette mint barátját szeretni szokta A kath. legényegylet szervezése körül sok érdeme van. A millénium évben megirta a nagykanizsai gimnázium történetét. Szerkesztette a Szüz Mária naptárt és élénken részt vett a néppárt szervezkedésében is. A történelmet kiváló tudással, néha-néha irányzatos szinezéssel is tanitotta. Volt sok jó barátja a városban, ellenfele is volt sok, de ellensége egy se. Távozását széles körökben sajnálják. A megüresedett tanszékeket Lukács József Vácról, Bárdos Ferenc Nagykárolyról és Wagner Károly Budapestről foglalták el.

— **Eljegyzés.** Bonyhádi Perczel Móricz, a Független Magyarország kiváló felelős szerkesztője eljegyezte Braunsteiner Mártát, Braunsteiner Gusztáv királyi tanácsos pozsonyi dohánygyári igazgató bájos, nagy müveltségü leányát.

— **Az uj alispán.** Szeptember 10 én lesz az alispán választás. A pályázati határidő már rég lejárt. Pályázatot csak Árvay Lajos vármegyei főjegyző adott be. Verseny és küzdelem tehát nem lesz.

— **Halálozás. Basch Simon izr. egyházf.** 42 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt Lelkiismeretes hivatalnok volt. F. hó 19-én temették nagy részvéttel.

— **A sajtó és a dalosünnep.** A helyi, megyei és a fővárosi sajtó diesérettes agitációt fejtett ki a dalosünnep érdekében. Ez közismert dolog, melyet bizonyitani teljesen felesleges. A sajtó munkáját önzetlenül végezte a nemes ügy érdekében. Heteken keresztül hirdette a sajtó a szép ünnepet és sikerült is az érdeklődést felkeltenie. Az utolsó napokban csunya dolgok történtek a kulisszák mögött. Határozott megbántás érte a sajtót és annak munkásait. A Dalosszövetség sajtó bizottsága nem tehetett mást, mint bendta lemondását. A választmány kérésére — miután reá mutatott egyesek, a sajtó hivatását meg nem értő véleményének és állításának helytelenségére — a bizottság az ügy iránti jóindulatáról megtartotta tisztségét. Ezek után is történtek korlátolt felfogásu emberek részéről áskálódások, de ez, valamint az a körülmény, hogy a Dalosszövetség közgyülése mellőzte a sajtónak inditványozott köszönetet, mint a „Zala" helyesen megjegyezte, nem fogja a sajtó munkásait sirba vinni. A sajtó, minden öndicséret nélkül megirhatjuk, sokkal többet tett az ügy érdekében, mint sok hivatalos fontoskodó, de ezt nem köszönetért tette. Az ügy részleteire különben még visszatérünk.

— **Német levelező-lapok a dalosversenyen.** A „Zala" vasárnapi számában a következőket irja: A napokban szóvá tettük, hogy a dalosversenyen Németországban készült képes levelezőlapokat akarnak forgalomba hozni. A levelezőlapok Zichy Aladár grótot, a verseny diszelnökét, Lengyel Lajos főjegyzőt, a szövetség elnökét és Horváth György igazgatót, a szövetség alelnökét ábrázolják. A levelezőlapok tele vannak botrányos sajtóhibákkal és első tekintetre eláruljak az idegen származást. Akkor követeltük, hogy e silányságot vonják ki a forgalomból, ezt azonban nem tették meg, hanem a sajtóhibákat tollal kikorrigálták és a levelezőlapokat most igy árulják. Feltételezzük, hogy ha magyar emberek a mai vendégeink, ezeket a levelezőlapokat bojkottálni fogják.

Nem tudjuk, vajjon vendégeink bojkottálták a képes lapokat. Általános megütközést keltett azonban az a körülmény, hogy a magyar irodalmat és művészetet pártoló korünk e lapokat árusitatta a sörgyári nép ünnepen. Igazán sajnáljuk, hogy a rendezőség felült ilyen üzleti érdeknek s ezzel a kór eljárását akaratlanul is jogos kritika tárgyává tette ki.

— **A hazárd kártyajáték.** Ismét meg kell emlekezni, hogy Magyarországon mennyire általános a kártyajáték és különösen a hazárd kártyajáték. A büntető torvény nálunk a hazárdjátékot nyilvános helyeken tiltja. És mégis mindenütt olyan összegekben foly a hazárdjáték, mely a résztvevők anyagi erejét messze meghaladja. Magam hányszor voltam tanuja annak, hogy tisztviselők elsején egész havi gázsijukat elvesztették, családapák a házbérüket, gyerekeik iskolapénzét. Kereskedők a lejárt váltóik fedezetét. Legujabban ismét divat lett a ferbli a hazárdjáték ama legveszedelmesebb fajtája. Itt igenis helye volna az állami de legalább is rendőri beavatkozásnak, mert kimondhatatlan az a kár, amit a hazárdjáték okoz pénzben, időben, munkakedvben és képességben. Aztán a kártyajáteknak is, csak ugy, mint a turfnak meg vannak a maga sakáljai és élősdijei, a kibic, aki a nyerőt megpumpolja, az uzsorás, aki a vesztőt segiti ki zavarából 100 percentre. A kártyával járó költséges életmód, a folytonos izgalom, a kölesön után való hajsza, kimondhatatlanul sok munkaképes existenciát tesz tönkre és szaporitja amaz élősdiek fajtáját, melylyel ugy is tele van a város társadalma. Ezeket a kártyázó helyeket áberebb ellenőrzéssel kellene kisérni, mert hallatlan, hogy mennyi a dologkerülő kétes existencia, aki a gyanutlan és becsületes játékosok kifosztására törnek. Nem kis dolgok ezek. Egy város fejlődését, vagyonosodását gyakran az ilyen természetű bajok akadályozzák. Talán lehetne rajtuk segiteni okos és céltudatos hatósági beavatkozással.

— **Köszönetnyilvánitás.** A következő sorok közlésére kerettünk fel: A Dunántuli dalosszövetséget VII-ik dalosversenye alkalmából anyagi támogatásban adományok és felülfizetésekkel részesiteni kegyesek voltak: Gróf Zichy Aladár 100 k. Gróf Batthyany Pál 100 k. Báró Szegedy Sándor 50 k. Báró Gutmann Vilmos 50 k. Báró Gutmann Aladár 50 k. Inkey Kálmánné 50 k. Dr. Darányi Ferenc 30 k. Závody Albin 30 k. Báró Inkey József 20 k. Vécsey Zsigmond 20 k. Sebestyén Lajos 20 k. özv. Szalacsy Farkasné, Veute 18 k. Koller István Felső-Rajk 10 k. Schmidt Emil, Annamajor 10 k. Dervarics Ákos Kilimán 5 k. özv. Jerfy Adolfné, Nagyrécse 5 k. Szanvéber Józsefné Nagykanizsa 4 kor. Dr. Háry István Z.-egerszeg 3 k. Takács Jenő, Tapolca 3 k. Dr. Reményi Zoltán, Perlak 1 k. Összesen 579 korona, a melyért ez uton fejezi ki hálás köszönetét a Dunántuli Dalosszövetség elnöksége.

— **Beiratások.** A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolában a tanulók felvétele szept. 2—4 napjain délelőtt 9—12, délután 3—5. eszközöltetik. Ujonnan belepő tanulók születési bizonyitványukat tartoznak felmutatni. A javitó- és pótló vizsgálatok aug. 31-én délelőtt 8—12 órakor, a tanév megnyitó istentisztelet 5-én 8 órakor, az irásbeli érettségi vizsgálatok szept. 5—12. napjain tartatnak meg.

A nagykanizsai izraelita elemi iskolában a tanulók felvétele szept. 2—4. napjain délelőtt 9—12. délután 3—5 órakor eszközöltetik, a javitó vizsgálatok aug. 31-én délelőtt 9—12 órakor tartatnak meg. Tanévnyitó istentisztelet 5-én 8 órakor. Az 1. osztályba azon tanulók vétetnek fel, kik az anyakönyvi hivatalától beszerzendő anyakönyvi kivonattal igazolják (igazolt szegénység esetén bélyeg- és dijmentes) hogy legalább 5 és fél évesek és kiken az oltás sikeresen eszközöltetett.

— **Az izraelita felekezeti iskolák reformja.** Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ellenőrzés céljából megküldötte az összes torvényhatóságoknak az izr. hitközségek és imaházi egyesületek alapszabályai tárgyában a tanügyi vonatkozásu részekre vonatkozó utasításait tartalmazó rendeletét. A miniszter ugyanis azt tapasztalta hogy a kérdéses szabályrendeletek a tanügyi részleteket illetőleg rendszerint hiányosak, vagy szövegezésük a törvény rendelkezéseivel ellenkeznek. Hogy tehát az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyása az ismételt helyesbitések és módositások által késedelmet ne szenvedjen, gróf Apponyi Albert a tanügyi részre megálapitotta a szabályrendeletek egységes szövegét, melynek lényegétől a készülő uj szabályrendeletek semmiben sem térhetnek el. Ebben a leglényegesebb, hogy a hitközségi tag, ha el akar válni a hitközségtől, az egyházi adót további öt évig fizetni kötelea. Természetes, hogy ezután az izr. hitközséget sem lehet felosztani olyan könnyen, mint a mucsai dalárdát. Pedig ezt megszokták tenni mindenkor, mikor a tanitó fizetését az ötödéves pótlékkal emelni kellett.

— **A dalosverseny hitelezői.** Azokat, kiknek a dalosversenyből kifolyólag követelésük van, kérik, hogy számláikkal naponta délután 1 és 2 óra közt Lendvai Samu urnál, a Szövetség pénztárosánál (Gutman iroda, Magyar utca) jelentkezni sziveskedjenek.

— **Szivar-automata.** Egy magyar vállalkozó beadványt intézett a pénzügyminiszterhez, hogy ő a trafikok vasárnapi munkaszünetet elősegitendő, olyan automatákat tudna létesiteni, melyekbe bizonyos pénzösszegeket kellene bedobni s erre kijön a kivánt szivar. Nagyon jó, hogy az emberiség munkáját mindenféle automatákkal akarják megkönnyiteni, csak némi aggodalmaink vannak abban a tekintetben, hogy tényleg használná-e a közönség az automatákat. Tudvalevőleg az összes ilyen gépezetek már rég elvesztették hitelüket s ma automatába már csak a jámbor, föltrándult vidéki ignyekszik vásárolni. Persze siker nélkül, mert az automata többnyire ugy van elromolva, hogy a pénz bemegy, kijönni azonban nem jön ki semmi. legföljebb egy oda nem való nadrággomb, melyet valamely furfangos suhanc dobott be, de aki szintén nem kapott ki semmit.

— **Betiltott népgyülés.** Megirtuk, hogy a nagykanizsai szervezett munkások e hó 26 án népgyülést akartak tartani, melyet azonban a rendőrhatóság nem engedélyezett. A főkapitány betiltó határozatát a munkások megfelebbezték az alispánhoz, azonban nem sok eredménnyel, mert az alispán ma érkezett végzésével a főkapitány határozatát jóváhagyta.

— **Olcsóbb lesz a petroleum.** Tudvalevő, hogy az 1907. április 30-án lejáró petroleum kartell megujitása érdekében a finomitók már hónapok óta állandó tárgyalásokat folytatnak. Sokan az érdekeltek közül nem képesek belátni, hogy egy egyszerű kontingenszerződés meghosszabbitásának mily akadályok állanak utjában, pedig tényleg — igy jelenti budapesti levelezőnk — ugy áll a dolog, hogy a viszonyok lényeges megváltozása következtében alig elhárithető akadályok gördültek a kartell meghosszabbitása elé. A legnagyobb akadály az, hogy az utóbbi időben számos kisebb és középnagyságu finomitó keletkezett s hogy továbbá a Vacuum Oil Co. két nagy gyára a jövő évtől kezdve a teljes üzemet felveszi, sőt egy uj nagyobb finomitónak felállitása Bécs környékén tervbe van véve, egy másik, a Budapesten létesült Neumann-féle pedig már hova tovább fel is épül Kőbánya. Ha már ezek az uj vállalatok rábirhatók volnának is a kartellbe való belépésre, miként elégitessék ki azok kontingens igénye, holott a régi gyárak eredeti kontingensüknek csak 50—60%-ával rendelkeznek és további lemondásra egyáltalán nem hajlandók? Ép az a nagy hátrány petroleum-iparunkra.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az „A Moll" cégnek (Bécs, Tuchlauben 9, cs. és kir. udv szállitó) 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességek árujukát, amelynek képes árjegyzékét kivánatra szivesen küld el bérmentve a cég.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinházi levél.

A siófoki szezon után kedden este nyiltak meg az aréna kapui.

Kövessy Albert szintársulata a Gül-Baba előadásával kezdte meg a szinkőr őszi évadját. A darabot meglepően kevés közönség nézte végig — melynek szereposztása annyiban tért el az előbbi előadástól, hogy Gábor diák szerepét Kormos Ilonka, a társulat fiatal énekesnője kreálta. Ügyes alakitása, eleven játéka bár nagy hatással volt a közönségre, de a hangjában nem találtuk meg azt a kifejező lágyságot, érzelmet, melyet Gábor diák partiturája joggal megkiván. A törekvő szinésznőnek mindamellett szép jövőt jósolhatunk, a ki még sok sikert fog aratni. Sajó Mujkó cigány szerepét sok megfigyelésel találóan alakitotta. A többi szereplő is sok igyekezettel játszott.

Az e heti előadásokból ennyit határozottan konstatálhatunk: Közönségünk nagyon kevés érdeklődést tanusit az előadások iránt.

Fényes Samu darabja: Csöppség, Alfréd Sutró darabja: Jerikó falai oly kis számu közönséget vonzott a szinházba, mely még Mucsán is kevésnek mondható. Ez a jelenség joggal megingathatja bennünk a közönség hirhedt müérzékéről táplált véleményünket — bár sokak szerint ezt a nem rég lezajlott dalünnep rovására kell irnunk.

A Csöppség hatásban messze mögötte marad Fényes nagy sikert aratott darabjának. Mesét alig ad benne a szerző és csak a csöppség (Hevesi Gusztí) Dengelegi (Kürti), Ambró (Almási) jelenének megrajzolásában néhány ügyes poetikus jelenetnek beállitásban ismerünk rá. Fényes nagy tehetségére a darab elmszerepét Hevesi Gusztí játszotta. Közvetlen játéka, találó alakitása zajos sikert aratott. Kitünően adta szerepét Almási és Bánházi Teréz. Hevesi Mariska játéka Mártha szerepében meglepő fejlődést tanusitott

Közönségünknek fent emlitett közömbösségén kivül még két dologról győzött meg bennünket Jerikó falai előadása. Első sorban arról, hogy a társulat drámai, társalgó személyzete gyér. A főszereplőktől eltekintve, a kisebb epizódszerű szerepeket, bár elég fontosságuk volt a darabban. — Csak kardalosoknak és kardalosnőknek jutottak. Meggyőződtünk másodsorban arról, a mit különben előbb is észre vettünk, hogy a szereplők sehogysem barátkoznak meg szerepeik betanulásával. Almási a ki szerepeit mindig a legjobban tudja, nyilt jelenés alkalmával szólt a sugóra, hogy ne zavarja őt hangos sugásával. Ez pedig annak a jele, hogy a sugó hozzá szokott már a szerepeiket nem tudó szinészekhez, igy tehát Almási nyilt szinen történt rendre utasitását véleményünk szerint kritika volt a társulatnál divó rendszerre.

A darab egyike az ujabbkori kiválo alkotásoknak. Élénken ecseteli a szerző a tétlen és elszegényedett előkelőknek lenézését, a munkás és igy a vagyonra szert tett középosztálytyal szemben. Erős tollal vázolja az előkelő anyák hibáit, akik a legkevesebbet családjukkal, legtöbbet a társasággal és a szórakozásokkal törődnek; a családi élet melegét feleserélik a társasági flirtelésseel. A szereplők a legjobb igyekezettel voltak a sok helyen nem nekik való szerepkörben. Egyedül csak Almási és Bánházi kapta meg illő szerepkörét, amelyet teljes eredménnyel töltöttek be. Almási minden tehetségét beleadta szerepének kidolgozásába és bizonyságát adta annak, hogy ő a társulat egyedüli erőssége. Hevesi Mariska törekvése

elfogadhatóvá tette ez esti szerepét és nem rajta mult, hogy drámai hősnő szerepet kellett adnia. Teljesen rossz felfogással adták szerepüket Kárti és Magyari.

Szerkesztői üzenetek.

Tóth Albert urnak. Szépen, hangulatosan megírt cikkét őszinte sajnálatunkra nem közölhetjük, mert az nem egyezik lapunk véleményével. Polemiába pedig nem akarunk bocsátkozni. Szívesen látnók, ha gyakrabban felkeresne hennünket soraival.

— **A. P. Budapest.** Cikkét köszönjük. Kérjük további munkálkodását, de csak a papír — egyik oldalán. Így kívánja a nyomdai szokás és technika.

Főmunkatárs: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

— Kezelő gimnázista tanuló teljes ellátásra tisztességes uri családnál felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Intelligens család

1—2 jó házból való deákot teljes ellátásra elfogad, hol az illetők gondos figyelemben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban.

Menyasszony ruha selyem

60 kr.-tól 11 ft. 35 kr.-ig méterenkint. — Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítva. Nagy mintagyűjtemény azonnal. **Henneberg selyemgyár, Zürich.**

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizelési nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutjánál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Kapható díjmentesen és ingyen a Salvator-forrás igazgatóságánál Budapesten.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhelyivel.

Technikai tanintézet az egész elektrotechnika és gépépítés számára.

Pozsony, Vallon-utca 14. szám.

September 3-án kezdődnek a beiratások azok számára kik, 2 tanév alatt, gyakorlati és elméletileg képzett

Elektrotechnikusokat, (Gyári hivatalnokokat) stb.

óhajtják magukat kiképezni. **Előképzettség 3—4 középiskola. — Életkor 15—30 év.**

Internátussal kapcsoltan.

A villamosságnak mint hajtó illetve világító erőnek folyton növekvő használatba vétele kell hogy a t. szülők figyelmet fiaiknak ezen ép oly szép, mint kilátás teljes életpályára való tereltése mellett a fenti tanintézetre különösen forditsák.

Az igazgatóság **ingyen** szolgál minden további felvilágositással illetve programmal. **Az igazgatóság.**

A legjobb legtápláló reggeli — Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakaó és czukor — Grand Prix Párs 1900

HIRDETÉSEK.

3935/tk. 906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirré teszi, hogy a délzalai takarékpénztár végrehajtatónak Vellák Ferenc végrehajtást szenvedett ellen 400 kor tőke ennek 1905 évi január hó 20 napjától járó 7 1/3 % kamatai, 7 1/2 % kés. kamatai, 36 kor. 70 fill. per, 17 kor. 30 fillér végrehajtás kérelmi, 28 kor. 30 fillér árverési kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törv. szék területéhez tartozó s a nrécsei 192. sztjkvben † (4590—4594) hrsz. szőlő, présház, szántóföld és rét a Gáspárhegyen 792 k. becsértékben.

1906. évi szeptember hó 10. napjának délelőtt 10 órakor

Nagy-Récse község házánál Simon Gábor felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagykanizsa, 1906. évi junius hó 23-án.

4132 tk. 906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirré teszi, hogy Oroszváry Gyula ügyvédnek, Rádi Rozália férj Damina Szilvesztérné, Pirbus Simon és Szabó Sándor gelsei lakósok elleni közösség megszüntetése és jár. iránti perében hozott és jogerőre emelkedett 5989 p. 905. sz. I. ber. itélet folytán a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó és a gelsei 581. sztjkvben A † 1240. hrsz. alatt 1/4 részben Rádi Rozália, özv. Pirbos Mihályné, 1/4 részben Pirbos Simon, 1/4 részben Szabó Sándor, 1/4 részben Oroszváry Gyula tulajdonául felvett szőlő és pince az öreghegyen 1361 korona becsértékben

1906. évi szeptember hó 18. napjának délelőtt 10 órakor

Gelse községházánál Oroszváry Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1906. évi julius hó 3-án

1035/1906 végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbiróságnak 1904. évi Sp. IV. 1800/4 számu végzése következtében Dr. Solti Armin budapesti ügyvéd által képviselt Dr. Maros Mór javára Deutsch Arthur nagykanizsai lakós ellen 80 kor. s jár. erejéig 1905. évi április hó 12-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 398 kor. becsült szobabutorok, ügyvendégekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbiróság 1906. évi V 610. számu végzése folytán eddig összesen 48 korona 72 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Nagykanizsán a helyszinén leendő eszközlésére

1906. évi szeptember hó 4 napjának délelőtt 8 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1906. évi augusztus hó 20.

Maximovits György
kir. bir. végrehajtó

4257. tk. 906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Pintér Anna fj. Lakatos Józsefné, Pintér Anna fj Kovács Jánosné, Dávid József, Pintér Juli fj. Cigány Imréné, Pintér József, Pintér Kati fj. Dávid Ferencné, Tóth Kati fj. Millei Józsefné végrehajtást szenvedettek elleni 126 kor. 66 fill. tőke, ennek 1904. évi április hó 20-tól járó 5% kamatai, 24 kor. 30 fill. per, 24 kor. 30 fill. végrehajtás kérelmi, 17 kor. 90 fill. árverés kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a csapi 428. sztjkvben † 398. és 410. hrsz. alatt felvett szőlő, kaszáló, az Aligvári hegyen 1362 kor. becsértékben

1906 évi szeptember hó 24-dik napjának délelőtt 10 órakor

Csapi község házánál Dr. Tripammer Rezső, mint t. tiszti ügyész, felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagykanizsán, 1906. évi julius hó 10. napján.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatásu a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorlázak, gyakori szédülések, **máj**bántalmak, **vértolulás**, aranyér és a legtöbbféle nőibu egységek ellen, e jeles házszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti dobozonak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyet tünteti fel. „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle sós-borszesz** nevezetesen mint **fájdalomcsillapító bedörzsölési szer** kősavény, csuz és a meghűlés egyéb következményeinek legismeretesebb nőjszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készült gyermek és hölgy szappant a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által,

Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A." aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplicza

a Zagorjai vasut mentén (Zágráb-Csákternya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és ízület rheuma, ízület betegségek, gyulladásos és csonttörési összehuzodások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, gorvelykor, angolkór, ólom és higany mérgezésekné stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógytárzet minden kényelemmel. Hegyi vizvezeték. Hidegviz kurák zuhanyosai Kneipp szerint, egész évben át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ülctvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendegeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek megállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVÁN ad.

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS

BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Diszitsétek otthonotokat télen, kerteteket tavaszsza!

valódi

Haarlemi virághagymákkal!

8 koronáért (= 4 holland forint) postautalvánnyal, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországba kedvelt **Normalgyüjteményünket. 30** Hyacintát üvegek vagy **40**-et cserepek részére, avagy **60**-et kerti ültetésre, avagy **150** darabot szobának 45 cserépre, vagy **250** darabos gyüjteményt kert részére, vagy egy **240** darabból álló gyüjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinták, tulipánok, nárcissok, crocus, scillák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyüjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebelzüchterei „Huis ter Duin" (A. G.)

NOORDWIJK, Haarlem (Holland).

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és mentes káros alkatrészektől

Jótállás: 25,000 koronat fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyitja, hogy szappana a „Schicht" névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS" VAGY KULCSSZAPPANT")

Naglakerit fehér, jóllét és firadtságot

A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemü ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. —

Hófehér ruhát ád. A szineket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht" névvel és a „szarvas" vagy a „kulcs" védjegygyel legyen ellátva.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.